

časopis košických bohoslovcov

Boromeo

I. číslo občasnika, 2013

Cirkev vo svete a v nás

Editoriál <i>(T. Svat)</i>	3	Jeseň života <i>(P. Malinovský)</i>	34
Kde, kedy a čo... bolo, II. <i>(I. Seman, T. Svat)</i>	4	„Boh áno, Cirkev nie“ <i>(T. Belá)</i>	36
Slová Otca <i>(L. Grobár)</i>	7	Sluha sluhov Božích <i>(P. Schmotzer)</i>	38
Non solum... <i>(L. Durkaj)</i>	8	Buďme Cyrilom a Metodom... <i>(R. Haško)</i>	39
Onedlho novokňazi <i>(L. Grobár)</i>	12	Najmenší štát na svete <i>(M. Marcin)</i>	40
Ako sa modliť <i>(M. Marcin)</i>	16	Denníky z Ríma	42
„Kto spieva, dvakrát sa modlí...“ <i>(L. Mohler)</i>	18	Pravda, ktorá oslobodzuje... <i>(L. Grobár)</i>	46
Keď chceš kráčať po mori... <i>(B. Revický)</i>	19	Assisi, mesto pokoja <i>(I. Seman)</i>	47
Veľkonočný darček <i>(M. Hatok)</i>	20	V Praze bylo blaze <i>(M. Škulka)</i>	49
Zo „srdca“ o srdci Cirkvi <i>(P. Fogaš)</i>	22	Po roku skúsenosti <i>(pastoračný ročník)</i>	50
Dotyky Boha <i>(T. Svat)</i>	23	Dobrodružstvo svätosti <i>(M. Lacko)</i>	53
Eucharistia – srdce Cirkvi <i>(M. Škulka)</i>	25	Nová evanjelizácia <i>(M. Haluška)</i>	54
Smrť mučeníkov je semenom... <i>(P. Bujňák)</i>	27	Vážený pán Bach, <i>(T. Svat)</i>	55
Naučiť sa vytvárať priestor... <i>(rozhovor - p. M. Konštanc Adam OP)</i>	28	Kríza duchovného života <i>(T. Tupta)</i>	57
„Vy ste nádej Cirkvi a sveta“ <i>(M. Tuleja)</i>	32	Buďte svätí! <i>(T. Tupta)</i>	59
Habemus papam <i>(M. Tuleja)</i>	33	Rande s hriechom <i>(M. Jaklovský)</i>	60

EDITORIÁL

(TOMÁŠ SVAT)

Martin Heidegger povedal, že jazyk je dom bytia. Týmto výrokom poukazuje, okrem iného, na všeobecné ľudské poznanie, že pre každé spoločenstvo, usilujúce sa o niečo, je bytostne dôležité nájsť spoločnú reč. A nielen po stránke gramatickej, ale hlavne po stránke obsahovej. Neznamená to však hovoriť to isté či tak isto. Spoločná reč dokonca pripúšťa aj odlišný názor. Znamená to však mať aspoň „tú dávku sympatie, bez ktorej niet nijakého porozumenia.“ (Benedikt XVI.)

V tomto období nám Cirkev zvlášť pripomína tajomstvo Ježišovej bolesti a smrti. Bolesť a smrť je asi ten „najvšeobecnejší jazyk“, ktorému rozumie každý človek. Je to všeobecná otázka. Všeobecná preto, lebo je vypovedaná všetkými pre všetkých. Nikomu jej reč nie je cudzia, nikomu nie je neznáma. A základná logika nám hovorí, že všeobecná otázka vyžaduje všeobecnú odpoveď.

„Na počiatku bolo Slovo a Slovo bolo u Boha, a to Slovo bolo Boh (Jn 1,1). A Slovo sa telom stalo a prebývalo medzi nami (Jn 1,14a). On chodil, dobre robil a uzdravoval všetkých (Sk 10,38b). Sám

vyniesol naše hriechy na svojom tele na drevo, aby sme zomreli hriechu a žili pre spravodlivosť. Jeho rany nás uzdravili (1 Pt 2,24). Ale Kristus vstal z mŕtvych, prvotina zosnulých (1 Kor 15,20).“ Asi tak nejako znelo základné ohlasovanie apoštolov a tieto slová sa nemenia ani dnes. Na prvý pohľad nič oslovujúce. Všeobecná správa o človeku, ktorá po dvetisíc rokoch ohlasovania a opakovania môže vyznievať už trochu ošumelo. Je však všeobecnou odpoveďou pre tých, ktorí sú ochotní a odvážni čítať ich aspoň „s tou dávkou sympatie...“.

Ježiš Kristus nám nedáva konkrétne odpovede, ale ukazuje nám spôsob, ako na ne prísť. Tomu sa hovorí inšpirácia. Spolupráca ľudského a Božského. Tak bola napísaná Biblia. Tak apoštoli ohlasovali evanjelium. Tak je spravovaná Cirkev aj dnes. Najväčšou inšpiráciou v dejinách však zostal kríž. Krížom bol vykúpený človek. Človek vymyslel kríž, ale nevedel čo ďalej. Boh pridal svoje telo a dokončil zvyšok. Asi tak nejako vyzerá spolupráca Boha a človeka. Človek naprieč dejinami stavia kríže a Boh sa necháva vždy znova a znova ukrižovať. To je všeobecná odpoveď Boha na všeobecnú otázku človeka. Pre nás je to však evanjelium, radostná zvesť. Boh naše kríže premieňa na zmŕtvychvstanie. Boh dáva zmysel našim krížom.

Všeobecný sa v gréčtine povie „katholikos“ a vo svojom origináli to znamená „pre všetkých“. Preto evanjelium nás robí „katolíckymi“, lebo nás otvára voči všetkým. Rím je považovaný za centrum katolicizmu. V Ríme sídli pápež, hlava Cirkvi. A Cirkev je tiež katolícka. Nie preto, že je dokonalá, ale hlavne preto, lebo je Kristova a Kristus je pre všetkých. V konečnom dôsledku však záleží iba na nás.

KDE, KEDY A ČO... bolo, II.

IMRICH SEMAN, TOMÁŠ SVAT

FOTO: BYSTRÍK SABO, IMRICH SEMAN, MICHAL LACKO

Bohatstvo života sa nemeria veľkosťou bankového konta či v množstve absolvovaných záhorských dovolení. Ono sa meria podstatne inými kritériami. Bohatý život prežil ten, kto rozveselil v živote viac ľudí, než ich zarmútil. Bohatý je ten, kto viac ľudí obdaroval, než koľkými bol obdarovaný. Bohatého človeka rozpoznať podľa toho, keď aj po jeho odchode si ľudia na neho spomenú s úsmevom a radosťou. Jednoducho povedané, bohatý je človek, ktorý sa nebojí deliť o svoj život. Preto, aby sme aj my, aj vy boli trochu bohatší, chceme sa s vami podeliť o to, čo sme zažili v uplynulých mesiacoch...

7. január 2013

Návrat z prázdnin

Po najkrajších sviatkoch a trojtýždňovom odpočinku sme sa opäť vrátili do nášho spoločného domova. Po radostnom zvitani sa a zaželaní si všetkého dobrého v novom kalendárnom roku sme sa niektorí s väčším, niektorí s menším nasadením „vrhli“ do skúškového obdobia, ktoré nesie v sebe istý kúsok napätia, stresu, možno aj obáv, ale taktiež radosti z úspechu a nadobudnutých vedomostí, ktoré určite využijeme v našej službe...

(1Tim 1, 5-7).

Prvá duchovná obnova v novom roku sa niesla v intenciách otázok našej viery. Otec Vladimír

nám pripravil dve prednášky

na témy „Poznanie viery“ a „Viera ako prameň poznania“.

Po dvoch týždňoch stresov a skúšok nám tento víkend prišiel veľmi vhod.

Mohli sme

11. január 2013

Požehnanie príbytkov

V piatok po večerách sa seminárnymi chodbami niesol radostný spev vianočných kolied. Špi rituál - otec Ján a prefekt - otec Dominik za asistencie ceremonárov, niekoľkých spolubratov a spevákov zo scholy požehnali priestory nášho bývania. Počas posviacky sa vykonala aj tradičná zbierka na „dobrú vec“, tento raz sme vyzbierané milodary venovali pre občianske združenie Maják nádeje.

sa stíšiť a naše mysle sústrediť na náš vnútorný svet. Duchovná obnova bola obohatená aj o svedectvo augustiniánskeho kňaza otca Pavla Benedika, ktorý si v tomto roku pripomenul 25 rokov svojej kňazskej služby. Vo svojom rozprávaní zdôraznil, aký je dôležitý pre nás, budúcich kňazov, priateľský vzťah s Ježišom, aby sme nezabúdali žiť prítomnú chvíľu, aby sme v našej viere neustále rástli a napredovali.

18. – 20. január 2013

Duchovná obnova

Cieľom prikázania je láska, vychádzajúca z čistého srdca, dobrého svedomia a úprimnej viery

22. január 2013

5. výročie konsekrácie kaplnky

Kultúra duše by mala byť zároveň aj dušou kultúry...

V utorok sme si pri slávnostnej liturgii už po piatykrát pripomenuli vysvätenie seminárnej kaplnky, ktorá je srdcom nášho seminára, a ako zdôraznil otec biskup Stanislav Stolárik, je aj srdcom a budúcnosťou našej arcidiecézy. V úvode svätej omše, ako aj vo svojej homílii nadviazal na skutočnosť, že Košice sa stali hlavným mestom kultúry. Pripomenul nám, že pre náš duchovný rast, ako aj pre rast nášho seminárneho spoločenstva je veľmi dôležité to, čím ja ako jednotlivec môžem obohatiť seba, ale aj spoločenstvo, v ktorom žijem.

30. január 2013

20. výročie biskupskej vysviacky otca arcibiskupa Bernarda Bobera

Večernou svätou omšou vo vynovenej košickej Katedrále sv. Alžbety sme sa spoločne s našimi predstavenými otcami a otcami biskupmi poďakovali za 20 rokov biskupskej služby nášho arcibiskupa metropolitu Mons. Bernarda Bobera. Na ďakovnej svätej omši sa zúčastnili aj viacerí diecézni kňazi a rehoľníci. Medzi významnými hosťami boli otcovia biskupi susednej spišskej a rožňavskej diecézy, ako aj hlavní predstavitelia gréckokatolíckej cirkvi, košický eparcha vladyka Milan Chautur a prešovský arcibiskup Mons. Ján Babiak. Po ďakovnej svätej omši sme sa spoločne zúčastnili aj slávnostného agapé na arcibiskupskom úrade.

31. január – 8. január 2013

Seminárna púť do Talianska

V roku viery sme opäť putovali. Tento raz naše kroky smerovali priamo do srdca Katolíckej cirkvi. Počas našej týždňovej púte sme navštívili významné posvätné miesta Talianska. Prvá zastávka bola na jeho severe, v Padove – v meste pôsobiska patróna nášho seminárneho kostola Antona Paduánskeho. Ďalším cieľom nášho putovania bolo umbrijské mesto Assisi, rodisko zakladateľa františkánskej rehole, sv. Františka.

Po takmer dvoch dňoch nášho cestovania sme zavítali do „Večného mesta“ a Vatikánu. S otcovskou starostlivosťou nás na našej púti sprevádzal emeritný arcibiskup Alojz Tkáč. Na spoznávanie Večného mesta, ako aj srdca Katolíckej cirkvi sme mali k dispozícii päť nádherných dní. Po rímskych bazilikách a mnohých pútnických miestach Ríma a Vatikánu nás svojím slovom sprevádzal otec Juraj Jurica. Počas dní, ktoré sme strávili na týchto posvätných miestach, sme mali možnosť uvedomiť si, kde sú korene našej viery, mohli sme prijímať mnohé výzvy a milosti, ktoré si pre nás pripravil náš Nebeský Otec...

12. – 17. február 2013**Schola Canthorum vo večnom meste**

Po týždňovej púti v Taliansku sa niektorí naši schólisti pod vedením dlhoročného „vodcu“ seminárnej scholy – diakona Dionýza, vrátili späť do Ríma, aby sa zúčastnili a svojimi gregoriánskymi spevmi aktívne zapojili do slávenia liturgie pri príležitosti spomienky na našich vierozvestcov Cyrila a Metoda v Bazilike svätého Klementa v Ríme. Svätú omšu celebrouval náš rodák kardiál Jozef Tomko, spolu s duchovnými z viacerých národov, ktoré nesú dedičstvo solúnskych bratov. Tento rok túto slávnosť organizovalo slovenské Pápežské kolégium sv. Cyrila a Metoda v Ríme. Počas svojho takmer týždenného pobytu mali chlapci príležitosť sa na Popolcovú stredu zúčastniť svätej omše, celebrovanej Svätým otcom Benediktom XVI. v Bazilike svätého Petra. Ako schólisti spomínali, veľkým prekvapením pre nich bola i svätýňa Mentorella, ktorá sa nachádza blízko mesta Ríma a je postavená na skale s výhľadom na krásne údolie. Nachádza sa tam jaskyňa, v ktorej žil istý čas sv. Be-

13. február 2013**Popolcová streda**

Po krátkom fašiangovom období sme Popolcovou stredou začali obdobie 40 dňového pôstu – obdobia, ktoré nás má budovať a pretvárať na nových ľudí, aby sme potom po dňoch zapierania

a odriekania mohli v plnej radosi oslavovať zmŕtvychvstanie nášho Pána.

15. – 17. február 2013**Duchovná obnova**

Pôstnu duchovnú obnovu sme začali témou „Život v Duchu“. Rozdelená bola na dve časti. Prvá sa dotýkala novosti nášho vnútorného života. Spoločne s otcom Vladimírom sme sa zamýšľali nad tým, či je potrebné niečo zmeniť v našom živote a o akú zmenu ide. Pochopili sme, že táto zmena musí vychádzať z nášho srdca a jej novosť nespočíva v korigovaní nášho správania, ale máme si obliecť samotného Krista, aby naše zmyšľanie bolo jeho zmyšľaním. Ak premeníme naše zmyšľanie, zmeníme

aj naše srdce a o to ide stále pri každej duchovnej obnove – o premenu srdca. Druhou a treťou prednáškou sme sa postupne dostali do hĺbky ovocia Ducha Svätého, ktorým je: láska, radosť, pokoj, zhovievavosť, láskavosť, dobrotá, vernosť, miernosť a zdržanlivosť.

nedikt. Toto miesto veľmi rád navštevoval kvôli tichu a krásnej prírode i pápež Ján Pavol II. ako miesto odpočinku a modlitby. Naši chlapci, ktorých sprevádzal aj otec rektor, si z Ríma doniesli určite veľa neopakovateľných zážitkov.

22. február 2013**Udelenie kandidatúry**

Na sviatok Katedry sv. Petra sa v našom kostole uskutočnila kandidatúra našich bratov piatokov. Táto kandidatúra je oficiálnym predstavením tých bohoslovcov pred tvárou Cirkvi, ktorý v júni majú prijať diakonské svätenie. Kandidatúru udeľoval počas slávnostnej svätej omše otec arcibiskup Bernard Bober. Nech svätý Peter, ktorého úrad sme dnes slávili, pomáha svojim orodovaním našim spolubratom svedomito a verne vykonávať službu, na ktorú sa intenzívne pripravujú.

8. marec 2013**Lektorát**

V tento deň naši bratia tretiaci slávnostne prijali ministérium lektorátu. Touto službou Cirkve umožňuje, aby sa stali riadnymi prednášateľmi Božieho slova počas svätých omší. Nech Božie slovo nezostane napísané len na papieri, ale nech sa vpíše hlboko do ich srdca, aby sa celý ich život stal nepretržitým slovom o Bohu.

15. – 17. marec 2013**Duchovná obnova**

V tento víkend sme sa s duchovným otcom Vladimírom Šostákom opäť podujali na prehĺbenie nášho duchovného života a zintenzívnenie nášho vzťahu s Ježišom. Počas prednášok sme mohli uvažovať nielen nad sebou a naším životom, ale aj nad potrebou modlitby a kontemplácie ako nevyhnutných podmienok pre zmysluplný kresťanský život.

28. marec 2013**Omša svätenia olejov a odchod na prázdniny**

Každoročne na Zelený štvrtok si okrem iného pripomíname ustanovenie kňazstva naším Pánom Ježišom Kristom. Spoločne s naším otcom arcibiskupom sme slávili v katedrálnom chráme posvätnú liturgiu. Po jej skončení sme sa všetci, okrem našich tretiakov, „rozbehli“ do našich domovov, aby sme tak v kruhu rodiny a v našej domácej farnosti oslávili najväčší sviatok - Veľkú noc.

SLOVÁ OTCA...

Slová zbytočné by boli,
ak by ZNELI z plytkých úst.
SNÁĎ by silu mali,
ak by PRAVDA ZNELA z NICH.

Slová živé, plné pravdy
ZNEJÚ HLASOM STARCOVÝM.
OTRIASLA SA PÝCHA SVETA,
LEBO ZAZNIEVAJÚ v slobode.

No slová HRDÉ DRSNE ZNEJÚ,
s láskou sú BALENÉ.
By NEOTRIASLI NAŠOU VIEROU,
MÚDROŠŤOU SÚ HLADEŇÉ.

Slová vďaky z úprimnosti
NECH z NAŠICH ÚST ZAZNEJÚ.
A TIE SLOVÁ, KTORÉ boli
ŽIVÉ, ONY ZOSTANÚ.

LUKÁŠ GROBÁR

Non solum...

LUKÁŠ DURKAJ
FOTO: INTERNET

Týmito latinskými slovami začal pápež Benedikt XVI. príhovor, ktorým sa zapísal do dejín Cirkvi. V moderných dejinách sa stal prvým pápežom, ktorý odstúpil z funkcie. Veriaci, ktorých nerozhádzala mánia okolo konca sveta v decembri 2012, tak s chvením očakávali, čo im prinesie výmena pápežov v pôstnom období. Tento článok bol písaný ešte pred začatím konkláve a chce stručne mapovať život Cirkvi v posledných chvíľach pontifikátu pápeža Ratzingera.

Rezignácia rímskeho biskupa (na čo má podľa cirkevných zákonov aj právo) vyvolala bezprecedentnú situáciu, kde koniec služby Svätého otca nepoznačuje postupné ubúdanie síl, choroba, utiahnutie sa z verejnosti a telesná smrť. Tak ako niet pohrebu, niet ani dôvodu na trúchlenie. Prvýkrát sa stretávame s úmyselným a riadeným ukončením pontifikátu. Naznačuje to aj skutočnosť, že Benedikt XVI. do poslednej chvíle vykonával personálne zmeny, vydával zákony a smernice, prijímal audiencie a menoval biskupov. Dokonca aj po oznámení svojej rezignácie. Medzi zásadné zmeny patrila personálne zmeny na postoch, ktoré sa tradične už nespájajú s kardinálskym klobúkom. Prvou je odchod arcibiskupa a redemptoristu Josepha Williama Tobi-

na, ktorý zastával post sekretára Kongregácie pre inštitúty zasväteného života a spoločnosti apoštolského života. Tento americký prelát, ktorý údajne stál na strane „rebelujúcich amerických

ta pápežskej domácnosti, ktoré opustil dlhodobý dôverník Jána Pavla II., Američan James Michael Harvey. Ten sa ocitol medzi novovymenovanými kardinálmi, s čím mu bola pridelená pozícia arcikňaza pápežskej Baziliky sv. Pavla za hradbami v Ríme. Potvrdili sa dohady a špekulácie a na jeho miesto bol menovaný pápežov osobný tajomník, Nemec Georg Gänswein. Vysoký pohľadný kňaz, ktorého si všimol aj prestížny lifestylový časopis Vanity Fair, v ktorom skončil na „titulke“, prijal na slávnosť Zjavenia Pána z rúk pápeža biskupské svätenie a stal sa tak titulárnym arcibiskupom. Spolu s ním prijali, pravdepodobne, poslednú pápežovu ordi-

lomat, ktorí boli menovaní za apoštolských nuncií. Nigérijčan Fortunatus Nwachukwu ako vyslanec v Nikarague a Francúz

Nicolas Henry Marie Denis Thevenin, ktorého Svätý otec poslal do Guatemaly. Medzi prekvapivé personálie patrilo aj mierne predčasné akceptovanie odstúpenia z funkcie edinburského arcibiskupa Keitha Michaela Patricka kardinála O'Briena. Ten sa po prijatí rezignácie vyjadril, že sa nemieni zúčastniť ani konkláve, hoci je kardinálom – voličom. Po výmene na čele katolíckej koptskej cirkvi – patriarchu kardinála Naguiba nasledoval aj patriarcha chaldejských katolíkov v Iraku – kardinál Delly. Po tejto generačnej výmene hláv týchto starobyklých východných cirkvi zjednotených s pápežom nastúpili do svojho úradu po zvolení a potvrdení rímskym biskupom v Alexandrii Ibrahim Isaac Sidrak a v Babylone Louis Raphael I. Sako. Obidvaja stoja pred neľahkou situáciou vo svojich rodiskách, kde musia hľadať riešenia spolupráce nielen s ostatnými kresťanmi, ale aj s moslimskou väčšinou.

Medzi zaujímavé verejné podujatia, ktoré sa v posledných mesiacoch vlády pontifika sústredili iba na mesto Rím, patria prvé slávnostné večery zo slávnosti Všetkých svätých, ktoré sa konali z príležitosti 500. výročia inaugurácie klenby v Sixtín-

skej kaplnke. V príhovore pápež zdôraznil krásu, ktorú veľký umelec Michelangelo vedel použiť tak, aby ľudí viedla k Bohu. Začiatkom novembra sa konali tradičné zádušné modlitby a omša, ktorú Benedikt obetoval za zosnulých pápežov, kardinálov a biskupov. K príjemným aktivitám pre pápeža ako milovníka hudby patrili koncerty – jeden na sviatok sv. Martina, ktorý mu venoval jeho brat Georg z príležitosti Roka viery, a druhý 4. februára 2013, ktorý si spolu s talianskym prezidentom

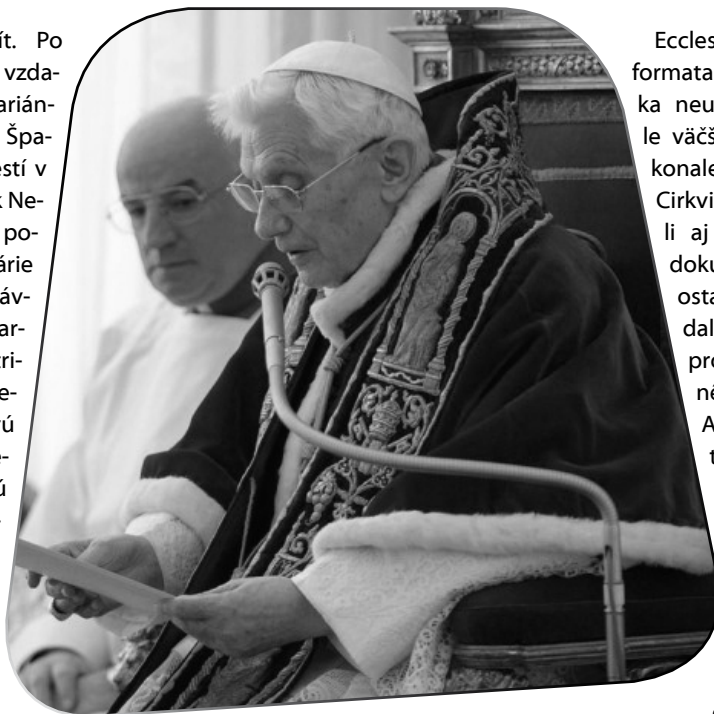
vypočuli pri 84. výročí lateránskych zmlúv. Akoby naznačujúc svoje postavenie, v pondelok 12. novembra navštívil rímsky starobinec, ktorý spravuje komunita sv. Egídia. Tu povzbudil ľudí žijúcich na sklomku svojho života, že aj oni majú zmysel a miesto v cirkevnom spoločenstve a majú nenahraditeľnú úlohu v spoločnosti. Sám sa súcitne prirovnal do ich pozície. V sobotu pred nedeľou Krista Kráľa kreoval na riadnom konzistóriu nových kardinálov. Táto udalosť, ktorá sa v roku 2012 konala výnimočne dvakrát, už prebiehala podľa obnoveného obradu, ktorý nie je až tak liturgický, a ktorý spája v sebe aj odovzdanie kardinálskeho prsteňa, čo sa predtým robilo počas omše na nasledujúci deň. Nové kniežatá Cirkvi povzbudil, aby boli verní v službe pápežovi až do vylitia krvi. V samotnú nedeľu sa „novozvolenci“ zúčastnili na omši. V tú chvíľu asi sotva tušili, ako blízko je moment zodpovednosti, ktorú budú musieť vykonávať.

A d v e n t n é obdobie pápež otvorili tradične večerami spolu so študentmi a zamestnancami všetkých rímskych a pápež-

ských univerzít. Po tradičnom vzda-
ní úcty pri Marián-
skom stĺpe na Špa-
nielskom námestí v
Ríme na sviatok Ne-
poškvrneného po-
čatia Panny Márie
nasledovala náv-
števa rímskej far-
nosti San Patri-
zio al Colle Pre-
nestino, ktorú
vykonal na tre-
tiu adventnú
nedelňu. Nároč-
né vianočné
obdobie bolo
v tieto sviat-
ky obohate-
né o európ-
ske stretnu-
tie mladých

Taizé, ktoré sa minulého roku
konalo vo večnom meste a vy-
vrcholilo na stretnutí s rímskym
biskupom 29. decembra. Pápež
pozdrazil mládež rôznych viero-
vyznaní zo všetkých kútov sta-
rého kontinentu a povzbudil
ich v ceste spirituality a modlit-
ieb štýlu Taizé, ktoré nerozde-
ľuje, ale spája. Z pohľadu liturgi-
ky a sakrálneho umenia patrila k
top udalostiam už zmienená vy-
sviacka troch nových biskupov
na „Troch kráľov“. Pápež oso-
bu biskupa v homílii prirovnal
k mudrcovi, ktorý hľadá a nasle-
duje hviezdu a jej pravé svetlo. K
prvým mesiacom kalendárneho
roka patrili aj krst malých detí
na spomienku Pánovho krstu a
milá malá slávnosť požehnanie
jahniat na sviatok sv. Agnesy, z
ktorých vlny sa utkajú pália pre
nových metropolitov. Posledné

verejné liturgické slávenia boli:
vešpery na sviatok Obrátenia sv.
Pavla, ktoré sa tradične ako eku-
menická slávnosť konajú v Bazi-
like sv. Pavla za hradbami, sláv-
nosť Obetovania Pána, ktorá
je zároveň aj dňom zasvätené-
ho života, a Popolcová streda.
Na „Hromnice“ sa nezvyčajne
nekonali iba vešpery, ale svätá
omša vo vatikánskej bazilike, pri
ktorej sa požehnávali sviece. Tie
pri procesii do chrámu niesol
zástup, ktorý pozostával z ge-
nerálnych predstavených reholí,
ktorí sa nachádzajú v Ríme. Išlo
naozaj o nádherný obraz. Ďal-
šia osobitná procesia pred om-
šou sa konala pri začiatku pôs-
tu. Slávnosť bola kvôli kapacite
presunutá z tradičného miesta
konania – Baziliky sv. Sabíny do
Baziliky sv. Petra. Pri tejto omši
sa pápež chcel rozlúčiť s veriaci-
mi svojej diecézy.

Ecclesia semper re-
formata. Práca pontifi-
ka neustála ani v stá-
le väčšom úsilí o zdo-
konanie fungovania
Cirkvi. K tomu prispe-
li aj nové normy a
dokumenty, ktoré v
ostatnom čase vydal
vo forme motu
proprio (z vlast-
ného podnetu).
Apoštolským lis-
tom z novembra
2012 „Latina lin-
gua“ ustanovil
Pápežskú aka-
démiiu pre la-
tinčinu, kto-
rá má pod-
porovať štú-
dium a propagá-
ciu

tohto ušľachtilého a staro-
bylého cirkevného jazyka. Ďalší
apoštolský novembrový list „In-
timita Ecclesiae natura“ ustano-
vuje normy, ktorých sa majú prí-
dŕžať všetky charitatívne cirkev-
né inštitúcie. Pápežskú radu Cor
unum ním poveril nad dohľadom
aplikácie daných noriem a
kompetenciou schvaľovať
charitatívne organizácie s medzi-
národným pôsobením. Z práv-
neho pohľadu boli veľmi zaují-
mavé úpravy apoštolskej kon-
štitúcie Pastor bonus o rímskej
kúrii, a tým presúvania kompe-
tencií v rámci rímskych dikasté-
rií. Na apoštolský list z júla 2012
„Pulchritudinis fidei“, ktorým
zlúčil Pápežskú komisiu pre kul-
túrne dedičstvo Cirkvi s Pápež-
skou radou pre kultúru, nadvia-
zal dopredu ohlásenými apoš-
tolskými listami z januára 2013
„Fides per doctrinam“, ktorým

kompetenciu katechéz presunul z Kongregácie pre klérus na Pápežskú radu pre novú evanjelizáciu, aby tak mohla prijať zodpovednosť za semináre, ktoré na ňu dokumentom „Ministorum institutio“ prešli z Kongregácie pre katolícku výchovu. Posledným zásadným zákonom bol apoštolský list „Normas nonnullas“, ktorým krátko pred odchodom z úradu upravil pravidlá pri konaní konkláve. Umožnil kardinálom zvoliť konkláve aj skôr ako po 15 dňoch od uprázdnenia stolca, zaviazal prisahou volebného tajomstva všetkých, ktorí sa v konkláve nachádzajú, a jeho porušenie trestá exkomunikáciou latae sententiae, rezervovanej apoštolskému stolcu. K posledným literárnym dielam, ktoré budú podpísané menom Benedikt, patrí aj dlho očakávaný tretí diel o Ježišovi Nazaretskom, ktorý v týchto dňoch vyšiel aj u nás, a krátky článok v novinách Financial

Times, kde sa pápež bez obdoby na Vianoce zamyslel nad potrebou vystupovania kresťanov vo verejnom živote aj vo svete.

Záujem o dianie vo svete a hlavne tam, kde trpia nevinní ľudia, vyjadril Benedikt XVI. cez vyslanie guinejského kardinála a predsedu Pápežskej rady Cor unum Roberta Saraha do Libanonu. Pápežský posol túto cestu vykonal dvakrát a jeho cieľom bolo dovezenie humanitárnej pomoci a zistenie spôs-

bov, akými možno pomôcť vo vojnu sužovanej Sýrii. V tomto konflikte, ako je známe, trpí aj mnoho blízkovýchodných kresťanov. Kontakt s modernými veriacimi nechcel pápež stratiť ani cez technológie, a tak si v decembri zriadil konto na sociálnej sieti Twitter, kde prezentoval svoje myšlienky, želania a odpovede na rôzne otázky.

Slovensko v ostatných mesiacoch potešila nominácia bankskobystrického biskupa,

Dôvodom sú, ako sám povedal, vysoký vek a ubúdanie síl. Ako bol tento krok neočakávaný, tak bol zo strany Svätého otca premyslený. Nechcel chaos ani paniku. Chcel všetkých pripraviť. 28.februára o 20. hodine, v čase, keď zvyčajne končil svoj pracovný deň, sa stal rímsky stolec vakantný. Bežné tempo dovedty pokračovalo ako zvyčajne. Kardináli sa začali zhromažďovať a okrem spomínaného škótskeho kardinála sa konkláve nezú-

ktorý diecéze chýbal od úmrtia jej pastiera Rudolfa Baláza v júli 2011. 20. novembra bol za diecézneho biskupa menovaný dovtedajší pomocný nitriansky biskup Marián Chovanec, ktorý sa úradu ujal 15. decembra.

Non solum... Nielen na konzistórium o kanonizáciách zvolal 11. februára na spomienku Panny Márie Lurdskej Benedikt XVI. kardinálov. Svet v ten deň šokoval svojím slobodným rozhodnutím o odstúpení z úradu.

častnil ani arcibiskup indonézskej Jakarty Julius Riyadi Darmaatmadja. Veľký pápež skončil. Neopúšťa Cirkev. Zostáva s nami v modlitbách. Teraz ešte všetko nechápeme. Raz možno pochopíme a porozumieme. Dá sa však povedať, že pápež Ratzinger nám ukázal, že všetko nestojí na ňom ani nás. Tak ako ani všetko s nami nepadne. Nie som tu iba ja či on. Vždy je tu Kristus, najvyšší Pastier svojej Cirkvi.

ONEDLHO NOVOKŇAZI

LUKÁŠ GROBÁR

FOTO: ARCHÍV DIAKOVOV

V seminári sa pripravujeme na kňazskú službu, vy ste už tento rok pobudli vo farnostiach v našej arcidiecéze. Čo chcete ponúknuť ľuďom ako kňazi?

Dionýz Takács

Veľké Kapušany

Chcem im prinášať Krista. Kňaz je ten, ktorý ukazuje celým svojim bytím na Krista. Chcem im ponúknuť ľudskosť, dobrotu. Chcem im ponúknuť svoje kamarátstvo. Chcem, aby zo slávenia liturgie pochopili, že je tu prítomný Pán, aby vnímali to tajomstvo, ktoré k nám prichádza. Chcem mať otvorené uši a chcem povedať veriacim: „Boh ťa má rád a má s tebou svoje plány.“ Chcem, aby ľudia cítili, že ich neposudzujem, ale s láskou ich prijímam takých, akí sú. Účasť na služobnom kňazstve Krista dostanem v roku viery. Spolu s pápežom Benediktom XVI. chcem žiť naplno to, že všetko treba znova začínať od Krista – nemôžeme nič iné urobiť, máme sa vrátiť k Prameňu, ktorým je Ježiš Kristus.

Chcem byť otvorený pre každého, tak pre deti, ako mladých, pre ich rodičov, pre starších. Viem, že to bude stáť veľmi veľa námahy, splniť to, čo povedal sv. Pavol: „Stať sa všetkým pre všetkých.“ (1Kor 9,22). Ale máme mať pred sebou vysoké ideály a snažiť sa ich plniť, nakoľko sa dá.

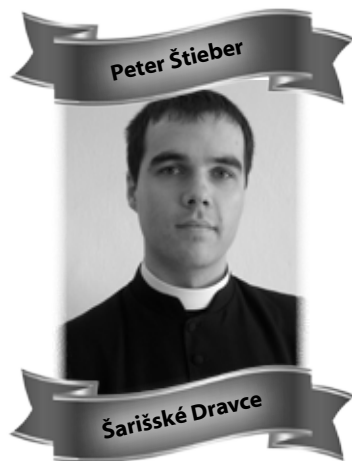
Ľuďom by som rád ponúkol Božiu lásku a dobrotu pretavenú do svojej služby. Nie je dôležité, či je to biblické stretko, premietanie filmu, alebo futbal. Toto všetko sú prostriedky, ako sa človek môže opätovne priblížiť k Nebeskému Otcovi. No nemusíme ísť okľukou. Zbožne slávená svätá omša, adorácia, dôstojné vysluhovanie sviatostí, spoločná modlitba ruženca či iné pobožnosti sú príležitosťou obnovenia či upevnenia farského spoločenstva. Chcem tu byť pre ľudí, aby som im hovoril o Bohu, a chcem tu byť pre Boha, aby som mu hovoril o ľuďoch. Nebojím sa vyhrnutých rukávov. Ako hovorí sv. Pavol, môj birmovný patrón, chcem sa pre všetkých stať všetkým, aby som zachránil aspoň niektorých.

Stanislav Vinter

Košice - Dóm

Dalo by sa veľa rozprávať o tom, čo dnešný svet potrebuje a čo by mu mal kňaz ponúknuť: nové pastoračné aktivity, plány, akcie, ktoré by mali zapôsobiť a zmeniť človeka. To je naša ľudská túžba. Ale len ľudská. Odpoveď si dovoľím požičať od veľkého človeka, od pápeža Benedikta XVI. Ten nám veľmi zreteľne a jasne odpovedá na položenú otázku. V prvej časti svojej knihy Ježiš Nazaretský rozoberá trojité pokušenie Krista. A pri poslednom pokušení, pokušení o tom, ako má vyzerať Božie kráľovstvo, píše, že žiadne kráľovstvo tohto sveta nie je Božím kráľovstvom, definitívnym stavom spásy ľudstva. Ľudské kráľovstvo zostáva vždy ľudským. A tu sa vynára veľká otázka: „Čo teda Ježiš vlastne priniesol, ak nie svetový mier, blahobyť pre všetkých, lepší svet? Čo priniesol?“ Pápež odpovedá jednoducho, ale isto: „Ježiš priniesol Boha. V Kristovi môžeme poznať tvár Boha, môžeme ho osloviť.“ A toto je aj moja odpoveď na nastolenú otázku, čo chceme ponúknuť ako kňazi ľuďom. Nič iné ako Boha.

Peter Štieber

Šarišské Dravce

Jozef Nemašik

Zborov

Myslím si, že rok je krátka doba na to, aby človek vedel dostatočne zhodnotiť nielen svoje schopnosti, ale aj adekvátne spoznať službu, ktorá mu bola zverená. Nakoľko som pôsobil ako diakon, natoľko môžem teraz vysloviť svoju predstavu o tom, čo môžem ako kňaz ponúknuť veriacim. Myslím si, že najlepšie bude, ak sa nám všetkým podarí vydávať dobré a vierohodné svedectvo o Kristovi, v ktorého sme uverili, a ktorému sme sa rozhodli slúžiť celý život. Počas svojej ročnej diakonskej praxe, ktorú som absolvoval na metropolitnom súde, som sa stretával viac-menej s ľuďmi, ktorým sa život v manželstve rozsypaný. Pri pozorovaní a porovnávaní týchto bolestných životných osudov som si uvedomil, aké je dôležité byť verný záväzkom, ktoré na seba človek vezme. Ale zároveň si stále viac uvedomujem našu ľudskú ohraničenosť, čo ma vedie k poznaniu toho, že je ešte viac potrebné dôverovať v Božiu pomoc.

Práve pre tieto skutočnosti by som v kňazstve chcel ľuďom ponúknuť práve vernosť kňazskej služby, ktorú by som chcel stavať na bezhraničnej odovzdanosti do Božieho milosrdenstva, na ktoré je odkázaný každý z nás. A tak v kňazstve, ako aj v akomkoľvek inom smere je rozhodujúce správne nasmerovanie, preto verím, že k správnejmu smeru mi pomôže aj synovská úcta k našej Nebeskej Matke.

Ak budem vysvätený za kňaza, chcem ponúknuť to, čo som dostal. Počas svojho pôsobenia vo Farnosti Narodenia Panny Márie v Michalovciach som mal možnosť „zaškoliť“ sa do rôznych aktivít a klerickej služby, ktorú som s ostatnými kňazmi ponúkal farníkom. V nej som mohol zúročiť všetky praktické a teoretické (teologické) vedomosti, ktoré som získal v rámci formácie v kňazskom seminári. Uvedomil som si na sebe, že jedna osoba nemôže zvládať každý aspekt pastorácie. Pastoračná činnosť a posväcovanie ľudí vo farnosti teda nestoja iba na kňazovi. Ako to vyjadril už aj odchádzajúci pápež Benedikt XVI., najvyšší pastier svätej Cirkvi je náš Pán Ježiš Kristus. Vedomí si toho musíme ako kňazi stále pracovať aj na sebe. Ako kňaz teda chcem odovzdať to, čo som od Boha dostal: svoj život, charakter, ľudskosť, vedomosti a talenty. V tejto odovzdanosti si chcem byť ale vedomý, že nezabránim, aby sa v mojej činnosti prejavovali čisto ľudské stránky a nedostatky. Kristus ukázal rany po svojom zmŕtvychvstaní, ako to pripomenul český teológ Tomáš Halík. Preto už teraz prosím, aby ma skrze posväcovanie v kňazskej službe náš Pán chránil od pýchy a vliat mi silu priznať si chyby, a uchránil ma od momentu, aby sa pre moje nedostatky stratila nejaká ovca z Pánovho košiara. Predsa len, kňazstvo má byť môj „iba“ prostriedok na ceste k Večnému Cieľu.

Lukáš Durkaj

Hencovce

Práve v tomto roku, keď mám prijať kňazskú vysviacku, si ešte viac uvedomujem, aké veľké vzory nám ponúka Cirkev. Sú nimi aj svätí Cyril a Metod, ktorí na našom území pôsobili len krátko, no i po 1150 rokoch sa na nich spomína, resp. ďakujeme im a oslavujeme ich na oltári.

Roman Haško

Vranov n/T - Sever

Kňazstvo je v prvom rade službou Bohu i ľuďom. Keď okolo seba vidím nedostatok láskyplnej služby Bohu a iným ľuďom z lásky k nemu, pripomína mi to, že ho mám milovať a slúžiť mu celým svojím bytím, bezpodmienečne, bez očakávania odmeny. Chcel by som to robiť, predovšetkým, s vierou a optimizmom a nezastať pred ťažkosťami, lebo ak budú prekážky veľké, potom bude hojnejšia aj Božia milosť. Veriacim, ku ktorým budem poslaný, by som chcel ponúknuť čas. Chcel by som ich vypočuť, chcel by som byť pre nich kňazom. Aj keď mám svoje ľudské slabosti a nedostatky, cítim, že Boh si ma vybral. A práve aj tieto moje slabosti a nedostatky mi dávajú podnet k tomu, aby sme sa za seba modlili. Veď nie nadarmo sa hovorí: „Takých kňazov máme, akých si vymodlíme.“

Po roku pôsobenia vo farnosti som stále viac presvedčený, že kňaz má byť svedkom Ježiša Krista. S Božou pomocou Ho chcem prinášať všade, kam budem poslaný. Roky formácie som vnímal ako čas, kedy som mal možnosť prehĺbovať vzťah s Ním. Po diakonskej praxi je mi jasné, že v tom musím pokračovať a stále viac sa formovať, aby v mojom živote bol viditeľný Kristus. Myslím si, že aj ľudia potrebujú formovať a upevňovať svoju vieru. V tom im ako kňaz môžem pomôcť. Každý kresťan má byť: „...v ňom zakorenený a na ňom postavený, upevnený vo viere“ (porov. Kol 2,7). A to by som chcel ako kňaz - zakoreňovať, stavať a upevňovať vieru v Krista.

Ján Kocúrko

Lipany

Matúš Poremba

Kamenica

Prvoradou úlohou kňaza je ohlasovať Krista, Božie Slovo, ktoré sa stalo telom, a rozmanitým spôsobom cez sviatosti sprostredkovať Božiu spásanosnú milosť. Cirkev zvolávaná Kristom - Slovom, je znakom a nástrojom spoločenstva, ktoré Boh vytvára s človekom a ktoré má každý kňaz v Bohu a s Bohom vytvárať. V tom spočíva taká veľká dôstojnosť a krása kňazského poslania, v ktorom sa privilegovaným spôsobom uskutočňujú slová apoštola Pavla: „Ved' Písmo hovorí: „Nik, kto v neho verí, nebude zahanbený.“ Lebo každý, kto bude vzývať Pánovo meno, bude spasený. Ale ako budú vzývať toho, v ktorého neuverili? A ako uveria v toho, o ktorom nepočuli? A ako počujú bez kazateľa? A ako budú kázať, ak nie sú poslaní?“ (Rim 10, 11. 13 - 15)

Peter Fejercák

Radatice

Seminár pripravuje na dôležitosť usporiadania si času vo farnosti, do ktorej raz budeme poslaní. Má nás pripraviť na to, že sa o svoj čas často delíme s ľuďmi, ku ktorým sme poslaní. Ľudia prídu z práce unavení, starajú sa o deti, riešia možno nejaké problémy v rodine, týždeň im tak ubehne a pamätajú i na svoj náboženský život. Prídu v nedeľu do kostola a tam snáď čakajú v liturgii povzbudenie, duchovný zážitok, dobrý dojem z kňaza... Nie je zlá vec pochopiť v seminári, že kňaz má pripraviť ľuďom to, čo ťažko nájdú v bežnom živote. Pri stretnutí s kňazom, po prežitom dni, či týždni, si myslím, že budú cítiť, že je tu pre nich a že má na nich čas.

Ako sa modliť

MAREK MARCIN

FOTO: INTERNET

Modlitba je prostriedok, prostredníctvom ktorého sa ľudia stretávajú s Bohom. Pomocou nej sa prihovárajú nášmu Otcovi a môžu robiť na neho nátlak a vyprosiť si hojné milosti. Ale môže sa stať, že sa budú modliť a pritom nič nedostanú. Prosia a nedostávajú, lebo zle prosia. Nemôžu hľadať milosti bez zachovania podmienok správnej modlitby. Tu sú, podľa Jacquesa Philippa a Alfonza Mária de' Liguori, najdôležitejšie z nich.

Prvým a najzákladnejším predpokladom je **viera a dôvera**. Viera je schopnosť, ktorou sa veriaci človek v živote riadi na základe Pánovho slova. Prejavuje sa v niekoľkých postojoch.

Viera v Božiu prítomnosť – v modlitbe z celého srdca musíme veriť, že Boh je prítomný, bez ohľadu na náš vnútorný stav, pocity alebo naše zásluhy. Nech sa nachádzame v akomkoľvek

stave alebo aj keď si myslíme, že Boh nás opustil, nikdy nesmie pochybovať, že Boh miluje a prijíma každého človeka, ktorý sa k nemu modlí. Boh, ktorý je naším Otcom, nás čaká a túži po nás viac, ako my túžime po ňom.

Nech sú naše ťažkosti akékoľvek, musíme pevne veriť, že

zakúsili nádherné a hlboké spojenie s Ním.

Keby sme mali niekedy dojem, že modlitbový život je neplodný, že nenapreduje, a že modlitbou sa nič nemení, aj keby sa nám zdalo, že v našom živote nemožno nájsť konkrétne ovocie, nesmie nás to odradiť. Máme byť naďalej presvedčení, že všetko sa prejaví v správny čas.

Druhým dôležitým postojom je vernosť a vytrvalosť. Nie je dôležité, aby bola modlitba pekná, bohatá na hlboké myšlienky, ale aby bola vytrvalá a verná. Aj keby bola modlitba skromná, roztržitá a pomerne krátka, ale pritom každodenná, bude pre naše napredovanie užitočnejšia a oveľa plodnejšia než dlhé modlitby raz za čas. Diabol sa bude usilovať za každú cenu od-

vrátiť nás od pravidelnej modlitby, lebo vie, čo je v hre. Kto je verný v modlitbe, diablu uniká alebo má aspoň istotu, že mu jedného dňa unikne. Diabol zase robí všetko preto, aby pra-

všetci bez výnimky, spravodliví či hriešnici, zranení alebo vyrovnaní sme pozvaní k modlitbe. Boh nám dá potrebné milosti, aby sme v modlitbe vytrvali a

videlnej modlitbe zabránil.

Ďalej je dôležitá **čistota úmyslu**. Človek s čistým úmyslom, teda čistého srdca, nie je ten, kto nemá nijaký hriech a nemá si čo vyčítať, ale ten, kto má vo všetkom, čo robí, úprimný úmysel zabudnúť na seba, aby sa páčil Bohu a žil preňho, nie pre seba. Máme sa modliť nie pre naše vlastné uspokojenie a potešenie, ale preto, aby sme potešili Boha. Bez toho v modlitbe nevytrváme. Máme sa modliť srdcom nie kvôli sebauspokojeniu a dobrodeniam, ktoré modlitba priniesie, ale zásadne preto, aby sme sa zapáčili Bohu, lebo nás o to žiada. Nie na našu radosť, ale, predovšetkým, na radosť Božiu. Ak máme dojem, že v modlitbe sme ešte priveľmi zameraní na seba, nijako sa

netrápme. Vyjadríme jednoducho Bohu svoju túžbu milovať ho čistou a nezištnou láskou a s dôverou sa mu úplne odovzdajme, veď on sa už postará, aby

nás očistil. Nechajme konať Božiu milosť, uspokojme sa s tým, že zotrávame v dôvere a budeme trpezlivo znášať chvíle suchoty, ktoré na nás Boh určite dopustí, aby očistil našu lásku k nemu.

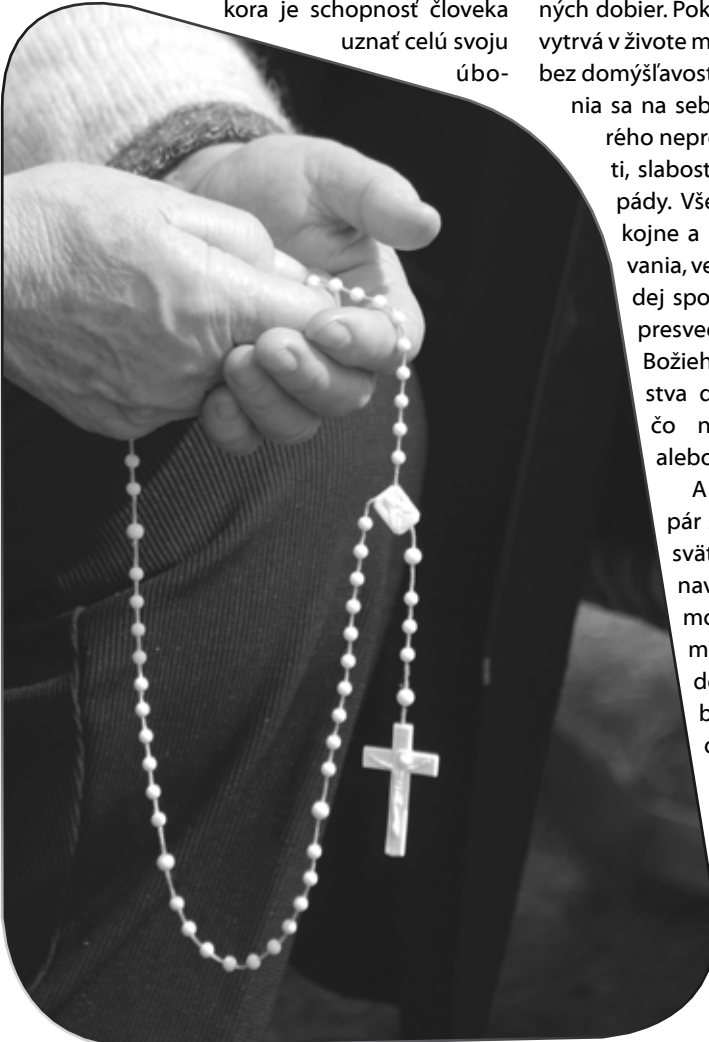
Štvrtý spomínaný postoj je **pokora a chudoba srdca**. Pokora je schopnosť človeka uznať celú svoju úbo-

chu pred Bohom sa človek ocitne sám zoči-voči seba a svojej úbohosti. Veľmi ťažko si priznáваме úbohosť, a preto máme sklón utekať pred tichom. Lenže práve takéto dôveryplné a radostné priznanie si slabosti je prameňom všetkých duchovných dobier. Pokorný je ten, kto vytrvá v živote modlitby srdcom bez domýšľavosti, bez spoliehania sa na seba samého, ktorého neprekvapia ťažkosti, slabosti ani ustavičné pády. Všetko znáša pokojne a bez dramatizovania, veď celá jeho nádej spočíva v Bohu. Je presvedčený, že od Božieho milosrdenstva dostane všetko, čo nemôže urobiť alebo si zaslúžiť sám.

A na záver už len pár slov niektorých svätcov. Svätý Bonaventúra tvrdí, že modlitbou môžeme získať každé dobro a byť oslobodení od každého zla. Svätý Bernard pokračuje, že ak by nám Pán odpieral milosť, o ktorú prosíme, s istotou môžeme dúfať, že nám dá inú milosť,

oveľa užitočnejšiu pre nás.

„Proste, o čo chcete a splní sa vám to.“ (Jn 15, 7)

host' a biedu s pokojnou myslou, lebo všetku dôveru vkladá v Boha. Pokorný človek rád uzná, že nie je ničím, pretože Boh je preňho všetkým. V samote a v ti-

„KTO SPIEVA, DVAKRÁT SA MODLÍ...“

LUKÁŠ MOHLER

FOTO: INTERNET

Krestán, prežívajúci svoju vieru, sa snaží hľadať Boha. Utieka sa k nemu zvlášť v modlitbe, kde mu vylieva svoje srdce so všetkým, čo ho trápi. Už v Starom zákone nachádzame 150 žalmov – modlitieb, ktoré majú charakter spevu. Starozákonný ľud v modlitbe a často krátko v speve vyvierajúcom z hĺbky srdca prednášal Najvyššiemu všetko, čo ho trápilo a čo práve prežíval. Nielen radosť, vďačnosť a nadšenie, ale aj žiaľ, úzkosť či smútok stvárňoval do melódii radostnejších alebo dramatickejších podľa toho, čo práve zmietalo jeho srdcom. Oslovoval Boha v dňoch všedných i sviatočných. V evanjeliu sa dočítame, že aj sám Pán Ježiš spieval, a síce pri poslednej večeri. Marek a Matúš sa konkrétne zmieňujú, že po tom, ako zaspievali chválospev (Ježiš spolu so svojimi učeníkmi), vyšli na Olivovú horu.

Vidíme, že už od počiatku človek práve spevom vyjadroval svoje vnútorné hnutia. Spev a hudba sú originálnymi a neodmysliteľnými prvkami náboženského kultu. Je to teda špecifický prejav, prostredníctvom ktorého môžeme prežívať a zároveň navonok vyznávať svoju vieru. Vr-

cholným prejavom je spev zhromaždeného spoločenstva. Spev je úžasný prostriedok, ktorý zjednocuje nielen hlasy, ale zvlášť srdcia veriacich ľudí pri liturgii či rôznych ľudových pobožnostiach. Aká krásna harmónia srdc upriamených na spoločného Otca... Chóry anjelov v nebi a my tu, na zemi... Cirkev oslávená i putujúca... Všetci spoločne môžeme oslavovať Boha žalmami, piesňami a hymnami. My vlastne iba napodobňujeme nebeské bytosti, ktorých úlohou je spievať Bohu na slávu. Netreba zabúdať, že hudba a spev sú darom od Pána. Sám dobrý Boh nám ich dáva ako prostriedok, aby sme mohli svoje duše pozdvihovať do Božích výšin, a tak sa k Nemu priblížiť.

Neváhajme... Využime každú príležitosť a pripojme sa aj my k zástupu vyvolených, oslavujúcich Najvyššie Dobro a Najdokonalejšiu Harmóniu (príp. Dokonalosť)... Boh isto nehľadá na kvalitu nášho spevu či matematicky presnú intonáciu tónov... A aj napriek tomu, že je potrebné dávať Bohu to najlepšie, čo máme, som presvedčený, že v jeho očiach má dôležitejšie miesto úprimný úmysel človeka priblížiť sa k nemu a takto spojiť svoje srdce so srdcom Božím. Nie nadarmo sa

teda hovorí: „Kto spieva, dvakrát sa modlí...“

KEĎ CHCEŠ KRÁČAŤ PO MORI, VYSTÚP Z LODE

BLAŽEJ REVICKÝ

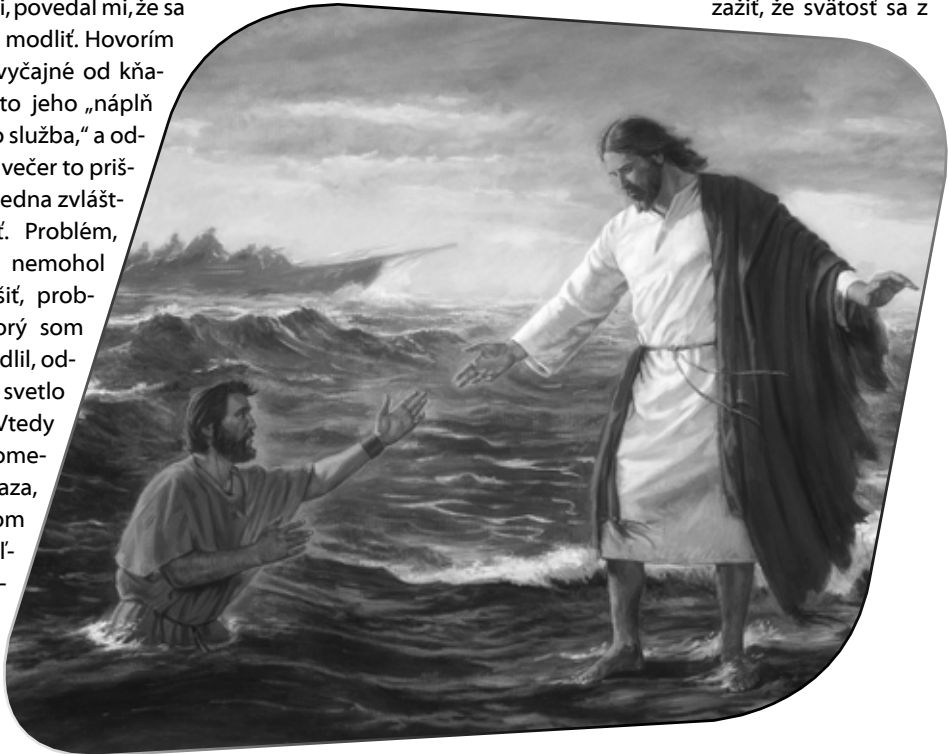
FOTO: INTERNET

V jedno všedné popoludnie som navštívil jedného nevšedného kňaza. Rozprávali sme sa na rôzne témy, pýtal sa ma, ako sa mám, čo ma trápi, aké mám problémy. Keď sme sa lúčili, povedal mi, že sa bude za to modliť. Hovorím si: „Nič nezvyčajné od kňaza, veď je to jeho „náplň práce“, jeho služba,“ a odišiel som. A večer to prišlo. Stala sa jedna zvláštna udalosť. Problém, ktorý som nemohol dlho vyriešiť, problém, za ktorý som sa dlho modlil, odrazu uzrel svetlo riešenia. Vtedy som si spomenul na kňaza, ktorého som pred niekoľkými hodinami navštívil. Cítil som silu jeho modlitieb. Bolo to úžasné.

V nasledujúci deň som mal opäť cestu okolo a tak som sa zastavil, aby som sa podelil s touto radosťou. Zvítali sme sa, sadol som si a už som mal na jazyku, že sa poďakujem za modlitby, keď ma predbehol. Položil mi tie isté otázky, o ktorých sme sa deň predtým rozprávali, a za ktoré sa on modlil. Pozrel som naňho a povedal som mu: „Veď toto som mal práve na jazyku, preto som prišiel, aby som sa poďakoval.“ Odkiaľ to vedel? Náhoda? (Veď neexistuje...) Vtedy som sa začal zamýš-

ľať nad jeho vierou a jeho vzťahom s Bohom. Hovorím si: „Tento kňaz sa naozaj rozpráva s Bohom.“

Tento príbeh je len zlomok z jeho života, ale na úvod by to stačilo. Je úžasné na vlastnej koži zažiť, že svätosť sa z

dnešného sveta nevytratila. Spresným predchádzajúcu vetu. Svätosť sa z Katolíckej Cirkvi nikdy nevytratí. Svätých budeme mať stále. Myslím tým, že vždy budeme mať nových a nových svätých. Táto štafeta nemá konca. Svätí žijú medzi nami, nájdeme ich blízko seba, len často krát ich nezbadáme, pretože máme vlastné predstavy o svätosti.

Tento kňaz, keď ma ubezpečil, že sa bude modliť, už vtedy vedel, že Boh bude konať, pretože má silnú dôveru v NEHO. On vie, čo znamená „chodiť po mori“, pretože vystúpil z lode. Toto je príbeh o sile viery, ktorá „hory prenáša“, pretože je živá.

VELKONOČNÝ DARČEK

MATÚŠ HATOK
FOTO: INTERNET

Človek je sám. Žije sám, stravuje sa sám, pracuje sám, zabáva sa sám. Napriek tomu, že žije v kolektíve, stravuje sa v kolektíve, a tak ďalej. Je človekom sám pre seba. Aspoň tak sa dnes predstavuje úspešný, progresívny a cieľavedomý humanoidný stroj. Podstatou jeho života sú úspechy a zhromažďovanie majetku. Mal by plánovite brať a len na základe dobrého účelu dávať. Tým účelom je, samozrejme, opäť niečo získať. U takéhoto človeka, ktorý je, dúfajme, ešte stále menej rozšíreným druhom, avšak s mohutnou expanziou, je slovo „dar“ neznámy pojem. Aspoň vtedy, ak ho berie v pravom zmysle slova. Lebo keď niečo dáva človek zo strachu, napríklad zlodej (ktorý chce peňaženku) alebo zamestnávateľ (ktorý si žiada voľný čas človeka), nemožno to pokladať ani prinajmenšom za dar. Ďalším variantom môže byť dávanie niečoho na základe určitej podmienky alebo jednoducho z vypočítavosti. Avšak, ten-

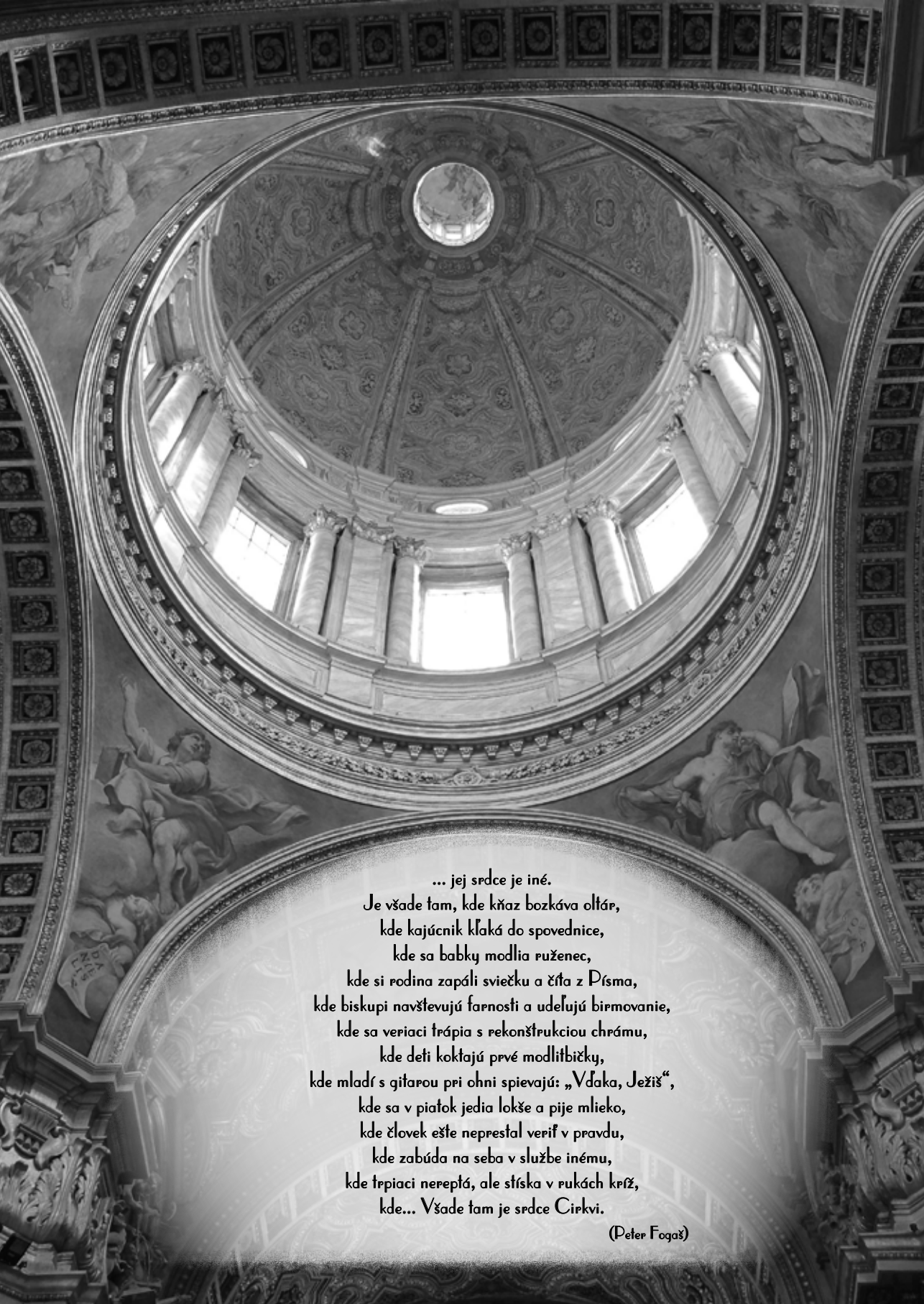
to jav nemožno nazvať darom, ale skôr úplatkom. Nakoniec je možné hovoriť o daroch vtedy, ak ich dávajúci predkladá prijímateľovi nezištne, z lásky.

A v tomto fenoméne darovania má človek pred sebou jeden veľký vzor a ním je Boh. V tomto veľkonočnom čase sa zamýšľame nad darom, ktorý nám dal Boh. Dal nám život, náš život, aj svoj život. Rovnako celému ľudstvu, ako aj každému človekovi osobitne. V tento svätý čas máme pred sebou obeť Ježiša Krista. Obeť, ktorú priniesol zároveň aj ako dar. A to pravý dar nezištnosti a lásky. Túto obeť možno nazvať naozaj „darom“ človekovi. Písmo dosvedčuje, že Ježiš nezomrel zo strachu pred Otcom – veď sám hovorí, že svoj život sám dáva a sám si môže aj vziať. Ani z vypočítavosti nie, pretože sám hovorí, že chce, aby sa splnila nie jeho vôľa, ale Otcova vôľa. On sa obetuje z lásky, Božej lásky k človekovi. Túto lásku Boh prejavil už na začiatku stvorenia, keď daroval človekovi život, existenciu a neskôr zjavil veľkosť svojej lásky v dare Ježiša Krista na kríži. Najprv ho stvoril, daroval mu existenciu, potom mu daroval vykúpenie, čím jeho existenciu vyzdvihol. Najprv mu dal jeho ľudský život, teraz mu obetoval svoj božský život.

Podobne aj náš život má

byť darovaním Bohu. Boh daroval svoj život tomu, ktorý mu je najdrahší. Stvoril všetko, ale zomrel, predovšetkým, pre človeka. Nie kvôli človekovi, ale pre človeka. Nevýčíta nám, že zomrel kvôli nám, ale milosrdne nám ukazuje v každom čase, že zomrel pre nás, že tento dar jeho spásonosnej smrti je tu pre každého z nás. Neprišiel na tento svet a nezomrel na svete pod nejakou podmienkou, že sa to a to musí urobiť, inak jeho smrť, takpovediac, „neplatí“. A týmto dal ľuďom príklad, ako ho napodobňovať. Ako nám On dal dar svojho života, tak od nás očakáva náš život. Chce, aby sme mu ho darovali rovnako ako On, bez podmienky, ktorá by určovala platnosť tohto daru. Rovnako nás volá takýmito darovaniami vychádzať zo svojej samoty a nekonať podľa sveta, ktorý hovorí iba o zhromažďovaní. Na základe darovania svojho života Bohu môžeme obdarovať aj ľudí okolo mňa. Darovať im svoj voľný čas, niekedy sa zrieknuť aj svojich ambícií pre dobro iných a niekedy im podarovať aj jednu zo svojich „nevyhnutných“ vecí k prežitiu, a to bez podmienky, že mi musí vzniknúť nejaká kompenzácia za to, čo som daroval. Obdarovať druhých svojím životom, ako mňa obdaroval Boh. Byť darom pre druhého.

... jej srdce je iné.
Je všade tam, kde kňaz bozkáva oltár,
kde kajúcnik kľaká do spovednice,
kde sa babky modlia ruženec,
kde si rodina zapáli sviečku a číta z Dísma,
kde biskupi navštevujú farnosti a udeľujú birmovanie,
kde sa veriaci trápia s rekonštrukciou chrámu,
kde deti koktajú prvé modlitbičky,
kde mladí s gitarou pri ohni spievajú: „Vďaka, Ježiš“,
kde sa v piatok jedia lokše a pije mlieko,
kde človek ešte neprestal veriť v pravdu,
kde zabúda na seba v službe inému,
kde trpiaci nereptá, ale sťíska v rukách kríž,
kde... Všade tam je srdce Cirkvi.

(Peter Fogas)

ZO „SRDCA“ O SRDCI CIRKVI

PETER FOGAŠ
FOTO: INTERNET

Na pár rokov som dostal možnosť študovať vo Večnom meste, a to ma učí premýšľať o Cirkvi z novej perspektívy. Ponúkam dva postrehy.

Za pontifikátu Jána Pavla II. prichádzali na Námestie svätého Petra v Ríme pútnici z celého sveta, aby videli charizmatického pápeža. Aj za Benediktom XVI. chodievali, hoci sa im nedostávalo emocionálneho zážitku, podobného stretnutiam s jeho predchodcom. Prichádzali „k hrobom apoštolov“, aby videli Nástupcu svätého Petra, Námestníka Krista na zemi, bez ohľadu na to, či tento človek priťahuje, alebo nie. Toto porovnanie je zaiste nadnesené a relatívne, predsa však trochu naznačuje, že v Cirkvi sa veci často majú presne naopak, než ako sa javia. V tomto prípade to, čo mnohí kritici nemeckému pápežovi vyčítajú, bola v skutočnosti jeho sila. Práve tým, aký bol, posunul loďku, ktorá mu bola na osem rokov zverená, omnoho ďalej. Ak nie omnoho, tak určite smerom správnym.

Čím dlhšie žijem „v srdci Cirkvi“, tým viac si zároveň uvedomujem, že takéto meno sa jej nehodí. Tu je skôr hlava tela, neupierajúc tento titul Kristovi, Hlave mystického tela, Cirkvi. No na ľudskej úrovni je jej hlavou Vatikán, teda rímsky biskup, nemysliteľný bez pomoci ku-

riálneho aparátu. Ale jej srdce je iné. Je všade tam, kde kňaz bozkáva oltár, kde kajúcnik kľaká do spovednice, kde sa babky modlia ruženec, kde si rodina zapáli sviečku a číta z Písma, kde biskupi navštevujú farnosti a udeľujú birmovanie, kde sa veriaci trápia s rekonštrukciou chrámu, kde deti koktajú prvé modlitbičky, kde mladí s gitarou pri ohni spievajú: „Vďaka, Ježiš“, kde sa v piatok jedia lokše a pije mlieko, kde človek ešte neprestal veriť v pravdu, kde zabúda na seba v službe inému, kde trpiaci nereptá, ale stíska v rukách kríž, kde... Všade tam je srdce Cirkvi.

Jedno si potrebujeme nanovo uvedomovať a hlásať: tvár Cirkvi, jej pôsobenie a vplyv v dnešnom svete závisí omnoho viac od tlkotu jej srdca než od výkonu jej hlavy. Kým budem v Ríme stretávať úprimných pútnikov, nielen senzáciechtivých turistov, a kým budem spoznávať pokoru a oddanosť v ľuďoch, ktorí sem nikdy nemali možnosť prísť, dovtedy budem optimistom a o budúcnosť Cirkvi sa nebudem báť.

Dotyky Boha

TOMÁŠ SVAT
FOTO: INTERNET

Máme radi spomienky a obzvlášť na tie chvíle či osoby, ktoré sa nám osobitne vryli do pamäti. Sú to ľudia, ktorých máme radi, alebo ktorí v našom živote veľa znamenali. V dnešnej dobe je jednoduchšie uchovať si takéto spomienky v pamäti. Vďaka fotoaparátom či kamerám si môžeme zachovať udalosti, ktoré boli pre nás a pre našich blízkych dôležité. Môžeme si dokonca zachovať aj presnú podobu ľudí, ich farbu vlasov, výraz tváre či melódiu hlasu. Je dobré mať spomienky. Je dobré spomínať na tých, ktorí boli pred nami. Je dobré pamätať na tých, ktorí boli v našom živote zvlášť dôležití.

Avšak, aj keď máme k dispozícii fotografie a videá, ktoré nám mnohé pripomínajú, predsa nám však danú osobu nesprítomnia. Keď sa pozeráme na fotografiu, vynára sa nám v pamäti minulosť, nie prítomnosť. Fotografie prítomnosť nezmenia, sú len nemým svedkom histórie. Ved' ak chceme, aby si nás ľudia pamätali, zanechávame svoju podobu našim dedičom, a tí si ju odkazujú ďalej. Tak vznikajú tradície a rodokmene, ktoré istým spôsobom charakterizujú nás samých cez našich predkov. Avšak, ani fotografie nedokážu preklenúť priepasť, ktorá vzniká odchodom alebo smrťou. Fotografie sú iba nemými svedkami minulosti, potvrdzujú, čo bolo, ale nevytvárajú nič nové. Môžeme odfotiť len to, čo sa stalo, len toho, koho sme už stretli. V konečnom dôsledku, potom okrem príjemných spomienok v nás fotografie

môžu vyvolávať aj bolestné pocity opustenosti či odlúčenia. Pretože, hoci túžime po zážitku blízkosti tej osoby, o to tvrdšie zakúšame jej neprítomnosť.

Boh sa stal človekom z lásky k ľuďom (porov. Jn 13, 1). Prijal ľudskú prirodzenosť, aby privedol človeka naspäť k Bohu. Avšak, táto vykupiteľská úloha, ktorú Ježiš prišiel vykonať, zahŕňala aj jeho smrť a zmŕtvychvstanie. Ježiš však nechcel opustiť svojich verných, preto pri nanebovystúpení apoštoli a

učeníci dostali dar Ducha Svätého, aby „...keď zostúpi na vás Svätý Duch, dostanete silu a budete mi svedkami v Jeruzaleme i v celej Judei aj v Samárii a až po samý kraj zeme“ (Sk 1, 8). A boli to práve tí učeníci, ktorí sa rozišli do sveta a zakladali miestne cirkvi. Ježiš nám nezanechal žiadnu fotografiu, žiadne memento minulosti, ale zanechal nám seba samého vo svojej Cirkvi. Iba spomienka na Ježiša by totiž asi nestačila na to, aby dnes, približne 2000

rokov po tom, ako sa jeho nohy dotýkali našej zeme, zostalo jeho poslanstvo spásy aktuálne a dostupné. Preto nám zanechal niečo viac. Zanechal nám svoju prítomnosť, zanechal nám seba, inými slovami, zostal medzi nami. Ježiš je prítomný v spoločenstve veriacich („Kde sú dvaja alebo traja zhromaždení v mo-

jom mene, tam som ja medzi nimi.“ Mt 18, 20), pod vedením pastierov, ktorých ustanovil („A ja ti hovorím: Ty si Peter a na tejto skale postavím svoju Cirkev a pekelné brány ju nepremôžu.“ Mt 16, 18), a kde práve nástupníctvo zabezpečuje vernosť Ježišovmu úmyslu. V Cirkvi je teda tajomne, mysticky, prítomný Kristus (porov. 1 Kor 12), preto ona je prvým znakom jeho prítomnosti medzi ľuďmi. Je akousi „pra-sviatosťou“, prvou sviatosťou, ktorú Je-

... CIRKEV VO SVETE A V NÁS...

žiš ustanovil.

V prvotnej Cirkvi, ktorá rozprávala grécky, sa na označenie tajomstva používalo slovo „mysterion“. A práve toto slovo si prví kresťania vybrali na pomenovanie, a tým charakterizovanie sviatostí. Sviatosť je tajomstvom a znakom prítomnosti Boha. Z tohto pohľadu je Ježiš Kristus sviatosťou Boha, lebo je znakom jeho prítomnosti a nástrojom spásy. Ježiš založil na tejto zemi Cirkev (porov. KKC 774 – 775). Svojím zmŕtvychvstaním a nanebovystúpením totiž nechcel opustiť ľudí na tomto svete (porov. Jn 14, 18). A aj preto ustanovil Cirkev, ktorá je sviatosťou, znakom jeho prítomnosti, a dal jej najviac, čo mohol dať – seba.

Predtým, ako bol umučený, zanechal svojim apoštolom a učeníkom, počiatku svojej Cirkvi, znaky svojej prítomnosti. Zanechal jej sviatosť svojej prítomnosti, ktorá sa v tradícii modlitieb Cirkvi a na základe rozjima-

nia nad Božím slovom postupne vyvinula do siedmich sviatostí. Práve týchto sedem sviatostí sú najkonkrétnejším sprítomnením historického Ježiša. Hlavným vysluhovateľom týchto sviatostí je sám Kristus, prítomný v Cirkvi. Preto neexistujú tieto sviatosti mimo nej. Vo sviatostiach sa nás v Cirkvi dotýka sám Kristus. Ved' aj pápež sv. Lev Veľký povedal: „Čo bolo na našom Vykupiteľovi viditeľné, prešlo do sviatosti.“ (KKC 1115).

Sviatosti sú znakom reálnej prítomnosti Krista. V Eucharistii nie je „akoby prítomný Kristus“, ale on je tam skutočne prítomný. Vo sviatostiach je nám Kristus prítomný v najdôležitejších momentoch nášho života, ako sú narodenie, dospelosť, vstup do manželstva či kňazstva, choroba či smrť. Cirkev ich umiestňuje do týchto rozhodujúcich chvíľ nášho života, aby práve počas nich bol s nami prítomný sám Boh. Preto Ježiš je Emanuel, Boh s nami (porov. Mt 1, 23). Ako hovorí pápež Benedikt XVI.: „Sedem sviatostí skutočne zachytáva štruktúru a významné momenty ľudského života.... Zároveň tu ide aj o niečo iné. Viera nie je niečo, čo sa deje v éteri, ona vstupuje do hmotného sveta. A symboly hmotného sveta nás zase spájajú s Bohom. Tieto symboly teda vyjadrujú telesnosť našej viery. ... Sviatosti

sú istým druhom dotyku samotného Boha. Ukazujú, že naša viera nie je čisto duchovného rázu, ale že má a zakladá spoločenstvo, a zahrňuje pozemskosť, stvorenie, ktoré sa takto spriehľadňuje. Podstatné je, že vo sviatostiach sa vyjadruje zdieľanie a telesnosť viery, a že sa súčasne ozrejmuje, že viera nepochádza z nás samých, ale z vyššej moci.“

Najcharakteristickejším výrazom viery Cirkvi a sviatostí je svätá omša. Skrže slovo a milosť sa dotýka nášho vnútra a skrže gestá a odpovede dostáva naša viera telesný a komunikatívny výraz. V nej

je zároveň zvýraznený vertikálny rozmer našej viery, teda napojenie človeka na Boha a spoločenstvo svätých, ale aj horizontálny rozmer, teda spoločenstvo a stretnutie človeka s človekom. Stredom tohto kríža je Kristus, Kristus ukrižovaný a vzkriesený, prítomný medzi svojimi veriacimi. Liturgia svätej omše je živým darom, kto-

rý prerastá naše vlastné vnútro až do nášho každodenného života, a tak sa celý náš život stáva liturgiou na oslavu Boha. Taktiež nás vytrháva z osamelosti našej existencie a uvádza nás do spoločenstva viery, tej viery, ktorá sa cez 2000-ročnú tradíciu dotýka až historického Ježiša. A aj takto je Ježiš s nami „... po všetky dni až do skončenia sveta (Mt 28, 20).“

Sviatosti aj celá Cirkev sú takto znakom lásky a starostlivosti Boha, sú znakom túžby po stretnutí Boha s človekom. Vo sviatostiach, slovami pápeža Benedikta XVI., ide o „stretnutie osoby s osobou; Kristus vstupuje do mňa a ja smiem vstúpiť do neho“. Kto ich odmieta, odmieta samého Boha a stáva sa odkázaným už len na svoje schopnosti. A kto odmieta Krista v jednej sviatosti, odmieta celého Krista. Nemožno prijať Krista v krste a toho istého Krista odmietnuť v manželstve, rovnako ako nemožno prijať Krista vo viere a odmietnuť ho v Cirkvi a vo sviatostiach.

Ježiš nám nezanechal fotografiu svojej tváre. Lebo fotografia dokáže sprostredkovať iba pocity skrže minulé spomienky. Ježiš nám dal sviatosť, umožňujúce nám zakúsiť niečo viac, aby sme mohli zakúsiť skúsenosť jeho blízkosti, skúsenosť jeho prítomnosti.

EUCHARISTIA – SRDCE CÍRKVI

MICHAL ŠKULKA
FOTO: INTERNET

Sme zvyknutí chodiť na sv. omšu, sme zvyknutí chodiť na sväté prijímanie. No zostáva pravdou, že nás presahuje, a že vlastne nechápeme, o čo ide. Na to, aby človek mohol žasnúť nad tajomstvom Eucharistie, sa najprv musí znovu stať, v evanjeliomom zmysle slova, dieťaťom. Musí odstúpiť sám od seba, od svojej dôležitosti, musí sa stať človekom, ktorý vie vidieť očami srdca a ďakovať. Aké miesto má Eucharistia v našom živote?

Eucharistia zohráva privilegovanú úlohu v duchovnom živote, lebo zaručuje prítomnosť osláveného Krista. Nič nemôže nahradiť osobnú túžbu každého z nás, čo najviac sa priblížiť Pánovi v Eucharistii. Podobne, ako sa človek nenaučí modliť čítaním kníh o modlitbe, ale len tým, že sa začne modliť a v modlitbe vytrvá, tak nie je možné doceniť tajomstvo Eucharistie pre náš život, kým si nenájde čas osobne sa vystaviť Ježišovej prítomnosti v Eucharistii a kým nevstúpime do liturgického slávenia viac srdcom. Karl Rahner hovorí: „Ku sviatosti Ježišovho srdca sa môžeme v plnom zmysle dostať len s otvoreným srdcom. Kto prijíma sviatosť jeho srdca a nepripripraví vlastné srdce, ten nepochopil Krista.“

Eucharistia preklenuje obrovský rozdiel medzi Bohom a človekom. Skrze eucharistický chlieb sme všetci

zapojení do jeho života a sme do neho ponorení.

Boh sa nám skrze eucharistický chlieb úplne vydáva. My sa týmto spôsobom stávame časťou Krista, stávame sa tým, koho prijímame. Sme ním prijímaní, sme s Kristom zjednotení.

Pri každej Eucharistii sa toto zjednotenie a prijatie znovu obnovuje. Ježiš nám dáva svoje Telo, teda aj svoje srdce; On sa s nami spája. My teda nemáme bližšieho milovať svojím ľudským srdcom, svojimi ľudskými sympatiami, ale Kristovým srdcom. Preto sa nám dáva v chlebe, preto sa s nami stotožňuje, preto nám dáva svoju krv, svojho ducha, aby mohol milovať v tomto svete ľudí skrze nás. Najvyšší cieľ vo svätom prijímaní musí byť vzrast v láske Božej. Nikde nám Spasiteľ nepreukazuje toľko lásky a nežnosti ako práve vo Sviatosti oltárnej, kde nás celkom preniká a najtesnejšie sa s nami spája. Keďže sa nám chce

Spasiteľ celkom darovať, od nás očakáva, aby sme

... CIRKEV VO SVETE A V NÁS...

väč-
š o u
posilou.

Vieme, že bez
chleba, teda bez
telesnej potravu ne-
môže žiaden človek žiť.

Podobne potrebuje aj stravu
pre duchovný život.

Eucharistia je tak vrcholom pria-
teľstva s Bohom na našej duchovnej ces-
te. Je absolútne nevyhnutná pre všetkých,
ktorí chcú v duchovnom živote napredovať. V

sa mu aj my celkom oddali, aby sme všetky svo-
je žiadosti a náklonnosti celkom podriadili jeho
vôli. Kristus tak myslí naším rozumom, miluje na-
ším srdcom, vidí našimi očami, počúva našimi uša-
mi, hovorí naším jazykom a pôsobí spasiteľne na
naše telo i dušu.

Eucharistia je stredobodom a vrcholom života
Cirkvi, lebo v nej Kristus pridružuje svoju Cirkev a
všetky svoje údy k obete chvály a vzdávaniu vďa-
ky, ktorú obetoval Otcovi na kríži. Pod vplyvom
Eucharistie sa zjednocujeme s Kristom. Vytvára z
nás spoločenstvo. Pri oltári sa podobáme ľuďom,
ktorí sa zhromaždili pri prameni. Každý z neho na-
čerpá toľko, nakoľko je otvorený. Ten, kto neotvorí
srdce, odíde od prameňa prázdny. Čím dokonalejšie
sa dokážeme otvoriť, tým bohatší odchádzame
zo svätyne. Bez Eucharistie sa nedá žiť. Ona je po-
krmom na cestu. Keď prichádza nechut' a únava v
konaní dobra, eucharistický Ježiš je jedinou a naj-

eucharistickom spoločenstve sa vznešeným spô-
sobom uskutočňuje vzájomné prebývanie Kris-
ta a jeho učeníka: „Ostaňte vo mne a ja vo vás.“
(Jn 15, 4). Ak chceme byť Božími učeníkmi a upev-
ňovať náš dôverný vzťah s Ním, musíme ostať v
Ňom a On musí ostať v nás. Čím viac ostaneme
v Božej prítomnosti, tým viac ho budeme pozná-
vať, chápať a náš vzťah bude dôvernejší. Vzťah s
Bohom budujeme v jeho prítomnosti vtedy, keď
sme pred Ním v tichu a samote, keď ho môžeme
poznávať nielen svojím rozumom, ale aj svojím
srdcom. Vrchol dôvernosti s Bohom prežívame pri
eucharistickej adorácii. Naše spojenie so sviatost-
ným Ježišom plodí ovocie Ducha, ktorými sú lás-
ka, radosť, pokoj, zhovievavosť, láskavosť, dobrota,
miernosť, zdržanlivosť (Gal 5,22-23).

Nechcime sa tohto veľkého tajomstva Eucha-
ristie zmocniť, ale dovoľme mu, aby uchvátilo ono
nás.

„SMRŤ MUČENÍKOV JE SEMENOM NOVÝCH KREŠŤANOV“

PAVOL BUJŇÁK
FOTO: INTERNET

Pohnútky, pre ktoré začali pohanía prenasledovať kresťanov, boli rôzne. V základe to bola kresťanská viera a ich život, kvôli ktorým kresťania trpeli. Práve tí, ktorí trpeli a obetovali svoj život pre Krista, sú najopravdivejšími svedkami Ježiša Krista. Kresťania si ich od prvého počiatku veľmi vážili a zasvätili výročné dni smrti mučeníkov. Práve mučeníci sú výrazným svedectvom pravdy o smrti a zmŕtvychvstaní Ježiša Krista. Pre tieto pravdy išli zomrieť, lebo verili, že Kristu im svoju smrťou otvoril brány Nebeského kráľovstva. Oni sú dôkazom toho, že Cirkev je Božia, lebo len božská ustanovizeň môže dať toľko sily a odvahy vo viere, aby sa pre ňu obetovali milióny ľudí uprostred najväčších prenasledovaní. Táto mučenícka smrť kresťanov sa pre nich nestala porážkou, ale víťazstvom. Pán im stále dal k tomu potrebnú silu. Prirodzený strach pred smrťou tu určite bol, veď mnohí sa aj pred smrťou, preto že boli kresťanmi, skrývali. Keď sa jej však nemohli vyhnúť, podstúpili ju pre vieru v Krista, ktorý tiež trpel pre pravdu, ktorú hlásal. No pritom mali plnú slobodu svedomia a nehnevali sa na svojich mučiteľov. Mnohí tvrdia rímski vojaci, zaťatí pohanskí sudcovia boli pohnutí hrdinskou smrťou mučeníkov a obrátili sa ku kresťanstvu.

Čo dávalo silu kresťanom takto vyznať svoju vieru a zomrieť?

V druhej kapitole Skutkov apoštolov sa hovorí o tom, ako vystúpil Peter s Jedenástimi v deň zoslania Ducha Svätého a na ich výzvu sa dalo pokrstiť asi 3000 duší. Kristom dostávali milosti i silu horlivo láskou za Krista. Táto láska sa prejavovala v službe bratom i sestram, ktorí mali jedno srdce a jednu dušu, všetko mali spoločné a nebolo medzi nimi núdzneho, lebo za všetko, čo utržili, prinášali peniaze a kladli ich apoštolom k nohám. Každý sa snažil dať do spoločného najmä to, čoho mal najviac a prispieť tou činnosťou, ktorú najlepšie ovládal, a ktorá bola potrebná pre kresťanské spoločenstvo. Táto láska ich hnala za Kristom, keďže to robili z lásky k Nemu. Ďalšou posilou v ich horlivosti bolo spoločné lámanie chleba, ktoré slávil ako pamiatku Pánovej večere. V Skutkoch apoštolských čítame, že deň čo deň zotrvali v chráme, po domoch lámali chlieb a s radosťou a úprimným srdcom požívali pokrm. Chválili Boha a boli milí všetkému ľudu. Eucharistia je ďalšou milosťou v posilnení nasledovať Krista až po vyliatie vlastnej krvi.

Preto môžeme hovoriť, že Cirkev je naozaj božská ustanovizeň obdarená božskými silami a milosťami, lebo nepodľahla veľkým prenasledovaniám.

NAUČIŤ SA VYTVÁRAŤ PRIESTOR

LUKÁŠ GROBÁR, TOMÁŠ SVAT
FOTO: SÚKROMÝ ARCHÍV

VO SVOJOM SRDCI AJ PRE TAJOMSTVO

Páter Miroslav Konštanc Adam OP sa narodil 2. augusta 1963 v Michalovciach. 26. februára 1989 vstúpil do tajného noviciátu rehole dominikánov, 28. apríla 1990 zložil prvé rehoľné sľuby a 13. apríla 1993 doživotné. V rokoch 1990-1995 absolvoval filozoficko-teologické štúdium na Cyrilometodějskej teologickej fakulte Palackého univerzity v Olomouci. Po svojej kňazskej vysviacke 24. júna 1995 pôsobil ako kaplán študentov Ekonomickej univerzity vo farnosti Bratislava-Kalvária. V rokoch 1996-2001 absolvoval licenčné a doktorské štúdium kánonického práva na Pápežskej univerzite sv. T. Akvinského (Angelicum) v Ríme. Pôsobil ako sudca Metropolitného tribunálu Košickej arcidiecézy, neskôr ako provinciál Rehole dominikánov na Slovensku, odborný asistent kánonického práva na Teologickej fakulte Trnavskej univerzity v Bratislave, na Teologickom inštitúte sv. T. Akvinského v Kyjeve a ako obhajca zväzku na Metropolitnom tribunáli Losangeleskej arcidiecézy v Kalifornii. V decembri 2009 bol vymenovaný za dekana Fakulty kánonického práva a prorektora Pápežskej univerzity sv. Tomáša Akvinského v Ríme. Dňa 26. marca 2012 bol vymenovaný za rektora Pápežskej univerzity sv. T. Akvinského v Ríme.

Viera je najzákladnejší prvok patriaci veriacemu človeku. Čo je viera a čo znamená pre Vás?

„Viera je základom toho, v čo dúfame, dôkazom toho, čo nevidíme,“ ako o tom čítame v Liste Hebrejom (11,1). Viera je osobný úkon: je to slobodná odpoveď človeka na iniciatívu Boha, ktorý sa zjavuje. Oči viery majú schopnosť vidieť neviditeľné a srdce veriaceho môže dúfať proti všetkej nádeji. Pokiaľ ide o mňa, som presvedčený, že k šťastnému životu človeka na zemi sú potrebné dve veci: mať vieru a priateľstvo.

Ako môže poslanstvo vyslovené pred 2000 rokmi byť aktuálne aj dnes?

Je to možné zabezpečiť tým, že dnešní ohlasovatelia Kristovho Evanjelia budú radostnými svedkami toho, že Božia milosť prišla na tento svet, a že účinne pôsobí v ich živote.

Kto je pre Vás osobne Ježiš Kristus?

Samozrejme, Ježiš Kristus je pre mňa Boh a Pán, ale aj brat a priateľ, ktorý sa obetoval za mňa, aby som ja žil.

Vo svete vládne kríza. Je zjavné, že neobišla vieru. Prečo sa podľa Vás človek dneška ocitá v tejto kríze?

Myslím si, že kríza viery v dnešnom svete je spôsobená aj tým, že sme zašli do extrémů – pozi-

... CIRKEV VO SVETE A V NÁS...

tivistickými metódami a prešpekulovanými rozumovými dôkazmi sme sa snažili od polovice 19. storočia dokázať, že nejestvuje rozpor medzi vedou a vierou, s úmyslom každého presvedčiť o jestvovaní Boha. Napokon sa kresťanská viera pre mnohých stala chladnou intelektuálnou dedukciou, ktorá nenadchýna.

Ako proti nej bojovať?

V nadväznosti na to, čo som povedal predtým, myslím si, že je treba ohlasovať a prežívať vieru nielen intelektuálne či rozumovo, ale uznať aj to, že nič všetko dokážeme v oblasti viery vysvetliť a pochopiť. Teda, musíme sa naučiť vytvárať priestor vo svojom srdci aj pre tajomstvo, mystérium.

Je známe, že ste rektorom Pápežskej univerzity sv. Tomáša Akvinského (Angelicum) v Ríme. Rím je ale tiež mestom sv. Petra a sv. Pavla. Je odkaz týchto svätcov aktuálny aj dnes?

Kristova Cirkev je postavená na apoštoloch, na svedectve ich života a smrti. Boli svedkami Kristovho verejného pôsobenia, jeho umučenia, smrti, pochovania i zmŕtvychvstania. Naša viera je postavená na ich svedectve. Dosť často v Ríme myslím na to, ako apoštoli, vo väčšine prípadov jednoduchí rybári z Galiley, obišli celý svet, nevedeli jazyky, nemali vysoké vzdelanie ani výrečnosť, a predsa obrátili „mnohých“. A títo uverili a obrátili ďalších, pričom reťaz odovzdávania viery trvá až dodnes a je na nás, aby sme boli apoštolmi svojej doby.

V tomto meste, v centre katolicizmu a mieste najvyššej „študovanosti“, kde sa otázky viery preberajú z každej strany, je viac ako jasné, že viera dokáže byť komplikovaná. Ako možno nájsť a zachovať si podstatu viery?

V prvom rade je treba povedať, že viera je

zvláštny Boží dar. Potom chcem pripomenúť, že viera je živý organizmus, nie je statická, buď vzrastá, alebo sa umenšuje. Nestačí, aby sme vieru len študovali. Je treba, aby sme svoju vieru živili a posilňovali osobnou modlitbou a zostali pokorní. Kto sa prestane modliť, je len otázkou času, kedy sa takýto kresťan stane neveriacim.

Čo pre Vás znamená Cirkev?

To, čo je neviditeľné v Bohu, sa stalo viditeľným v osobe Ježiša Krista. Takto sa historický Ježiš z Nazaretu stal prvotnou sviatosťou (prasiatťou). Podobne je Cirkev základnou sviatosťou, to znamená, že je viditeľným znamením neviditeľnej (mystickej) Kristovej prítomnosti vo svete. Preto je pravdivý výrok, že mimo Cirkvi niet spásy. Kto prijíma Cirkev, prijíma Krista. Kto patrí Kristovi, patrí Bohu.

Pápež Benedikt XVI. otvoril v októbri 2012 Rok viery na pamiatku začatia Druhého vatikánskeho koncilu. K čomu môže tento rok dopomôcť?

Bezpochyby, k obnove viery a k jej hlbšiemu prežívaniu a najmä k uvedomeniu si, že viera je najväčší dar Božej milosti, vďaka ktorej môžeme prísť k spásy a k večnému životu. Kto má vieru, má všetko.

Na Slovensku prebieha súčasne aj Rok sv. Cyrila a Metoda, kde odovzdávanie viery bolo základným dôvodom ich príchodu na Veľkú Moravu. Čo znamená ich odkaz dnes?

Pri spomienke na misiu solúnskych bratov je treba si uvedomiť, že vďaka ich evanjelizácii sa naši predkovia zaradili medzi kultúrne národy Európy. Evanjeliové zásady sa stali podkladom nielen cirkevných, ale aj svetských, a to aj trestných zákonov, nastolil sa právny poriadok a vysluhovanie spravodlivosti, vďaka hlaholskej abecede

... CÍRKEV VO SVETE A V NÁS...

sa mohli začať rozvíjať literárny a kultúrny život a napokon písať dejiny. Okolité národy museli začať brať vážne vtedajší štátny útvar a naši predkovia získali nielen duchovnú identitu, ale aj úctu a vážnosť. Ak by sme sa dnes rozhodli vzdať cyrilometodského dedičstva, duchovne by sme sa vyprázdnili a nebolo by nijakej inej vnútornej sily, ktorá by nás udržala na scéne európskych dejín.

Dlhodobu žijete v inom štáte a istotne ste navštívili viaceré krajiny. Ktorá časť sveta Vám učarovala?

Najradšej mám rodný Zemplín. Pri každom svojom návrate domov do Michaloviec si v duchu spomínam na verše Pavla Horova, ktorými s nostalgiou ospevoval krásu rodného Zemplína: „Valaly, valaly, jak mi je žal' za vami,“ alebo: „Vysoké letné nebe, klenba tichá, večne sa vracáť k tebe, vzduch tvoj dýchať.“ Pravdupovediac, aj samotné Taliansko je krásne a veľmi rôznorodé. Takisto som si obľúbil aj španielsku Andalúziu a dosť často tam cestujem.

Prežíva sa v iných krajinách viera ináč, ako ju poznáme na Slovensku?

V Strednej a Južnej Amerike a v španielsky hovoriacich farnostiach v USA som objavil a každú sobotu ráno v rámci sv. omše vysluhoval iniciačné obrady trojročných pokrstených detí, ktoré boli prijímané do liturgického zhromaždenia veriacich. Takisto v soboty som celebroidal 3-4 slávnostné sv. omše pre 15 – ročné dievčatá, ktoré sa predpísanými obradmi zaradili medzi dospelé ženy. Vo všetkých španielsky a portugalsky hovoriacich krajinách a na Filipínach sú vo farnostiach početné bratstvá, ktoré vychádzajú v procesiách na veľké sviatky po uliciach, najmä však vo Veľkom týždni, čo u nás nejestvuje.

Čo je podľa Vás za rozkvetom Cirkvi v Ázii, Afrike či Južnej Amerike a čo za úpadkom viery v kresťanskej Európe?

Cirkev v Afrike a v Ázii sa rozvíja a rastie vďaka tomu, že

... CÍRKEV VO SVETE A V NÁS...

je mladá, plná nadšenia a dôvery v lepšiu budúcnosť. Cirkve vo viacerých krajinách Európy a Ameriky je často krát zatažená tradíciami, ktoré niekedy zväzujú a nedovolia urobiť zmenu. Viera sa pre mnohých Európanov a Američanov stala súčasťou byrokratickej mašinérie a neosobným prežívaním spoločensky dôležitej povinnosti. Najhoršie je to, že mnohí Európania a Američania sa majú tak dobre a žijú v takom blahobytu, že si nevedia predstaviť, že by sa mohli mať ešte lepšie. Preto prestali túžiť po Božom kráľovstve a upadli do smútku, že všetko to, čo teraz majú, raz budú musieť zanechať, lebo umrú. Čo bude po smrti, nad tým radšej neuvažujú. Samozrejme, viera takýchto tradičných kresťanov katolíkov je smutná a bez nádeje, nikoho neláka, preto je sterilná.

Čo znamená islam pre Európu?

Islam považujem za veľkú výzvu pre mnohých Európanov v tom zmysle, aby sa zobudili a uvedomili si jednu vec:

buď uznáme skutočnosť, že dušou Európy je grécka filozofia, rímsko-germánske právo a židovské a kresťanské náboženstvo, a my sa vrátíme k tomuto dedičstvu a budeme ho zveľaďovať a osobne prežívať, alebo sa toho všetkého zriekneme a v priebehu troch – štyroch budúcich generácií sa nebude viac hovoriť o Európe, lebo tu bude islam so šarijou, svojimi zvykmi a tradíciami. Európa je Európou ani nie tak kvôli zemepisnej polohe ako kvôli svojej duchovnej kresťanskej dimenzii.

S vierou a jej žitím je spojená aj nová evangelizácia. Ako jednoduchý človek môže prispieť k šíreniu viery?

Tak, že sa viera stane prirodzenou súčasťou jeho života, ako jedenie, pitie či dýchanie. Najdôležitejšia zo všetkého je modlitba, jednoduchá, ale úprimná. Potom je to radostné prežívanie viery, ktorá „zvádza“ a je „nákazlivá“. Obetavá láska vnútorného presvedčeného a radostného veriaceho bude potom schopná konať zázraky.

„VY STE NÁDEJ CIRKVI A SVETA“

MARTIN TULEJA
FOTO: INTERNET

JÁN PAVOL II.

Blahoslavený Ján Pavol II. počas svojho života považoval mladých za veľkú nádej Cirkvi. Na zdôraznenie týchto slov pri stretnutí s mládežou v Bazilike svätého Petra v Ríme krátko po svojom zvolení (1978) povedal: „Povedzte každému, že pápež kladie dôraz na mladých.“ Musíme povedať, že má pravdu, lebo bez mládeže Cirkev v tomto svete nemôže prežiť a ani napredovať. Majú v rukách budúcnosť sveta a aj Cirkvi. Mládež bude tvoriť srdce spoločnosti, v ktorej má mať miesto aj Cirkev.

Čo v dnešnom svete čaká mladého človeka? Má v ňom oporu? Nachádza radosť? Pokoj? Lásku? Ideálom dnešného mladého človeka je materiálnosť a zábava akéhokoľvek druhu: alkohol, fajčenie, drogy, neviazané vzťahy a takto by sme mohli pokračovať ďalej. Všade, kam sa pozrieme, je veľa lákadiel na pohodlný život bez záväzkov a povinností. Je ešte miesto v tomto pohodlnom svete pre Cirkev, ktorá má toľko „zákazov a príkazov“? Mladý veriaci človek si donedávna kladol otázku: „Nemajú to tí, ktorí nie sú v Cirkvi, jednoduchšie?“ Je ešte Cirkev aktuálna a dosť moderná, aby bola zaujímavá pre mládež? Je aktuálna, aby ju zaradili do svojho programu budúcnosti sveta?

Blahoslavený Ján Pavol II. pri pravidelnom koncoročnom stretnutí v roku

1985 s kardinálmi a rímskou kúriou hovoril o mládeži a prízvukoval: „Všetci mladí ľudia musia cítiť, že Cirkev o nich má záujem. Má sa viac zasado-

vať v prospech mládeže, aby tak odpovedala na jej očakávania tým, že svedčí o istote, ktorou je Kristus, o Pravde, ktorou je Kristus, o Láske, ktorou je Kristus. Mladí ľudia v sebe nesú očakávanie.“ Pápež vedel, čo je potrebné a ako má Cirkev na-

predovať, a na to zamerlal aj svoj pontifikát. Nie sú to slová a úloha len pre kardinálov a pre biskupov. Každý, kto nejaký čas pracoval s mládežou, vie, že mladý človek vyhľadáva Cirkev. Vôbec nie len pre akcie ako také, ale preto, že v nich môže spoznávať niečo viac, niečo, čo môže ponúknuť iba Kristus. A to akcie, ktoré koná dnešný

svet neponúkajú. Stretnutie s Cirkvou znamená stretnutie s Kristom, lebo Kristus a Cirkev sú neoddeliteľnou súčasťou.

... CIRKEV VO SVETE A V NÁS...

Cez Cirkev, ktorá má o všetkých záujem, majú mladí ľudia cítiť, že aj Ježiš Kristus má o nich záujem. Dnešný mladý človek, ktorý je plný očakávania, vníma Cirkev ako spoločenstvo, kde môže zakúsiť Božiu lásku. To je úloha Cirkvi v tomto svete – ukázať, že Bohu záleží na každom. Každý z nás, ktorí tvoríme Cirkev, sme povinní poukazovať na túto skutočnosť Božej lásky a záujmu ku každému človeku na tomto svete. Zvlášť my, mládež, môžeme najmä svojim rovesníkom ukázať, že „Kristus je svetlom našej mladosti a prameňom radosti“ (bl. Ján Pavol II.). Dôkazom toho, že mládež vyhľadáva Krista, sú napríklad Svetové dni mládeže (SDM). Novinári hovorili o tom, aké to bude fiasko, len pápež stále veril mládeži, že príde v hojnom počte. A tak sa aj stalo. Na každé stretnutie prišlo oveľa viac mladých, ako sa čakalo. V roku 1995 sa konalo SDM v Manile. Odhaduje sa, že bolo prítomných 5 až 7 miliónov ľudí. Alebo pre našu generáciu nie tak dávne stretnutie v Madride 2011, kde skoro dva milióny mladých spievalo jednému Bohu a pokľaklo pred ním v Eucharistii. Je krásny zážitok vidieť okolo seba toľko ľudí, ktorí veria v toho, ktorý je Cesta, Pravda a Život. „SDM predovšetkým odhaľujú, že mladí ľudia nesú v sebe veľkú schopnosť dobra a tvorivú kapacitu. Sami mladí vnímajú skutočnosť, že Kristus a Cirkev sú im blízko, že sa s nimi počíta a hlboko zakúšajú, že je krásne veriť“ (Ján Balík), „je krásne byť kresťanom“ (Benedikt XVI.).

Kresťan znamená byť apoštolom, apoštolom tam, kde sa práve nachádzame. A Cirkev, ústami teraz už blahoslaveného pápeža Jána Pavla II., pripomína: „Ide o to, že mladosť sama v sebe je celkom zvláštnym bohatstvom človeka.“ My mladí patríme do Cirkvi a je na nás, či využijeme mladosť ako bohatstvo, ktoré nám môže zaručiť napredovanie spoločnosti, ale aj samotnej Cirkvi. Ak bude mladý človek čerpať z bohatstva, ktoré má, a to bohatstvo postaví na správnych hodnotách založených na Kristovi, bude vo svete viac radosti, pokoja a lásky. Nemôžeš zmeniť svet, ale ak zmeníš seba – svoju mladosť, bude vo svete a v Cirkvi o jedného dobrého človeka viac. A tak môžeme spĺňať to, čo o mládeži Ján Pavol II. hovoril: „Vy ste nádej sveta a Cirkvi.“

HABEMUS PAPAM

Keď biely dym vystúpil,
A CELÝ SVET PREKVAPIL,
TEN, ČO KLÚČOV NEBÁL SA,
HOVORÍ NÁM: NEBOJTE SA!

Poliak JE PÁPEŽOM,
STÁVA SA NÁM OTCOM,
PRE SMUTNÝCH I ŠĽASTNÝCH,
PRE STARÝCH I MLADÝCH.

ŽIVOTOM UČIL MILOVAŤ,
LÁSKU VŠETKÝM ROZDÁVAŤ,
V RUŽENCI MÁRIU POZDRAVIŤ,
KU KRISTOVI SA PRÍCHÝLIŤ.

VEĽKÉ SRDCE HO ZDOBILLO,
AJ VTEDY KEĎ SÍL NEMALO,
TICHO, LEN TICHÉ JEHO POHĽADY
A RUKA ZDVÍHNUTÁ NA POZDRAVY.

SVETLO SVIEC VONKU ŽIARI
A TICHÉ MODLITBY NA TVÁRI,
ZAZNĚL ZVON, V OKNE ZHASLO SVETLO,
TICHO V NEBI HABEMUS PAPAM ZNELO.

TERAZ JE ON TAM,
KAM UKAZOVAL SMER NÁM,
VEĽKÝM VZOROM PRE NÁS JE,
Z NEBA NÁS OCHRAŇUJE.

MARTIN TULEJA

JESEŇ ŽIVOTA

PETER MALINOVSKÝ

FOTO: INTERNET

Čo je staroba? V koľkých rokoch sa človek stáva starým? Psychológia nám hovorí, že obdobie staroby je od 60. – 65. roku života do smrti. Je to posledné obdobie v živote človeka, ktoré sa končí smrťou. Z tohto by sa dal vyvodiť záver, že starí ľudia sú odsúdení už iba na smrť, že nijako nie sú pre spoločnosť potrební. To však nie je pravda. Aj títo ľudia sú pre spoločnosť veľmi cenní.

Blahoslavený pápež Ján Pavol II. napísal počas svojho života apoštolský list starším s názvom „Jeseň života“, v ktorom píše: „Kiež by spoločnosť vedela naplno ohodnotiť starých ľudí, ktorých si v niektorých krajinách sveta – osobitne myslím na Afriku – uctievajú ako „živé lexikóny“ múdrosti, ako strážcov neoceniteľného ľudského a duchovného dedičstva.“ (12) Títo ľudia vynikajú veľkou životnou múdrosťou. Človek, ktorý má za sebou 60, 70 či viac rokov života, má mnoho životných skúseností, často sa popálil a poučil, a to môže odovzdávať mlad-

šej generácii, aby neurobila tie isté chyby. Preto sú starí ľudia potrební. Tiež nemôžeme zabudnúť na to, že títo ľudia dali život tým, bez ktorých by sme tu dnes neboli ani my. Preto im patrí naša úcta a veľká vďaka. Aj v starobe platí štvrté Božie prikázanie: „Cti otca svojho i matku svoju.“ Nezabúdajme, že aj my raz budeme starí.

V práve prežívanom Roku viery si ešte viac uvedomujeme, aký veľký dar – vieru, sme dostali. Či azda nie práve naši starí rodičia boli tými, ktorí nás učili prvé modlitbičky, a takýmto spôsobom nám odovzdávali vieru? Ba dokonca, v niektorých prípadoch to boli aj prastarí rodičia. Budme im za to vďační. Naša vďačnosť voči nim sa môže prejavíť napr. našou starostlivosťou o nich. Často sú sužovaní chorobou a utrpením.

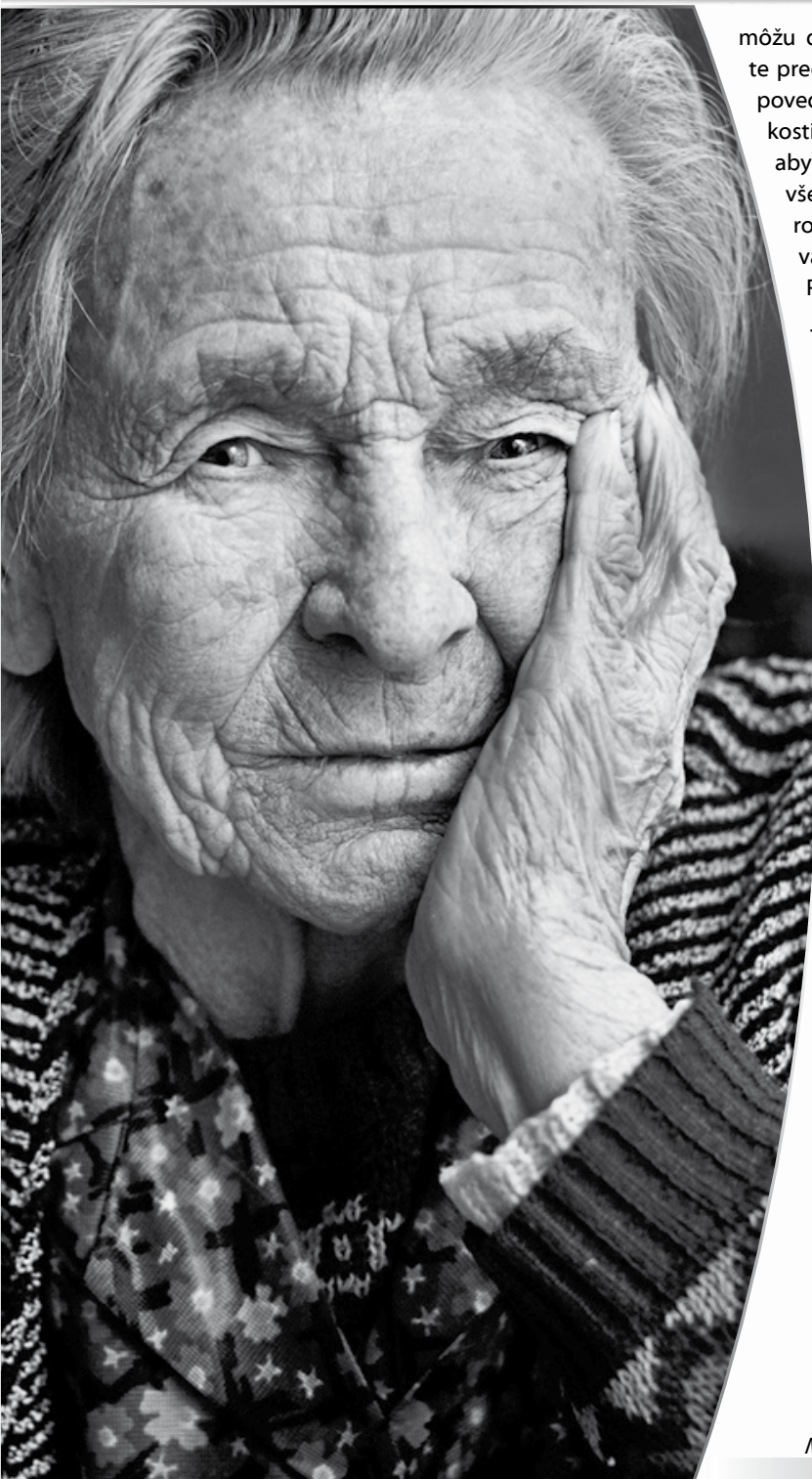
Možno mnohí sú kvôli chorobe aj pripútaní na lôžko a sú odkázaní na pomoc druhých. Keď k nim prichádzame, môžeme vidieť, s akou trpezlivosťou znášajú svoje utrpenie. Stáva sa, že my ideme povzbudiť chorého a keď odchádzame od neho, zisťujeme, že on povzbudil nás.

Sú nám príkladom a vzorom v trpezlivosti, ktorá dnes chýba tak veľa ľuďom, predovšetkým mladým.

Bl. Ján Pavol II. sa v liste „Jeseň života“ obracia aj na mladých týmito slovami: „Drahá mládež, povzbudzujem Vás, aby ste boli pri starých ľuďoch a robili to s láskou a veľkodušne. Starí ľudia Vám

... CÍRKEV VO SVETE A V NÁS...

môžu dať oveľa viac, ako si to viete predstaviť.“ (12) Ktosi múdry raz povedal: „Boh nám neodoberá ťažkosť života, ale dáva nám silu, aby sme ich uniesli.“ Nech teda všetci umorení starobou a chorobou pamätajú na tieto slová a čerpajú silu z kríža nášho Pána, a svoje utrpenie obetujú na konkrétny úmysel, lebo: „Kto sa modlí za Cirkev, robí veľa. Kto pracuje pre Cirkev, robí ešte viac. Ale kto trpí za Cirkev, robí najviac.“ (František kardinál Tomášek). Keď premýšľam nad starými rodičmi, napadajú mi ešte slová tejto básne od Milana Rúfusa:

Modlitba za starkú

Matička Božia,
Ty deťom dvakrát milá!
Počúvaj, čo Ti teraz
rozpoviem.
Nechaj nám starkú,
aby mi dlho žila.
Starká má pre mňa času,
koľko chcem.
Starká je vlúdna.
Má Boží pokoj v duši.
Starká sa o nás s nikým
nedelí.
Má času ľúbiť nás
a nič ju nevyruší.
Pri nej má týždeň sedem
nedelí.
Matička Božia,
Ty, ktorú nepoznáme,
no vieme o Tebe,
ozvi sa na môj hlas.
Nechaj nám starkú.
My spolu niečo máme.
To nikto viac už nemá
okrem nás.

Milan Rúfus, Nové modlitbičky

„BOH ÁNO, CIRKEV NIE“

TOMÁŠ BELÁ
FOTO: INTERNET

„OTEC ÁNO, MATKA NIE“

Stojíme pred problémom, na ktorý sa nebudem snažiť zodpovedať vyčerpávajúco, pretože sa ani nedá obsiahnuť v celistvosti, ale skôr by som chcel ponúknuť nový pohľad, nový zorný uhol na problém, ktorým je Cirkev pre tento svet.

O Bohu sa už v dnešnom svete veľa nerozpráva a možno ani nemáme odvahu o ňom rozprávať, pretože si uvedomujeme, že je to ťažké. Naopak, Cirkev, ktorú vidíme vo svete, hneď posudzujeme a robíme si závery, ktoré často krát vedú človeka k výpovedi, že Cirkev je vlastne výtvor ľudí, aby zastrašovala iných. Dnešný svet ponúka človeku možnosť vytvorenia si vlastného náboženstva. Dnešný človek si vytvára vlastné božstvo, ktorému sa chce klaňať, prípadne sa pred ním pokloní. Veľkým nebezpečenstvom je, že ľudia si veľa ráz vytvárajú svoj „náboženský koktail“, z každého náboženstva si zoberú to, čo im vyhovuje, a toto nie je správne.

Človek realizujúci seba, ktorý verí v seba, verí, že je spasiteľom seba samého a snaží sa realizovať svoje sebavykúpenie, ktoré však nie je pravým vykúpením. Je klamstvom, pretože je vykúpením bez Boha, a preto sa nedá nazvať vykúpením.

Cirkev ako inštitúcia alebo Cirkev ako spoločenstvo?

Čo je prvoradé? Mohli by sme sa ďalej zamyslieť a spoluzdieľať slová apoštola Jána: „Ak niekto povie: „Milujem Boha,“ a nenávidí svojho brata, je luhár. Veď kto nemiluje brata, ktorého vidí, nemôže milovať Boha, ktorého nevidí.“ (1 Jn 4,20). Inými slovami povedané, môžem chodiť po svete a kričať: „Ó, Bože, ja ťa milujem!“ a pritom odmietam svojho brata vo svojej farnosti, spoločenstve... Cirkev je viditeľná – žijúca v tomto svete. Cirkev je tu pre svet, a nie pre seba. Cirkev je tu pre teba. Boh a Cirkev sú dokonalá jednota. Boh sa zjavil a zjavuje vo svojej Cirkvi, kto-

... CIRKEV VO SVETE A V NÁS...

rú On sám chcel. Boh túžil, lebo Boh tak miloval svet, že poslal svojho jednorodeného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život (Jn 3, 16). Božia láska k svetu, akt tejto lásky ešte stále nie je zavŕšený, ale je zakorenený v Jeho Cirkvi. Cirkev žije z Eucharistie, Cirkev žije z Boha. Cirkev – spoločenstvo, ktoré sa zhromažďuje preto, lebo chce osláviť prítomnosť Svätého Izraela. Cirkev, to nie je ľudský výmysel, preto sa mi zdá, že Cirkev a jej podstatu nikdy nepochopíme. Veľakrát sa pozeráme na Cirkev ako na štruktúry, pozeráme sa na ňu cez objektív hierarchie, kde zaraďujeme ľudí, počnúc od rímskeho veľkňaza, kardinálov, biskupov a vo svojej úvahe končíme pri ľuďoch, ktorí zasvätili svoj život Bohu. Ale je chyba, že sa neodvážime pozrieť hlbšie. Ježiš nás povzbudzuje, aby sme zatiahli na hĺbinu. Pýtajme sa ďalej: „Kto teda ešte patrí do Cirkvi?“ Odpoveď nám dáva Druhý vatikánsky koncil – Cirkev, to sme my – my všetci patríme do Cirkvi. Ak sa niečo v Cirkvi deje, je to aj moja záležitosť, nemôžem sa tváriť, že sa ma to netýka. Veď v konečnom dôsledku ide o moju duchovnú rodinu a vieme, že rodina je základnou bunkou spoločnosti, preto sa Cirkev mnohokrát správa ako matka, ktorá má obavu o svoje deti. Rodina, ktorá je rozpadnutá, už nie je viac rodinou. My vo svojom vzťahu k rodičom nemôžeme viac milovať otca ako matku, veď obidvaja spolupracovali v akte sebadarujúcej lásky, ktorej ovocím bolo naše narodenie. Tak aj Boh si od prvotných čias zamiloval

s v o j

ľud a tým ľuďom bol Izraelský národ, národ, ktorý žil v spoločenstve. Boh hovoril k svojmu ľudu skrze prorokov, pretože mu veľmi záležalo na jeho ľude. A v plnosti časov poslať svojho Syna, aby posilnil spoločenstvo budované na skale, ktorou je On sám, a my sme vbudovaní do tejto skaly, ktorá stojí ako základný kameň. Ježiš po svojom zmŕtvychvstaní a nanebovstúpení zanecháva spoločenstvo – prvotnú Cirkev, obraz Svätej Trojice na zemi, pretože Cirkev sa zrodila ako plod lásky Svätej Trojice, lebo aj Boh je spoločenstvo.

My sa často krátko správame ako deti prežívajúce pubertu, ako neposlušné deti, ktoré vidia v rodičoch konkurenciu, alebo si myslia, že rodičia ich nevedia pochopiť, nechcú pochopiť a všetko len zakazujú...

Kto už dnes počúva hlas rodičov? Kto už dnes počúva hlas Cirkvi?

Veľa ráz som si aj ja kládol otázky: „Prečo Cirkev zakazuje, nedovoľuje, obmedzuje, bojuje proti tomu a tomu...?“ Ale teraz si kladiem otázku už trochu inak: „Od čoho ma v skutočnosti Cirkev, moja rodina, chráni?“

A zrazu mi ostáva len nemý úžas bez slov...

SLUHA SLUHOV BOŽÍCH

PETER SCHMOTZER

FOTO: INTERNET

Evanjelista Ján v dvadsiatej prvej kapitole evanjelia opisuje Ježišov dialóg s Petrom: „Keď sa najedli, Ježiš sa opýtal Šimona Petra: „Šimon, syn Jánov, miluješ ma väčšmi ako títo?“ Odpovedal mu: „Áno, Pane, ty vieš, že ťa mám rád.“ Ježiš mu povedal: „Pas moje baránky.“ Opýtal sa ho aj druhý raz: „Šimon, syn Jánov, miluješ ma?“ On mu odpovedal: „Áno, Pane, ty vieš, že ťa mám rád.“ Ježiš mu povedal: „Pas moje ovce!“ Pýtal sa ho tretí raz: „Šimon, syn Jánov, máš ma rád?“ Petra zarmútilo, že sa ho tretí raz spýtal: „Máš ma rád?“, a povedal mu: „Pane, ty vieš všetko, ty dobre vieš, že ťa mám rád.“ Ježiš mu povedal: „Pas moje ovce!“

Pápež, Svätý Otec, rímsky biskup, nástupca Petra. Množstvo pomenovaní pre najvyššiu a viditeľnú hlavu Cirkvi. Rímsky biskup ako zástupca Krista na zemi má najvyššiu univerzálnu a plnú moc v Cirkvi. Kristus sám ustanovil tento úrad Cirkvi, keď Petrovi povedal: „Pas moje ovce!“ Prvým pápežom sa stal svätý Peter. Peter tiež dostal kľúče od nebeského kráľovstva – v týchto slovách je zakotvená neomylnosť pápeža – čo zviaže na zemi, bude zviazané v nebi a čo rozviaže na zemi, bude rozviazané aj v nebi. Mnohí v dnešnom svete sa ohradujú voči neomylnosti pápeža, pretože túto dogmu interpretujú nesprávne. Pápežova neomylnosť platí v otázkach vierouky a mravouky.

Pápež sa teda zodpovedá jedine Bohu a svojmu svedomiu, z čoho vyplýva, že je to krásna, ale jednak ťažká úloha. Pápež nesie celé bremeno Cirkvi sám na svojich pleciach. Raduje sa s radujúcimi, plače s plačúcimi a na svojom tele dopĺňa to, čo chýba Kristovmu telu, ktorým je Cirkev. Uvedomme si silu a potrebu našich modlitieb na úmysel a za zdravie Svätého Otca. Po modlitbe svätého ruženca sa vždy pomodlíme na jeho úmysel. Takto našimi modlitbami sprevádzame nášho pápeža každý deň na jeho cestách, v jeho bojoch za Cirkev. Prosme každý deň skrze modlitby a pôsty o milosti od Boha pre neho, aby mal silu a odvahu niesť Kristov kríž na svojom pleci, aby počul slová Krista a viedol Božie stádo k spásu duší každým dňom bližšie a bližšie. Možno sme si ani mnohokrát neuvedomili, ako sme pomohli Petrovmu nástupcovi našimi modlitbami.

V osobe pápeža by sa mali spájať intelektuálna múdrosť, hlboká viera a pokora. Je veľmi ťažké udržať v harmónii intelekt a pokoru. Mnohokrát sa stretáme s pýchou u intelektuálne nadaných ľudí. Hrádzu medzi intelektom a pokorou tvorí práve hlboká viera. Ak je človek zakotvený v Kristovi, nikdy nebude pyšný na svoje vedomosti, ale bude sa snažiť využiť ich na obohatenie Cirkvi alebo spoločnosti. Pápeža ustanovil Kristus za hlavu Cirkvi a nás za jej údy. Cirkev by sme mohli nazvať veľkou rodinou a pápeža otcom tejto veľkej rodiny. Samotné pomenovanie pápež pochádza zo slova papa, čo v preklade znamená otec.

V ľudskom organizme údy poslúchajú a riadia sa hlavou. Hlava je najdôležitejšia zo všetkých organizmov. V dnešnom svete sa však údy mnohokrát chcú pokúsiť posúdiť konanie hlavy. Pápež je hlava, ale myslou hlavy je Duch Svätý, ktorý riadi Cirkev. Na konkláve, keď sa volí nový pápež, je to práve Duch Svätý, ktorý rozhodne o tom, kto je hodný riadiť Kristovu Cirkev, cez žreb alebo hlasovanie. Po konkláve sa zo zvoleného kardinála stáva sluha sluhov Božích. V Cirkevnej hierarchii stojí na čele a má na starosti riadenie celej Cirkvi, ale na druhej strane sa stáva sluhom všetkých ostatných ľudí, pretože má na starosti ich spásu. Rovnako ako Kristus neprišiel nechať sa obsluhovať, ale prišiel slúžiť, tak aj pápež slúži Božiemu stádu, chráni ho a musí zaň mnoho bojovať. Zapojme sa spolu so Svätým Otcom do boja za celú Cirkev a naďalej ho sprevádzajme skrze modlitby na jeho ceste.

BUDME CYRILOM A METODOM NAŠICH ČIAS!

ROMAN HAŠKO
FOTO: INTERNET

Sv. Cyril a Metod nám ukázali smer, ktorým máme bezpečne kráčať, a to v súkromnom aj verejnom živote. Za toto duchovné dedičstvo „chváliť nám treba slávnych mužov, našich otcov“, ako nás povzbudzuje Písmo, „o ich múdrosti rozprávajú národy“ (Sir 44,1.15). A veru, mnohé národy naozaj rozprávajú. Len my potrebujeme dobehnúť, čo sme za dlhé desaťročia núteného mlčania zameškali.

Svätí Cyril a Metod zachovávali Ježišov misijný príkaz: „Chodte teda, učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna, i Ducha Svätého,“ (Mt 28,19) a priniesli radostnú zvesť našim predkom. Títo slovanskí misionári „hlásali evanjelium úcty a vnútornej dôstojnosti každého človeka.“

Tak o nich píše pápež blahoslavený Ján Pavol II. vo svojej encyklike:

„Nezištnou starostlivosťou sa usilovali o skutočné dobro a ponúkli konkrétnu pomoc, ako ho dosiahnuť. Chceli sa stať časťou týchto národov a zdieľať s nimi vo všetkom osud. Ťažkosti a problémy každého národa prijímali ako vlastné. Nechýbali ani strádanía, utrpenie, nepriateľstvá a prenasledovania, u Metoda dokonca väzenie. Konštantín a Metod necúvali ani pred skúškami. To bola cena, ktorú museli zaplatiť za šírenie evanjelia.“ (porov. Slavorum apostoli).

My sme, dalo by sa povedať, duchovnými deťmi týchto našich vierozvestov. Vďaka nim máme možnosť denne počúvať Božie Slovo v našej reči.

Boh k nám hovorí skrze Sväté písmo. Je potrebné ho zachovávať a naplniť v našom živote. Nestačí len počuť! „Chodte, učte...“ hovorí Ježiš! Staňme sa vernými poslucháčmi. Staňme sa Kristovými učeníkmi v našom každodennom živote. Budme Cyrilom a Metodom našich čias! Nebude to ľahké. Svedčiť o Kristovej láske, o Božom Slove. No Pán

dá zaiste silu. Netreba toho veľa. Nikto z nás nemusí byť učným teológom. Nikto z nás nemusí skončiť nejaké doktorandské štúdium z biblistiky. Stačí milovať a každodennými skutkami dosvedčovať, že patríme Kristovi. Z nášho každodenného života musí byť vidieť, že sme Jeho učeníkmi. Vo svojom živote, v rodinách, v práci, pri štúdiu... Všetade plniť svoje povinnosti, zodpovedne a s láskou k nim pristupovať! A popri tom všetkom si nájsť aspoň trošku času na prečítanie z Božieho Slova!

Dnes už veda pokročila. Máme najnovšie výtobytky, počítače, rýchle autá, internet... Nemusíme čítať staré knihy, obzerať sa za tým, čo už nie je aktuálne. No Slovo Boha je aktuálne stále. Dnes už máme pekné vydania Svätého písma. Nech Božie Slovo nie je založené niekde na polici, zaprášené. Nech je hlboko vryté v našom srdci, nech z našich skutkov vidieť, komu patríme. Sýťme sa dennodenne týmto pokrmom a posväcujme sa Eucharistiou! Nech sa aj nám v praxi osvedčí toto dielo Boha – kniha kníh. Upútajme ňou svojich spolupracovníkov, kolegov, priateľov a známych. Prosme sv. Cyrila a Metoda, aby nám svojím príhovorom vyprosili silnú vieru, aby sme sa s hrdosťou hlásili k svojmu náboženstvu a svojimi skutkami dosvedčovali naše poslanie – ísť a hlásať Krista v každodennom živote! Sv. Cyril a Metod, proste Boha za nás hriešnych!

NAJMENŠÍ ŠTÁT NA SVETE

MAREK MARCIN

FOTO: INTERNET

História mnohých skutočností je nám ľuďom dnešnej doby veľký tajomstvom. Sú mnohé otázky, na ktoré nepoznáme odpoveď a ozrejmili by nám veľa udalostí, ktoré dnes považujeme za samozrejmosť. Podobne je to aj s pápežským štátom Vatikán. Sídlo pápeža nebolo vždy také, ako ho poznáme dnes.

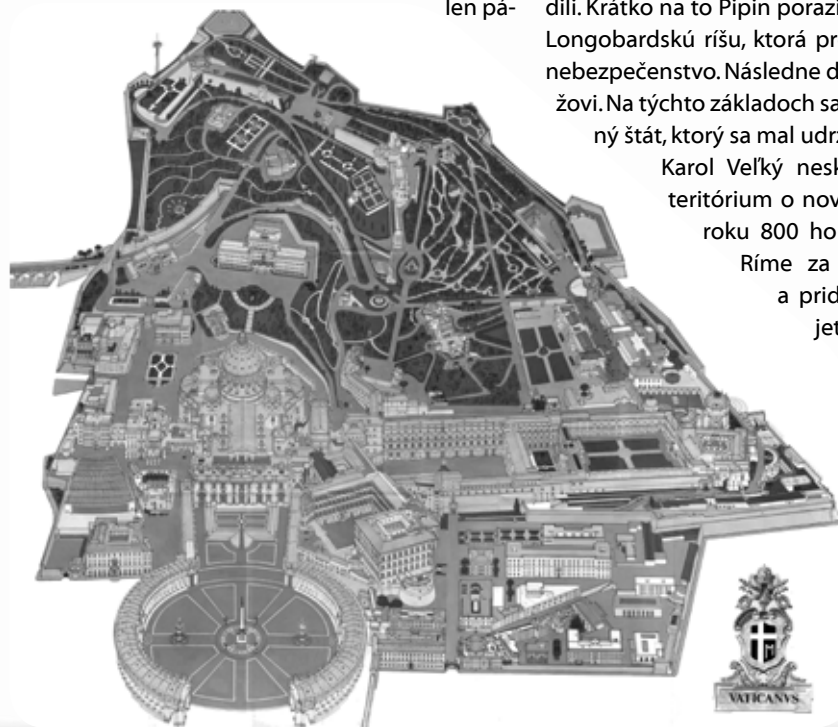
Rímski biskupi mali od doby cisára Konštantína ako v Ríme, tak i okolo mesta rozhodujúci vplyv. Cisár Konštantín podľa všetkého ponúkol pápežovi za sídlo z majetku jednej patricijskej rodiny lateránsky palác. Tu pápežovi zriadil rezidenciu. Po dobytí Talianska germánskymi národmi a po páde Západorímskej ríše spravoval Rím cisár z Konštantinopola. Cisárova autorita bola však viacej teoretická. Nemal vojsko schopné obrany mesta. Správa krajiny bola po mnohých pádoch nepriateľov rozvrátená. V tejto dobe mal skutočnú autoritu v Ríme

len pá-

pež, ktorý dokázal obrániť mesto, zorganizovať ozbrojenie síl a zaistiť potraviny.

Takýmto spôsobom prechádzala svetská moc postupne do rúk pápežov. V priebehu 8. storočia sa im postavili do cesty Longobardi. Byzantínci im vtedy nemohli poskytnúť žiadnu pomoc, preto pápež Štefan II. hľadal pomoc u Frankov. V roku 754 sa stretol s kráľom Pipinom Krátkym v Saint Denis a franského kráľa pritiahol na svoju stranu. Pipin sa zaviazal, že nadobudne späť oblasti v strednom Taliansku, ktoré Longobardi obsadili. Krátko na to Pipin porazil niekoľkými bitkami Longobardskú ríšu, ktorá pre Rím predstavovala nebezpečenstvo. Následne dal toto územie pápežovi. Na týchto základoch sa začal rozvíjať cirkevný štát, ktorý sa mal udržať až do roku 1870.

Karol Veľký neskôr rozšíril Pipinovo teritórium o nové mestá a územia. V roku 800 ho Lev III. korunoval v Ríme za cisára. Korunovácia a pridelenie oblasti z majetku rímskeho impéria vyvolali prudkú reakciu Konštantinopolu. Tá upierala novému západnému cisárstvu jeho legitimitu. Za politickým rozpadom nasledoval aj náboženský medzi východnou a západnou cirkvou. Zväzok medzi pápež-

... CIRKEV VO SVETE A V NÁS...

stvom a Franskou ríšou bol počiatkom novej éry v dejinách západu a zároveň upevnil existenciu nového cirkevného štátu.

V roku 846 Saracéni obľahli a spustošili Rím. Lev IV. dal vybudovať múr okolo časti mesta, ktorý sa od tej doby nazýva „citta leonina“. Opevnenie slúžilo na obranu Petrovho hrobu a okolitých budov. Pontifikát Leva IV. ukazuje na situáciu pápežstva, ktorá sa musela vysporiadať so zásahmi karolínskej monarchie. Tá sa pokúšala ovplyvniť cirkevné obce a diecézy ležiace na jej území a manipulovať s nimi. V týchto sporoch sa cirkev dokázala brániť. Tvárou tvár politickému rozpadu sa pápeži, ktorí sa starostlivo starali o jednotu cirkvi, snažili posilniť moc a vplyv rímskeho pápežstva na lokálne cirkvi, aby sa nedostali do prílišnej územnej a politickej závislosti. Počas nasledujúcich zhruba tisíc rokov ostala podstatá Vatikánskeho územia nezmenná, aj keď jeho hranice sa menili.

17. marca 1861 bolo vyhlásené Talianske kráľovstvo. Niekoľko rokov francúzske vojská, ktoré obsadili večné mesto, bránili pričlenenie cirkevného štátu k Taliansku. Keď sa vojská stiahli, 20. septembra 1870 obsadili talianski vojaci Rím. Cirkevný štát bol prehlásený za zrušený a Rím sa stal hlavným mestom Talianska. Podľa výsledkov hlasovania ľudu bola pápežova svetská vláda prehlásená za ukončenú.

Pápeži, ktorí sa od tej doby považovali za „vatikánskych väzňov“, boli s touto situáciou nespokojní. Ale v roku 1919 sa začali jednanie medzi Talianskym štátom a kúriou. Prvý predbežný rozhovor bol v Paríži v tom roku. K ďalším došlo v roku 1926 až do konca roku 1928. Veľký podiel na dovršení zmluvy mal vtedajší fašistický predseda vlá-

dy Benito Mussolini. V zahraničí mu táto zmluva výrazne napomohla k zvýšeniu prestíže. Stalo sa tak 11. februára 1929. Urobila sa tak hrubá čiara za tzv. rímskou otázkou a nanovo sa upravil vzťah medzi Talianskym štátom a kúriou. Táto Lateránska dohoda stvrďuje pápežskú nezávislosť a umožňuje pápežovi vládu nad vlastným územím. Obsahuje znenie konkordátu medzi Svätou stolicou a Talianskom a pravidlá odškodnenia cirkevného štátu.

Prehlásenie o založení mesta Vatikánu, Città del Vaticano, vytvorilo právny základ pre vytvorenie autonómneho pápežského územia a dalo záruky slobode pápežstva. Na mesto dohliada švajčiarska garda. Vatikán obdržal vlastnú poštu, roz-

h l a s o v ú

stanicu, vlastné mince, stanicu a políciu. Zmluva navyše obsahovala aj colné predpisy.

V konkordáte prehlasujú obidve strany rímskokatolícku vieru za štátne náboženstvo v Taliansku. Zo strany štátu je sloboda duchovnej správy v celej krajine zaručená práve tak ako ochrana kresťanského manželstva a náboženských spoločenstiev. Ďalej je v konkordáte uvedené, že sa náboženstvo bude v talianskych školách vyučovať len podľa rímskokatolíckych zásad.

Vatikán nebol „Vatikánom“ v dnešnom vnímaní od nepamäti. Museli prejsť mnohé zmeny v cirkevnom a politickom svete, aby sa Vatikán stál tým, čím je dnes.

DENNÍKY Z RÍMA

FOTO: INTERNET

Keď v októbri minulého roka pápež Benedikt XVI. vyhlásil Rok viery, zároveň vyzval všetkých aby si v tomto roku prišli zvlášť uctiť pamiatku svätých apoštolov Petra a Pavla, ktorí položili svoj život za vieru práve v tomto meste. Preto sme sa aj my vydali na túto púť, do centra katolicizmu, nielen aby sme obdivovali kresťanské kultúrne dedičstvo ale hlavne aby sme pri nohách pápeža posilnili svoju vieru a vieru všetkých tých, za ktorých sme sa na týchto posvätných miestach modlili. Radi by sme sa s vami podelili o najoslovujúcejšie zážitky niekoľkých z nás.

Bystrík Sabo, 5. ročník

Pred začiatkom nového semestra sa naše seminárne spoločenstvo pod vedením otca rektora zúčastnilo v Roku viery púte po pre nás významných miestach v Taliansku. Takto sme dostali možnosť načerpať mnoho duchovných, ale i historických poznatkov a síl. Na púti sa zúčastnil aj emeritný arcibiskup Mons. Alojz Tkáč. Tým najlepším sprievodcom, podľa slov emeritného arcibiskupa, bol otec Juraj Jurica.

Prvou našou zastávkou bola Padova. Tu sme si uctili pamiatku sv. Antona Paduánskeho, patróna nášho seminárneho kostola. Po sv. omši a po osobných modlitbách naše cesty viedli do Assisi. Životný príbeh sv. Františka nám dáva príklad duchovného života najmä v ťažkých dňoch liberálneho sveta. Ako sa zvykne vraviť, že všetky cesty vedú do Ríma, tak aj tie naše. Ďalším dňom začal náš niekoľkodňový pobyt vo Večnom meste. Počas neho sme mali možnosť navštíviť mnohé významné baziliky, pozrieť si Sixtínsku kaplnku, ktorou nás sprevádzal pápežský sakrestián Pavol Benedik OSA.

Zúčastniť sa modlitby Anjel Pána na Námestí sv. Petra, audiencie v Aule Pavla VI., kde nás Sv. otec Benedikt XVI. osobne pozdravil, bolo pre nás obrovským duchovným zážitkom, ako aj sv. omša slúžená pri hrobe sv. Petra, na ktorú prišli aj niektorí naši rodáci, či už v Ríme študujúci, alebo pôsobiaci. Keďže sme pri rodákoch, nedá mi nespomenúť si na neformálnu, ale o to vrúcnejšiu návštevu u kardinála Jozefa Tomka. Okrem toho sa naše nohy dotkli priestorov Rádia Vatikán i Pápežského slovenského kolégia sv. Cyrila a Metoda v Ríme. Zoznámiť sa s ich prácou bolo pre každého obohacujúce.

Počas týchto dní, plných bohatého programu, sme nezabúdali ani na našich príbuzných, priateľov, známych dobrodincov a zahrňali sme ich do či už osobných, alebo spoločných modlitieb.

... CÍRKEV VO SVETE A V NÁS...

Štefan Nebesňák, 3. ročník

Motor autobusu tichučko pradie a vezie pútnikov z košického kňazského seminára sv. Karola Boromejského do večného mesta. Padova, Assisi, Rím. Máme možnosť v modlitbe pobudnúť pri patrónovi nášho seminárneho kostola sv. Antonovi Paduanskom v Padove, pri hroboch sv. Františka a sv. Kláry v Assisi a navštíviť večné mesto Rím s obrovským množstvom pamiatok. Okrem štyroch hlavných kresťanských bazilik, sv. Petra vo Vatikáne, sv. Jána v Laterane, Panny Márie Snežnej a sv. Pavla za hradbami, mi k srdcu prirástla Bazilika sv. Klementa, ktorá z umeleckého a archeologického hľadiska patrí k jednej z najzaujímavejších bazilik v Ríme. Pozostáva z podzemia, dolnej a hornej baziliky. V podzemí, v hĺbke asi 20 metrov, bol v antických časoch ustanovený „Domus ecclesiae“, čiže dom, v ktorom sa stretávali kresťania. Po jeho boku sa nachádza pohanský chrám Mithraneum, zasvätený koncom 2.st. kultu pohanského boha Mitra. Tento kult pretrvával v Ríme do konca 4.storočia. Nad podzemím sa nachádza dolná bazilika, postavená v 4. storočí. V jej bočnej lodi sa nachádza krstiteľnica prvých čias, pri ktorej si obnovujeme krstné sľuby. V ľavej lodi sa nachádza miesto, kde bol pochovaný sv. Cyril, ktorý zomrel 14.2.869. Tu boli jeho pozostatky až do roku 1799, kedy boli prenesené na neznáme miesto. Časť z nich však opatrovala patricijská rímska rodina Mattei a tá súhlasila, aby boli prevezené do Ríma.

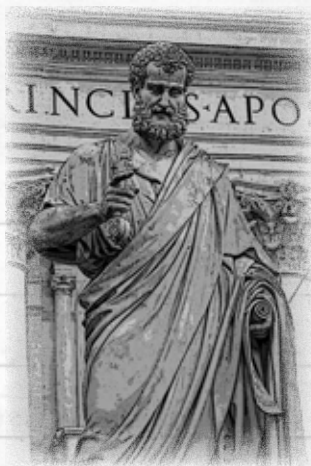
Sv. otec Pavol VI. ich preniesol do baziliky 17.11.1963. Požiar v r.1084 zrovnal baziliku so zemou, a preto dal pápež Paschal II. /1099 - 1118/ postaviť novú. Konečnú podobu jej dal v rokoch 1715 - 1719 pápež Kliment XI. Strop dolnej baziliky je vlastne podlahou hornej. V hornej bazilike v bočných lodiach sa nachádzajú kaplnky: Panny Márie Ružencovej, sv. Kataríny, sv. Jána Krstiteľ'a, sv. Dominika a uprostred pravej lode kaplnka sv. Cyrila a Metóda. Tu dal zhotoviť pápež Lev XIII. v rokoch 1882 - 1886 na pamiatku 1000. výročia smrti Metóda, ktorý zomrel v r. 885. Na jej pravej strane je freska predstavujúca, ako sv. Cyril a Metod v bazilike Maria Maggiore obhajujú starosloviensku bohoslužobnú reč pred pápežom Hadrianom II. Freska na ľavej strane znázorňuje pohreb sv. Cyrila. Pred hlavnou stenou kaplnky je oltár a v ňom relikviár, v ktorom sú uložené pozostatky sv. Cyrila. Nad oltárom, na hlavnej stene, je nádherný obraz Panny Márie od talianskeho majstra zo XVII. storočia a nad ním freska znázorňujúca Spasiteľ'a na tróne, ako drží evanjelium napísané v staroslovienskej reči s abecedou hlaholiky. Pred Spasiteľ'om v pokornosti kláčiaci pápež Lev XIII. mu odovzdáva maketu tejto kaplnky, symbolizujúcu Cirkev, ktorú reprezentujú sv. Cyril a Metod. Kláčim pred oltárom a pred očami mám relikvie sv. Cyrila, nad ním obraz Matky Božej a nad ňou freska nášho Spasiteľ'a Ježiša Krista. Je to silné. Nekonečná vďaka Spasiteľ'ovi a Matke Božej a Sv. Cyrilovi, lebo nám so svojím bratom Metodom priniesli písmo, bohoslužobné knihy v zrozumiteľnej reči, priniesli nám vieru. Fakt, že sa starosloviensčina stala 4. liturgickým jazykom, nám musí zostať hlboko zapísaný v srdci. Vďaka Pánovi, že sa tak stará o každého jedného z nás, ale aj o celý slovenský národ.

... CIRKEV VO SVETE A V NÁS...

Martin Rečlo, 5. ročník

Rím. Večné mesto, srdce kresťanstva. Mesto, do ktorého vedú všetky cesty. Aj moja cesta zaviedla cez Padovu a Assisi do Ríma počas našej seminárnej púte začiatkom februára.

Stáli sme na Námestí svätého Petra. V rannom chlade sme pozorovali priečelie Baziliky svätého Petra, nádherne ožiarené vychádzajúcim slnkom. Námestie bolo ešte takmer prázdne. Naš sprievodca otec Juraj Jurica nám rozprával príbeh obelisku, ktorý stojí v strede námestia. Obelisk - obrovský kamenný dvadsaťpäť metrov vysoký kolos, bol vytesaný v Egypte asi pred 4000 rokmi. Za cisára Caligulu bol prenesený do Ríma. Videl smrť svätého apoštola Petra, keďže stál v strede Nerovho cirkusu, v ktorom položil svoj život za Krista s mnohými kresťanmi aj galilejský rybár.

Keď v roku 1586 za pápeža Sixta V. obelisk premiestňovali na jeho te-rajšie miesto, bolo to technicky mimoriadne náročné dielo. Mohutné kladkostroje poháňané koňmi ho mali vyzdvihnúť zo zeme. Na toto divadlo sa prišlo pozerat' množstvo ľudí. Bol vydaný prísny príkaz mlčať pod trestom smrti pre všetkých pozorovateľov. Keď sa už laná napli, vtrhol na miesto istý námorník a kričal: „Vodu na laná!“ Zachránil tým obelisk, pretože laná pod veľkou ťarchou dôsledkom trenia začali vraj tlieť. Avšak, porušil prísny zákaz. Rozsudok preňho, na ktorý všetci čakali, bol veľmi múdry: „Príkaz mlčať bol síce vydaný, ale len preto, aby bolo počuť ten správny hlas.“

Aby bolo počuť ten správny hlas. Preto sme aj my prišli do Ríma, na mies-
ta tak úzko spojené s koreňmi našej viery. Bol to čas, keď sme zatiahli na hĺbinu nášho vzťahu s Bohom. V tichej modlitbe blízko hrobu apoštola Pet-
ra bolo počuť ten Boží hlas osobitne silno. Opäť som v tichu svojho vnú-
tra počul jeho naliehavé slová: „Máš ma rád?“, ktorými kedysi oslovil Pet-
ra, a ktorými oslovuje d'alších a d'alších. A vyslovil som nanovo spolu s Pet-
rom: „Áno, Pane, ty vieš, že ťa mám rád.“ Viem, že toto „áno“ bude chcieť
odo mňa Pán nanovo každý deň. Nielen slovom. Vernosť sa dokazuje, pre-
dovšetkým, životom.

Pane, daj mi silu oslobodiť sa od tol'kých hlasov, ktoré sa mi núkajú a
chcú Ťa prekričať. Daj mi silu nájsť si každý deň čas na samotu s Tebou,
na ticho, aby som počul ten správny hlas - ten Tvoj. A daj mi silu odpove-
dať naň správnym spôsobom. Vysloviť „áno“ svojím životom.

... CIRKEV VO SVETE A V NÁS...

Michal Lacko, 1. ročník

„Z jeho plnosti sme my všetci dostali milosť za milosťou.“ (Jn 1,16)

Opodstatnenosť slov svätého Jána sme si mohli my, bohoslovci, osobitne uvedomiť počas prvých februárových dní, kedy sme mali možnosť putovať do srdca našej Katolíckej cirkvi – do Ríma. Predprípravou na samotné sväté mesto bolo putovanie do Padovy k hrobu patróna nášho seminárneho kostola sv. Antona Paduánskeho a následná zastávka v Assisi, kde sme si prezreli Baziliku sv. Františka, sv. Kláry a nakoniec aj Baziliku sv. Damiána. Chvilka stíšenía a modlitba najmä pri hrobe sv. Františka bola jednou z prvých veľkých milostí, ktoré sa nám dostali.

...až nadišiel deň D. Druhý február 2013, sviatok Obetovania Pána a pre väčšinu z nás, bohoslovcov, veľký deň. Sen sa stal skutočnosťou, keď sme prvýkrát medzi budovami zazreli kupolu Baziliky svätého Petra. V našich srdciach zavládlo vzrušenie a zároveň veľký pokoj – áno, dorazili sme do centra Katolíckej cirkvi, do mesta mnohých bazilik, nádherných kostolov a iných pamiatok, ktoré sme doteraz obdivovali len na obrázku – dorazili sme do Ríma.

Miesta, po ktorých sme dostali tú milosť kráčať, boli tými istými miestami, po ktorých kráčali apoštolí, cirkevní otcovia, pápeži a zároveň tisíce mučeníkov pre Krista. Boli to miesta, na ktorých sa pred takmer dvetisíc rokmi ťažko rodila naša Cirkev. Zo zeme presiaknutej krvou nevinné zabitých kresťanov skôr či neskôr vyrástli chrámy, do ktorých sme putovali.

Počas dní strávených v Ríme sme navštívili všetky štyri hlavné rímske baziliky – sv. Jána v Lateráne, Santa Maria Maggiore, sv. Pavla za hradbami a vyvrcholením púte bola jednoznačne Bazilika sv. Petra vo Vatikáne. Okrem nich sme navštívili množstvo ďalších svätých miest i svetských pamiatok, miest premodlených i presiaknutých krvou.

Jedným z duchovne najsilnejších okamihov celej púte bolo slávenie svätej omše pri hrobe apoštola Petra – ďalšia obrovská Božia milosť, ktorá sa nám dostala. Pre viacerých z nás bola táto chvíľa vrcholom celej púte. Následná prehliadka Baziliky sv. Petra ponúkla úchvatný prierez dejinami našej katolíckej viery. Každý si prišiel na svoje, pristavil sa pri tom svätcovi, ktorý je mu najbližší. Pre mňa osobne bol čerešničkou na torte čas strávený pri hrobe blahoslaveného pápeža Jána Pavla II., svätca, ktorý je od malička môjmu srdcu najbližšie.

Ďalším silným zážitkom na našej púti bola pre mnohých z nás audiencia so Svätým otcom. Stovky, ba až tisíce mladých i starších, prítomnosť pápeža niekoľko desiatok metrov od nás a jeho osobitný pozdrav pre naše seminárne spoločenstvo vyvolali veľkú radosť v našich srdciach.

„Z jeho plnosti sme my všetci dostali milosť za milosťou.“ (Jn 1,16)

Čo dodať? Dostalo sa nám toľko nezaslúžených milostí, že je za nich potrebné len poďakovať. Vďaka v prvom rade patrí Pánu Bohu, no nemalé poďakovanie si zaslúži aj náš otec rektor a ostatní predstavení, ktorí nám túto púť pripravili. Ďakujeme aj J.E. otcovi arcibiskupovi Alojzovi Tkáčovi za jeho duchovné vedenie počas celej púte. Veľká vďaka patrí nášmu sprievodcovi – o. Jura-jovi Juricovi, bez ktorého by naša púť nemala to čaro, ktoré jej on dodal. Ďakujeme, bolo to také... fajnové! :)

PRAVDA, KTORÁ OSLOBODUJE...

LUKÁŠ GROBÁR
FOTO: INTERNET

05.02.2011 – zápis číslo 8408

Mal by som sa už konečne ísť niekam prejsť, povedal si nahlas, keď už nevedel, do čoho sa má skôr pozrieť.

Totíž, na svojom pracovnom stole mal rozložených niekoľko vrstiev papierov, plných vedomostí, ktoré potreboval dostať do hlavy. Čakala ho posledná skúška semestra, ktorý skončil pred týždňom. Snažil sa stále viac a viac, no tá snaha vychádzala navnivoč. Jeho, ktorý brával školu s nadhľadom, teraz ona nútila opäť zabráť zo všetkých síl, ktoré mu ešte zostali po boji s vlastným životom.

Ak by sa mu aj nejakým zázrakom podarilo urobiť skúšku, bol by určite rád, no on už dávno prestal veriť v zázraky. Aká irónia. Čakal by pravý opak.

Z každej strany počúva, ako sa iným darí, ako sa radostou a pokojom žijú svoj život, ako bez starostí a námahy prechádzajú dňom i nocou, v rozkoši či márnivosti svojich dní, tváriac sa spokojne a šťastne. Azda je to pretváрка? Či skutočne naplnený zmysel života? Nečudoval by sa, ak by to bola pravda, skutočná pravda.

Radosť a veselosť sa im odráža nielen v duši, ale aj z očí. Smutné, keď si uvedomil, že aj on kedysi býval taký. Zmenil sa a uvedomoval si to. Nevedel však povedať, či k dobrému, alebo zlému. „Dospel?“ V určitom zmysle slova áno. No zmenil sa mu pohľad na svet, na veci, ktoré mával rád.

To, čo kedysi pokladal za plnohodnotne strávený čas, sa mu teraz javilo ako nezmyselné posedávanie. V tisícoch myšlienkach, ktoré mu prebleskovali hlavou, sa objavila jedna zaznievajúca z minulosti: „Šťastný je človek, ktorý ma čas.“ Aká veľká pravda.

„Koniec nezmyselným úvahám, ide sa von!“ Jeho spolubývajúci sa naň pozrel zvláštnym pohľadom, pravdepodobne pomyslil si: „Hlupák.“ No jemu to bolo jedno, už dávno prestal brať vážne reči ľudí, ktorí mu boli ľahostajní, a aj tých, čo si mysleli, že ho zmenia podľa seba. Bol mu jedno, čo si o ňom, kto myslí alebo azda...

Ešte stále však veril na šľachetných a čestných ľudí. Len škoda, že ich nedokázal nájsť blízko seba. Snáď, našla by sa výnimka.

Pokrytectvo a túžba byť čím lepším, dokonalejším v očiach tých, ktorí rozhodujú o ich osude. Aká veľká je ich dôvera a šľachetnosť, že snáď realita zmení ich zmýšľanie. „Hlupák,“ povedal si pre zmenu sám sebe. Stal sa tým, ktorými pohádal. Možno ešte nie je neskoro povedať, kým skutočne je. Nájde sa ešte niekto, kto mu uverí po toľkých klamstvách a pretváрке o ňom samom? Pravda, ktorá bolí, ale oslobodzuje. Tá, ktorá pretvára a mení srdce, očistené ňou samou.

Obliekol si teplý kabát a pobral sa von. Nadýchať sa čerstvého vzduchu. Upokojiť rozbúrene srdce, ktoré začalo prijímať nový impulz života. Tikot novej pravdy, ktorá začala obmývať jeho starého človeka. A obmytý ňou otvoril oči, a tak spoznal, že bol len bábkou v rukách sebca.

A vonku uzrel nádherný deň...

Assisi, MESTO pokoja

IMRICH SEMAN

FOTO: ARCHÍV AUTORA

Počas môjho života som navštívil niekoľko miest, ktoré mi prirástli k srdcu. Niekedy to „zamilovávanie sa“ trvalo dlhšie, tým, že som to miesto dlhšie poznával, a inokedy to bola „láska na prvý pohľad“. Takou mojou „srdcovkou“ je aj relatívne menšie a pokojné mesto v strednom Taliansku. Prv, ako moje nohy prekročili jeho brány, veľa som o ňom počul a v kútiku svojej duše som ho túžil navštíviť. Ako sa píše v jednom žalme: „Nech ti Pán dá, za čím tvoje srdce túži.“ A Pán moju túžbu naplnil, dokonca dvakrát.

Mesto, ktoré vám chcem priblížiť, je Assisi. Patrí k významným pútnickým miestam nielen v Taliansku, ale aj v celej Európe. Nachádza sa v strednom Taliansku, v provincii Umbria, približne 20 km východne od Perugia. Umiestnené je na umelých terasách severozápadného svahu vrchu Monte Subasio (1290 m.n.m). Počtom obyvateľov viac ako 27 tisíc ho môžeme porovnať s našimi mestami ako Čadca alebo Rimavská Sobota. Assisi sa neodmysliteľne spája s dvoma významnými postavami našich cirkevných dejín, svätým Františkom a svätou Klárou, ktorí svojím životom oslovovali nielen ich súčasníkov, ale určite majú čo povedať aj nám.

História mesta a jeho okolia je veľmi bohatá, siaha až do 10. storočia pred Kristom, keď sa tu usadili kmene Umbrov, ktorí tu zakladali prvé opevnené sídla. Neskôr vládu nad územím prevzali Etruskovia a v 3. storo-

čí pred Kristom tu Rimania postavili Municipium Asisium. Z rímskych dôb sa do dnešných čias zachovali na terasách svahu torzá mestských hradieb, ktoré boli v neskorších obdobiach prestavané v dôsledku rozrastania sa mesta, ďalej niekdajšie fórum, dnes Piazza delle Commune, amfiteáter a chrám bohyne Minervy, v súčasnosti Kostol Santa Maria sopra Minerva.

Začiatky šírenia kresťanstva v Assisi siahajú do 3. storočia a spájajú sa so svätým Rufinom, biskupom, ktorý bol umučený v Costano. Podľa tradície sú jeho pozostatky uložené v kostole San Rufino. Mesto bolo v minulosti súčasťou viacerých štátnych útvarov. Po zániku Západorímskej ríše bolo jeho územie vystavené útokom germánskych barbarských národov. V roku 545 ho spustošili Góti, neskôr bolo začlenené do stredovekej ríše Longobardov a franského vojvodstva Spoleto. Na krátke obdobie v 11. storočí získalo mesto úplnú nezávislosť. Do tohto obdobia spadajú aj neustále zápasy so susediacou Perugiou. Práve v týchto nepokojných časoch v roku 1181 uzrel svetlo sveta najznámejší assiský rodák svätý František, ktorý v meste strávil veľkú časť svojho života a neďaleko jeho hradieb založil Rád menších bratov (františkánov). V roku 1212 tajne pri-

chádza do mesta Chiara di Bernardino (svätá Klára) spolu so svojou rodinou. Táto mladá šľachtičná, oslovená životom svätého Františka, sa vzdala svojho urodzeného postavenia a založila Rád svätej Kláry (klarisky). Medzi oboma mladými ľuďmi

vzniklo silné priateľské puto. Obaja dodnes snívajú svoj večný sen v tomto meste. Od 13. storočia až do zániku Pápežského štátu a vzniku jednotného Talianska v roku 1870 bolo Assisi spravované pápežom.

V súčasnej uponáhľanej a hlučnej dobe je toto relatívne tiché a pokojné mesto ako balzam na dušu. Keď si ho chcete poriadne vychutnať so všetkým, čo vám ponúka, určite vám na prehliadku nebude stačiť jeden deň. To by ste sa poriadne zapotili... Assisi môže osloviť nielen milovníkov histórie, umenia, zasnených romantikov, milovníkov prírody, ale hlavne ľudí hľadajúcich duchovno, túžiacich po hlbšom vzťahu s Bohom. Ak v sebe nosíte kúsok z každého, potom ste na správnom mieste. Dnešné Assisi môžeme rozdeliť na dve časti: hornú historickú a dolnú modernú časť, ktorá sa rozprestiera v bezprostrednej blízkosti hradieb. Do historickej časti mesta vedie osem brán. Na priečelí jednej z nich sú napísané slová, ktorými svätý František požehnal svoje rodné mesto. Po jej prekročení zrazu máme pocit, akoby sme sa ocitli v inom historickom období. Úzke dláždené ulice lemované kamennými domami a drevenými okenicami so svojou typickou stredotalianskou architektúrou v nás umocňujú pocit, že v tom meste sa zastavil čas. Jediným rušivým elementom sú dopravné prostriedky, najmä mopedy, ktoré sú pre Taliansko typické. Keď prídete do Assisi v lete, všade cítite vôňu kvetov a tymiánu, ktorá sa šíri z pomerne veľkého počtu kostolov. V nich môžeme načerpať veľa neopakovateľných duchovných zážitkov, samozrejme, ak sa stíšime a necháme pôsobiť Božieho Ducha.

Práve o sakrálnych pamiatkach by som vám chcel napísať pár informácií. Niektoré z nich priamo súvisia so svätým Františkom. Najznámejším a najväčším chrámom v meste je Basilica Di San Francesco (Bazilika svätého Františka), nachádzajúca sa v severozápadnej časti mesta. Je miestom posledného odpočinku svätca. S jej výstavbou sa začalo dva roky po jeho smrti – v roku 1228, keď bol kanonizovaný. Bazilika je dvojposchodová, postavená v ranogotickom slohu. Skladá sa z horného kostola Chiesa Superiore a dolného kostola Chiesa Interier. Vnútro oboch kostolov je bohato zdobené dielami známych talianskych umel-

cov tej doby, ako boli Cimbaue, Pietro Lorenzetti a Giotto. V opačnej, južnej časti mesta, pri už spomínanej bráne Porta Nuovo, sa nachádza Basilica Santa Chiara. V minulosti na jej mieste stál starší kostol sv. Juraja, v ktorom pápež Gregor IX. vyhlásil Františka za svätého. Vo vnútri je umiestnený kríž z neďalekého Kostola sv. Damiána, z ktorého sa sv. Františkovi prihovril samotný Kristus slovami: „František nevidíš, že sa môj dom rozpadá? Oprav ho!“, a taktiež pozostatky sv. Kláry. Na hornom konci mesta, vyššie od Kostola sv. Kláry, sa nachádza románsko-gotický kostol, assiská Katedrála svätého Rufina, v ktorej, pravdepodobne, boli sv. František a Klára pokrstení. Priamo s osobou svätého Františka súvisia aj ďalšie dva sakrálné objekty: románsko-gotická Kaplnka San Francisco Piccollino, kde sa podľa legendy František narodil, a renesančno-barokový Kostol Chiesa Nuova, ktorý je postavený na mieste rodičovského domu svätého Františka. Západným smerom pri biskupskom paláci dodnes stojí bývalá assiská katedrála, románsky Kostol Santa Maria Maggiore, pred ktorým sa podľa legendy sv. František vzdal všetkého, aj posledného odevu.

Ako každé správne stredoveké mesto, aj Assisi má svoj hrad, ktorý sa vypína na najvyššej terase mesta, v jeho severovýchodnej časti. Rocca Maggiore je pevnosť pochádzajúca zo 14. storočia. Bola vystavaná na ruinách bývalého hradu, ktorý obyvatelia Assisi v roku 1198 zbúrali, medzi nimi aj 17-ročný František. Pevnosť v súčasnosti slúži ako múzeum a zároveň ponúka návštevníkom nádherné výhľady na samotné mesto, ako aj na jeho okolie, ktoré je skutočne nádherné. Ako na dlani máte pred sebou krásy umbrijskeho regiónu. Vnútrozemský región Umbria je jeden z mála kútov Talianska, ktorý si zachoval relatívne nedotknutú prírodu. Vlnité kopce, krásne lesy, ovocné či olivové háje, vinice a roztrúsené domčeky, po oddeľované malými poličkami, v nás vyvolávajú pocit akéhosi neznámeho pokoja a jednoduchej krásy. Z neďalekých olivových hájov a lesov k vám budú doliehať monotónne, ale nádherné zvuky cikád a vo vašom vnútri budete prežívať pokoj a radosť za toho, ako človek súčasnej doby môže žiť v harmónii s okolitou prírodou.

V PRAZE bylo blaze

MICHAL ŠKULKA

FOTO: ARCHÍV AUTORA

Zimný semester v tomto akademickom roku – v čase od 29. septembra 2012 do 15. februára 2013 – som mal možnosť vďaka programu Erasmus stráviť na študijnej mobilite na Katolíckej teologickej fakulte Karlovej univerzity v Prahe. Katolícka teologická fakulta je zakladajúcou fakultou (a jednou zo štyroch pôvodných fakúlt) dnešnej Karlovej univerzity v Prahe. Kanonicky ju dňa 26. januára 1347 ustanovil pápež Klement VI. a z moci rímskeho a českého kráľa ju dňa 7. apríla 1348 založil Karol IV. Dnes na Karlovej univerzite študuje približne 40 000 študentov a konkrétne na Katolíckej teologickej fakulte asi 1 000 študentov. Hlavnou motiváciou môjho študijného pobytu na Karlovej univerzite bolo najmä prehĺbenie vedomostí najmä zo Starého a Nového zákona, ale aj z pastorálnej a dogmatickej teológie.

Popri štúdiu som však bol aj v procese formácie v Arcibiskupskom kňazskom seminári pod vedením otca rektora Artura Matuszeka a otca špirituála Miloslava Kabrdu. V súčasnosti sa v tomto seminári formuje 34 bohoslovcov z 5 českých diecéz: České Budějovice, Hradec Králové, Litoměřice, Plzeň a Praha. Na začiatku som pociťoval miernu obavu najmä z rečí, ktoré sa šíрили – že v pražskom seminári bude liberálnejšie prostredie. No na vlastnej koži som zažil, že lepšie je raz vidieť a zažiť ako stokrát počuť. Opak bol teda pravdou. Aj keď program bol trochu iný ako je v našom seminári, rýchlo som si zvykol a snažil som sa duchovne rásť. Aj vďaka menšiemu úrazu som zažil obdobie najväčšej zapálenosti pre Krista. V duchovnom raste mi najviac pomohlo

asi to, že väčšinou až 5-krát v týždni bola aspoň na chvíľu v seminárnej kaplnke vyložená Najsvätejšia Sviatosť (dvakrát bola možnosť súkromnej adorácie a trikrát sme mali spoločné adorácie). Vo chvíľach tohto stíšenia sa som trávil chvíle v rozhovore s mojim Pánom a Majstrom. Taktiež každý piatok som mal možnosť spoločne sa modliť latinský breviár aj so svätým spoločencom. Posilou pre môj duchovný život bolo každodenné rozjímanie, modlitba ranných chvál, svätá omša a večer popri modlitbe vešpier aj večer v modliteb-

nom spoločenstve so spolubratmi, spomenuté adorácie a pobožnosť. Každý mesiac som sa zúčastňoval duchovných obnov.

V seminárnom programe bol veľký priestor aj na osobné voľno a na rôzne kultúrne či športové podujatia. Preto som popri štúdiu a formácii v seminári spoznával aj historickú Prahu a jej pamiatky, z ktorých najvýznamnejšie a najznámejšie sú Karlov most, Pražský orloj, Pražský hrad, Katedrála sv. Víta, a nezabudnuteľné boli najmä prechádzky dennou aj večernou Prahou.

Na záver sa chcem poďakovať predstavným v seminári (košickým aj pražským) za to, že mi umožnili tento študijno-formačný pobyt. Veľkým obohatením pre mňa bolo aj spoločenstvo so spolubratmi v seminári a chcem sa im poďakovať za ich pomoc pri štúdiu a spoločné chvíle strávené, či už pri modlitbe, alebo vo voľnom čase. Som šťastný, že som mohol zažiť túto skúsenosť a som rád, že som mal možnosť spoznať toľko zaujímavých ľudí, z ktorých ma mnohí obohatili svojim duchovným životom, ľudskosťou a ochotou pomôcť.

Po roku skúsenosti

MARTIN HALUŠKA

FOTO: ARCHÍV BOHOSLOVCOV

Prvýkrát sme vám ich predstavovali pred 4 rokmi, keď k nám prichádzali ako prváčikovia. Dnes vám ich znova pripomíname, ale po roku skúsenosti pastoračného ročníka. Nech sa páči, tu sú....

Pod farnosť Přichovice patria aj dve filiálky – Desná a Horní Polubný. Počet farníkov všetkých troch dedín dohromady neprekračuje číslo 50. Avšak, přichovická fara je zároveň aj Diecéznym centrom života mládeže. Prichádzajú sem teda v hojnom počte mladí zväčša vo veku 14 – 20 rokov, nielen z litoměřickej diecézy, ale z celej Českej republiky. Dôvodom ich príchodu je túžba po odpočinku a načerpanie síl, duševných či telesných. „Decká“ môžu prísť kedykoľvek, a to na neobmedzenú dobu. Centrum sa pre nich stáva akýmsi „druhým domovom“, kde môžu kedykoľvek prísť bez toho, aby boli niekoho na farchu či nemohli si to finančne dovoliť.

Naša komunita, tzv. „tím“, pozostávala z farára (Vladimír Novák), kaplána (Jozef Kadlic), dvoch pastoračných asistentov a mňa. „Základnou filozofiou“ centra je dôraz na spoločenstvo a uskutočňovanie evanjelia. Aj keď sme na fare boli sami, bez mladých, samozrejmosťou bolo spoločné prežívanie rannej a večernej modlitby, sv. omše, stolovania a často aj voľného času.

Okrem pripravovania programu a venovania sa mladým boli mojimi povinnosťami i nakupovanie, starostlivosť o kostoly, miništrovanie a príprava liturgie.

Ako taký deň s mladými vyzerá? Ráno po buďičku a raňajkách nasleduje tzv. Slovo na deň – je to krátke zamyslenie nad citátom zo Svätého písma, ktorý nás sprevádza celým dňom. Potom zväčša nasleduje bežné upratovanie fary – aj práca je výchovným prostriedkom. Každý deň sme

pripravovali program, ktorý pozostával z rôznych častí, ako napr. šport (futbal, volejbal, ...), prednáška, práca okolo domu (napr. v jeseni hrabanie lístia), turistika či bežky v zime alebo rôzne tematicky ladené hry. Každodennou súčasťou života je svätá omša a spoločná modlitba. Program počas dňa je často závislý od konkrétnej skupiny detí, hlavne ich počtu a počasia. Samozrejme, počas všetkých prázdnin fara „praská vo švíkoch“ a zas naopak, pracovné dni školského roka sú pokojnejšie a boli pre nás časom odpočinku.

Zažil som mnoho krásnych chvíľ a ostalo mi veľa krásnych spomienok. No boli aj chvíle ťažké, v danej chvíli sa zdali často krát nezvládnuteľné, ba priam neriešiteľné. Avšak, s odstupom času, keď emócie opadli a „ovocie“ stihlo dozrieť, vidím v tom úžasnú Božiu pedagogiku. A tak moja vďaka patrí v prvom rade Pánovi, ktorý ma viedol svojimi tajomnými cestami a celý čas ochraňoval, a taktiež ľuďom, zvlášť „tímu“, ktorí mali so mnou dostatok trpezlivosti.

Marián Jaklovský

Přichovice, ČR

Pastoračný ročník som strávil v metropole Šariša, v Prešove. Keďže som mesto Prešov poznal veľmi málo, tešil som sa, že ho spoznám. V septembri som nastúpil na pastoračnú prax v Univerzitnom pastoračnom centre Dr. Štefana Héseka. Boli tam dvaja kňazi, duchovný správca vdp. Marián Kašaj a kaplán vdp. Juraj Sitarčík. Oni mi zadávali úlohy, ktoré som mal počas pobytu v „úpečečku“ zvládnuť. Táto pastoračnia vysokoškolákov bola pre mňa nová rovnako ako mesto, do ktorého som vstúpil. Dovtedy som o UPC počul iba z rozprávania bohoslovcov a niektorých mladých. No hneď, ako som tam prišiel, stretol som sa s milým privítaním nielen zo strany kňazov, ale aj mládeže.

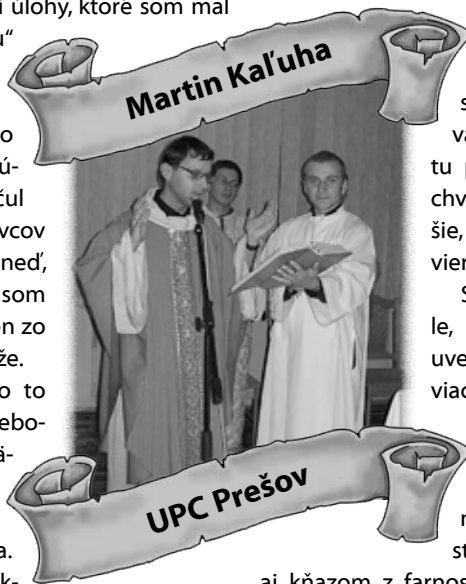
Oboznámil som sa, ako to tam chodí a čo sa robí. A nebolo toho málo. Pravidelné sväté omše, ktorých prípravu som mal na starosti, boli dušou celého spoločenstva. Od nich sa odvíjali ďalšie aktivity – spoločná modlitba sv. ruženca, mesačne duchovné obnovy či krížové cesty, chvály a adorácie. Hlad mladých po Božom slove sme sa snažili utíšiť biblickými stretnutiami. Púť do Obišoviec, Alfa kurz, výlet do Prahy či Škola snúbencov, to boli stretnutia, z ktorých vznikali krásne priateľstvá postavené na láske k Bohu. Keďže študenti mali doobeda školu, mohol som ten čas využiť na osobnú modlitbu, meditácie alebo aj na čítanie kníh. No keď prišiel večer, vtedy to oživalo. Často sa stávalo, že mladí prichádzali za mnou vyrozprávať sa, posťažovať sa alebo sa pochváliť. Niekedy stačilo, že som ich len vypočul, nepotrebovali radu, iba chceli, aby si ich niekto všimol. Boli to rozhovory nielen o duchovných veciach, ale aj z bežného života. Vtedy som si uvedomil, v čom spočíva zmysel kňazskej služby. Byť tu pre druhých. Popri pekných chvíľach však prišli aj chvíle ťažšie, ktoré vyskúšali nielen moju vieru, ale aj povolanie.

Som vďačný aj za tieto chvíle, lebo som si v nich väčšmi uvedomil svoju nemohúcnosť a viac som začal dôverovať Bohu. Týmto sa chcem poďakovať všetkým, ktorých som počas pastoračného ročníka stretol. Zvlášť spoločenstvu kňazov z UPC a ACM, ako

aj kňazom z farnosti Prešov-mesto. Vďaka patrí aj koordinátorky Julke, ktorá bola pri spolupráci so mnou veľmi trpezlivá. Tento rok mi priniesol mnoho skúseností a veľa kamarátstiev, ktoré pretrvávajú doteraz. Upevnený vo viere a v povolaní chcem ďalej pokračovať v kňazskej formácii, aby som sa mohol stať Kristovým služobníkom.

rehoľných sestier z celého sveta, ktorí sa tam pripravovali na svoje pôsobenie v nemeckých diecézach. Môžem povedať, že počas tých štyroch mesiacov sa vytvorili krásne priateľstvá a jedna veľká duchovná rodina, ktorá ma povzbudzovala do služby v Pánovej vinici.

V januári, po absolvovaní jazykového kurzu, môj pastoračný ročník pokračoval priamo vo Frankfurte nad Mohanom, kde ma otec biskup pripojil ku kandidátom kňazstva v kolégiu Sankt Georgen. V kňazskom seminári bolo mnoho semi-

Môj pastoračný ročník som mal možnosť prežiť v zahraničí, a to konkrétne v Nemecku, v diecéze Limburg. Po dvoch rokoch filozofie a formácie v kňazskom seminári v Košiciach som sa na svoju novú pastoračnú skúsenosť veľmi tešil. A veru, bolo sa aj na čo tešiť, pretože táto prax veľmi obohatila môj život. Celá prax začala štvormesačným kurzom nemčiny v jazykovej akadémii Klausenhof. V tejto akadémii sa mi naskytla príležitosť prežívať svoj študentský aj duchovný život v komunite kňazov a

naristov, a to aj z rôznych častí Európy. V seminári bol ale trochu odlišný štýl formácie než v slovenských diecézach a musím povedať, že aj tento odlišný spôsob prípravy na služobné kňazstvo ma veľmi obohatil. Po úvodných mesiacoch v seminári nasledovalo mnou dlho očakávané poslanie do farnosti, konkrétne do farnosti Montabaur, na pastoračnú prax, kde som pod vedením miestneho pána farára a kaplána vypo-máhal pri vyučovaní náboženstva na školách, asistoval som pri svätých omšiach, pomáhal pri rôznych stretnutiach, ako napríklad s prípravou detí k prvému svätému prijímaniu, potom s mladými, seniormi, mat-miništrantmi. Mal som aj možnosť pomôcť pri organizovaní duchovných obnov, modlitebných ve-

čerov či víkendového stretnutia pre prvoprijímajúce deti. Zvlášť ma oslovilo obdobie Veľkej noci, ktoré som strávil v spoločenstve s limburgským otcom biskupom Franz Petrom Tebartzom a ostatnými bohoslovcami tamjšieho seminára. Vo farnosti som spoznal veľmi veľa dobrých ľudí, ktorí ma s radosťou prijali a nadviazali so mnou pekné priateľské vzťahy.

O mojom pastoračnom ročníku by som toho mohol písať ešte veľmi veľa. Ďakujem všetkým, ktorí sa zaslúžili o tento môj rok strávený v Nemecku, hlavne všemohúcemu Bohu za všetky dary, milosti a priateľstvá, ktoré som mohol a za jeho ochrannú ruku. Verím, že tento rok mi pomohol vo viacerých oblastiach a ešte viac ma pripravil na kňazskú službu.

Svoju pastoračnú prax som absolvoval vo Farnosti sv. Egídia v Bardejove.

Počas desiatich mesiacov som mal možnosť vyskúšať si prácu s ľuďmi. Prvoradá úloha, ktorá mi bola zverená, bola starostlivosť o mladých.

Stretávali sme sa na adoráciách, stretnutiach s rôznymi témami, tiež v rámci cyklistiky, turistiky alebo bowlingu. Nebolo všetko len o zábave a ďalšia príležitosť pre stretnutie boli prípravy na akcie pre farnosť, cez ktoré sme sa učili vzájomnej spolupráci a službe iným. Medzi ne patria: Vianočná scénka, ktorá mala aj

niekoľko repríz na rôznych miestach, dekanátne stretnutie mladých, ples alebo výroba adventných myšlienok. Nedá mi nespomenúť, že sme v deň sv. Mikuláša navštívili chorých v nemocnici a v hospici Matky Terezy.

Tieto aktivity neboli cieľom, ale prostriedkom STRETNÚŤ SA S ĽUĎMI, s cieľom vyjadriť svojím životom MÁM VÁS RÁD, vychádzajúce z modlitby. Týmto sa chcem poďakovať všetkým, ktorí boli súčasťou mojej formácie v Bardejove. Môžem povedať, že Boh mi pripravil pastoračné miesto ušité na mieru.

Dobrodružstvo svätosti

MICHAL LACKO

Svätosť? Ak v dnešnej dobe existujú témy, ktoré súčasnú spoločnosť prinajmenšom nezaujímajú, téma svätosti je, bezpochyby, jednou z nich. Dovolím si tvrdiť, že svätosť by sa v pomyselnom rebríčku umiestnila na popredných priečkach. Avšak, čo je v skutočnosti svätosť? Čo znamená svätosť pre kresťana tretieho tisícročia?

Každý z nás sa narodil do doby, do akej sa narodil, do doby, v ktorej ho chcel mať Stvoriteľ. Či si niekto povie: „Žial,“ alebo „Hurááá,“ je to fakt, ktorý nie je možné ovplyvniť. Prípadné špekulácie, prečo tu a prečo práve teraz, sa stávajú bezpredmetnými, sú stratou času. Podobne nezmyselné je aj lamentovanie nad stavom spoločnosti, v ktorej žijeme. Kríza viery, materializmus, hedonizmus, sekularizmus a niekoľko ďalších „-izmov“ – to je stručná charakteristika modernej spoločnosti 21. storočia.

Navrhujem: „Čo tak namiesto nekonečného kritizovania a negativizovania všetkého možného aj nemožného pokúsiť sa nájsť cestu z tejto krízy?“ Ak mi spätne kladieš otázku: „Ako na to?“ čítaj ďalej. Azda najschodnejšia cesta, ktorá sa javí, vedie cez znovuoobjavenie svätosti, posvätna, znovuoobjavenie „sacrum“. Toto znovuzrodenie tajomstva duchovna najprv v ľudskom srdci a potom aj v spoločnosti môže nastať jedine primiešaním lásky a pokory do medziľudských vzťahov, priateľstiev, politiky a ostatných sfér spoločenského života. Je to jediný účinný recept, ak chceme niečo zmeniť na spoločnosti, ktorej už „nič nie je sväté“.

Každý pokrstený človek je povoláný k svätosti, dokonca možno povedať, že je to jeho primárnou úlohou. Áno, stať sa svätcom dnešnej doby – to je aj tvoja úloha. Znie ti to odpudzujúco, staromódne, nudne alebo dokonca ľudsky nemožné? Mýliš sa! Svätec bol vždy, predovšetkým, človek, ktorý sa naplno snažil prežívať svoje človečenstvo, svoju ľudskosť. Platí to rovnako o mystikoch, ako aj o

svätcoch – laikoch. Jeden z najväčších filozofov a teológov sv. Tomáš Akvinský tvrdil, že svätosť spočíva v láske a môže ju dosiahnuť človek v ktoromkoľvek povolani. A mal pravdu – plné zjednotenie s Bohom môže zažiť rovnako pápež, rehoľná sestra, bohoslovec, vodič autobusu, zmrzlinár aj matka vzorne sa starajúca o svoju rodinu.

„...budte svätí, lebo ja som svätý.“ (Lv 11,44).

Jasná výzva pre teba. Ako odpovieš na výzvu z knihy Levitikus? Pokúsiš sa prežiť svoje dobrodružstvo svätosti alebo sa zachováš chladne a necháš v sebe kamenné srdce? Neboj sa vyjadriť svoju snahu stať sa svätým, aj keď ťa moderná, príliš liberálna spoločnosť môže označiť za spiatočníka, nedomoderného a pod. Neboj sa žiť lásku, ktorú Katechizmus Katolíckej cirkvi označuje za dušu svätosti!

Dnes už blahoslavený pápež Ján Pavol II., ktorý počas svojho pontifikátu vyhlásil množstvo blahoslavených a svätých, vyvolal isté pochybnosti pri beatifikácií a kanonizácií niektorých svätcov žijúcich v 20. storočí. Čo tým chcel poľský pápež svetu naznačiť? Zrejme chcel poukázať na fakt, že aj v dobe, keď bola pošliapaná ľudská dôstojnosť, žili takí, ktorí si ju zachovali napriek nepriazni doby. Svätosť je v prvom rade o dôvere a vernosti Bohu za každých okolností, v každej situácii v živote a o prežívaní lásky voči svojmu bližšiemu či vzdialenejšiemu okoliu.

„Ako poslušné deti neprispôbujte sa takým žiadostiam, ako keď ste boli v nevedomosti, ale ako svätý je ten, ktorý vás povolal, budte aj vy svätí vo všetkom svojom počínaní.“ (1 Pt 1; 14-15).

Nikdy nie je neskoro zanechať svoje kamenné srdce, zanechať staré zvyky a hriechne žiadosti. Nikdy nie je neskoro začať žiť svoje dobrodružstvo svätosti a posväcovať svoje okolie nezištnou láskou. Nikdy nie je neskoro začať meniť svojou svätosťou najbližších, spolužiakov, kolegov, priateľov i nepriateľov. Začni hneď dnes...

NOVÁ EVANJELIZÁCIA

MARTIN HALUŠKA

FOTO: INTERNET

Každá doba má svoje špecifiká, čo sa týka Cirkvi. V súčasnej Cirkvi sa často spomína na slovné spojenie „nová evanjelizácia“. Pri počutí slova „nová“ nám prichádzajú na um myšlienky, že sa bude konať niečo nové, niečo, čo tu ešte nebolo, niečo moderné. Azda Cirkev konečne začala akceptovať požiadavky tohto sveta? Vari prispôsobila svoje učenie modernej dobe? Alebo čo skutočne znamená nová evanjelizácia?

Podstatou kresťanského učenia je hlásanie Kristovej blahozvesti, čiže evanjelia. Evanjelizácia má v každom čase a na každom mieste svoj centrálny a konečný bod Ježiša Krista, Božieho Syna (porov. Mk 1,1). Ukrižovaný je rozlišujúcim znakom „par excellence“ pre každého, kto ohlasuje evanjelium. Cirkev existuje, aby evanjelizovala. Po Nanebovstúpení Pána a Turícach učeníci, verní prikázaniu Pána Ježiša Krista, šli do celého sveta, hlásali Dobrú zvesť a zakladali prvé kresťanské spoločenstva. V každej dobe Božia prozreteľnosť vzbudila obnovený dynamizmus evanjelizácie, ako napríklad pokresťančenie slovanských národov, evanjelizácia na Americkom kontinente, rôzne misionárske hnutia, ktoré sa starajú o to, aby evanjelium preniklo až do končín zeme. O tom, že aj dnes Duch Svätý mobilizuje Cirkev do evanjelizácie, hovorí Sv. otec Benedikt XVI. v homílii pri otvorení biskupskej synody o novej evanjelizácii v októbri 2012: „Aj v našom čase vzbudil Duch Svätý vo svojej Cirkvi nový rozmach ohlasovania Dobrej zvesti, duchovný a pastoračný dynamizmus, ktorý našiel svoje vyjadrenie a svoj dôležitý impulz v II. Vatikánskom koncile. Na jednej strane je potrebná misia „ad gentes“, teda ohlasovanie evanjelia tým, ktorí ešte nepoznajú Ježiša Krista a jeho poslanstvo spásy. Na druhej strane je potrebná nová evanjelizácia zameraná predovšetkým na osoby, ktoré napriek tomu, že boli pokrstené, sa vzdialili od Cirkvi a žijú bez kresťan-

ských zásad.“

Krízu viery môžeme pozorovať aj vo svojom okolí. Kostoly sa vyprázdňujú, počet veriacich praktizujúcich svoju vieru klesá, kríza morálky, atď. Manželstvo dnes prechádza obrovskou krízou. Nie je to náhoda. Manželstvo je spojené s vierou, ale nie vo všeobecnom význame. Manželstvo ako jednota vernej a nerozlučnej lásky je založené na milosti, ktorá pochádza od Trojjediného Boha, ktorý nás v Kristovi miloval vernou láskou až na kríž. Cirkev učí, že manželstvo nie je povolanie byť iba objektom, ale subjektom novej evanjelizácie. Jednou z nosných myšlienok obnoveného impulzu evanjelizácie, ktorý priniesol II. Vatikánsky koncil, je „univerzálne povolanie k svätosti, týkajúce sa všetkých kresťanov“ (porov. Lumen Gentium, 39-42). Práve svätí boli aj sú hlavnými protagonistami evanjelizácie. Sú priekopníkmi a nositeľmi novej evanjelizácie skrze svoje príhovory u Boha, príklad života. Pozývajú vlašných kresťanov prežívať vieru v radosť, nádej a dobročinnú lásku a znovu objaviť „chuť“ Božieho slova a sviatosti, osobitne Eucharistie. Sila a zápal pre hlásanie Radosnej zvesti sú prejavmi Ducha Svätého, ktorý pozýva všetkých, aby sa stali otvorenými pre možnosť budovania Božieho kráľovstva.

Zmieriť sa s Bohom a blížnym (porov. 2Kor 5,20) je základnou cestou novej evanjelizácie. Máme vhodnú príležitosť, v kontinuite s prebiehajúcim Rokom viery, zamýšľať sa a pýtať sa: „Aká je moja viera? Na čom je postavený môj život? Aké miesto v mojom živote má Kristus?“ Svedectvo vlastného života, ktorý je poznačený trvalou láskou a pevnou vierou v Trojjediného Boha, je najúčinnším prostriedkom k obnove vlastnej viery a potom je impulzom pre iných k prehodeniu ich života a rozhodnutiu k nasledovaniu Ježiša Krista, ktorý je počiatkom viery.

VÁŽENÝ PÁN BACH,

TOMÁŠ SVAT
FOTO: INTERNET

Je to už niečo viac ako 260 rokov, kedy ste naposledy pocítili na svojej tvári teplo slnečného svitu a obdivovali farby, vône či melódie tohto sveta. Prešla dlhá doba odvtedy, kedy ste naposledy položili svoje ruky na organ alebo iný hudobný nástroj a potešili seba i ostatných melódiou, ktorá viac než z hudobného nástroja vychádzala z Vášho vnútra. Ale som presvedčený, že Vás neurazím ani nejakou neznechutím, keď Vám napíšem tento list. Možno sa Vám už aj ostatní umelci zmienili o listoch, ktoré som im rozposlal. A preto mi, prosím, dovoľte, aby som ako posledného unúval svojimi slovami práve Vás.

Možno sa Vám doniesla správa, že Košice sa v tomto roku stali hlavným mestom kultúry. Kultúra je veľmi zvláštna vec. Máločo na tomto svete si môže obliecť toľko podôb ako práve kultúra. Ale ani ona sa neuchránila tomu, práve tak, ako mnoho iného, aby jej pravý obsah bol zamieňaný za niečo úplne opačné. Kultúru tvorí človek svojim rozumom, umením či rukami, hoci to automaticky neznamená, že všetko, čo vyjde spod ľudských rúk, možno považovať za kultúrne, aj keď sa to ako kultúra tvári. Ale vráťme sa späť k Vám. Počas celého svoj-

ho života ste boli hudobníkom. Komponovali ste a prezentovali ste svoje diela i diela Vašich kolegov. Dalo by sa dokonca povedať, že hudba sa stala jednou z najpodstatnejších častí Vášho života. Preto aj Vy, hoci ste už dlhšie na odpočinku, nám dnes máte čo povedať. Bolo

by asi chybou nepočúvať tých, ktorí boli veľkí, a ktorí zanechali svetu odkaz, aj keď žili už dávno. Veď aj my žijeme kultúrou. Nielen Košice, nielen Slovensko, nielen Cirkev. Celý svet ňou žije. Súčasťou kultúry totiž nie je len divadlo či múzeá, ale aj televízia či internet. Kultúra nie je len

o knihách, ale aj o rozhovoroch. My sme kultúra a kultúra je naším obrazom. Preto často, aby sme uvideli niečo na sebe samých, musíme sa pozrieť na náš obraz do zrkadla. A našim zrkadlom je aj kultúra.

Kultúra je zároveň i obrazom spoločnosti, v ktorej žijeme. Z histórie je známe, že spoločnosti aj akokoľvek vyspelé civilizácie môžu zaniknúť. A indikátorom práve takéhoto zániku môže byť tiež kultúra. Napríklad v starovekom Ríme, s vyspelou ekonomikou, právnym poriadkom, obchodom či armádou, používali cisári „chlieb a hry“ na to, aby si udržali priazeň ľudí. Predkladali ľuďom lacnú a nízku zábavu, aby ich vyrušili od uvažovania nad páľčivými a nepríjemnými otázkami. Inými slovami, pôsobili na verejnú kultúru, v ktorej potláčali všetko vznešené a ušľachtilé a ospravedlňovali to všeobecnými záľubami ľudí. V tomto období však už bola najväčšia sláva Ríma minulosťou, aj keď existoval ešte niekoľko storočí. Vo všeobecnosti sa doba alebo kultúra používa na ospravedlnenie nejakých rozhodnutí alebo chovania. To by však platilo len vtedy, keby kultúra bola niečo dané, a nie niečo, čo si vytvárame my sami. Kultúra z nás vychádza, ale sa aj do nás vracia. Vznešená

kultúra vychováva vznešených ľudí, schopných odvahy a hrdinských činov. Nevznešená kultúra vychováva ľudí, ktorí často krát nemajú ochotu obetovať sa pre druhých.

Vážený pán Bach, píšem Vám toto všetko preto, aby som poukázal na dve tváre kultúry. Vy ste totiž symbolom druhej tváre. Vaša hudba je považovaná za jeden z najkvalitnejších umeleckých počinov. Len málokto by človek by nepočul o Vás alebo o nejakom Vašom diele. Hovorím napríklad o Brandenburgských koncertoch, Matúšových pašách alebo o Vašich orchestrálnych či chrámových skladbách. Mnohí totiž cítia, že Vaše diela sú plné harmónie, pokoja a melódie, ktorá neruší, neuráža a nenavuje. Vaše diela dvíhajú zmysel pre kultúru a nastavujú jej novú latku. Hoci ste vo svojom živote poznali bolesť zo smrti blízkych, predsa len ste nezanevrelí na krásu, život či harmóniu. Je o Vás známe, že väčšinu svojho života ste pôsobili ako chrámový hudobník a komponista. Vaše diela sú poznačené Vašou hlbokou zbožnosťou a zmyslom pre krásu inšpirovanú Bohom. Preto neomrzajú ani dnes, lebo tam, kde je prítomné a oslavované večné tajomstvo Boha, tam ľudský duch bude vždy zasnutý nad hĺbkou a originalitou. Pretože, kto si vyberie Boha ako inšpiráciu, ten stále tvorí niečo nové a pritom hodnotné. Preto, ak by niekto hľadal vzťah náboženstva a kultúry, môžeme si pomôcť slovami Paula Tillicha: „Náboženstvo je podstata kultúry, kultúra je forma nábožen-

stva.“ Hovorí, že náboženstvo je zmyslom kultúry, lebo kultúra je verná sama sebe, ak tvorí hodnoty, a náboženstvo dáva kultúre nevyčerpatelnú inšpiráciu. A kultúra je spôsob, akým náboženstvo vyjadruje svoj obsah, ako svetu zvestuje krásu Boha a jeho posolstva.

Preto si môžeme vybrať medzi kultúrou amfiteátrou, akým bolo aj rímske koloseum, kde sa odohrávali krvavé hry a ľud sa pritom krmil, alebo kultúrou divadiel, ktoré symbolizujú odkrývanie harmónie, hodnôt a pokory človeka pred tajomstvami, ktoré sú väčšie ako on sám. Môžeme si vybrať medzi kultúrou, ktorá chce len zabaviť človeka, uspokojiť jeho chute, alebo kultúrou, ktorá chce človeka dvíhať a vychovávať. Môžeme si vybrať medzi kultúrou, ktorá je aktuálna, je vytvorená iba teraz, pre toto potešenie a rozptýlenie, alebo kultúrou, ktorá je definitívna, ktorá hlása také hodnoty, ktoré pretrvávajú, a vďaka ktorým pretráva aj človek a jeho spoločnosť. Medzi kultúrou, ktorá je hlučná a nepretržitá, otravná a provokujúca nervozitu, alebo medzi kultúrou harmonickou a pokojnou, takou, ktorá sa nebojí ticha, lebo sa nebojí toho, aby človek začal rozmýšľať. Môžeme si vybrať medzi kultúrou, v ktorej je dôležitá informácia, ktorá sa dá kúpiť, predať či použiť, alebo medzi kultúrou, v ktorej je dôležité slovo, ktoré vedie človeka k poznaniu, a ktoré ostáva v ňom samom. Medzi kultúrou, ktorá v konečnom dôsledku odcudzuje človeka človeku, alebo kultúrou, ktorá spája ľudí v hľadaní

hodnôt a zmyslu. Kultúra sa totiž nevytvára v spoločnosti, ona sa rodí v mojom vnútri, v mojich rozhodnutiach, v mojej voľbe. Vytvára sa v programe, ktorý sledujem, v správach, ktoré počúvam, v novinách, ktoré kupujem. Trevelyan, keď charakterizoval kultúru, povedal: „Západná výchova vytvorila obrovskú civilizáciu, ktorá vie čítať, ale nedokáže rozlíšiť, čo sa čítať oplatí.“

Vážený pán Bach, na hudbe ma vždy udivovala jedna vec. Totiž, všetky hudobné nástroje, či už to klavír, gitara, flauta, alebo harfa, majú obmedzený počet klávesov, strún, tlačidiel. Z toho by sa mohlo usudzovať, že hudobníci sú schopní vytvoriť len obmedzený počet melódií. Avšak, odkedy ľudia spoznali čaro hudby a zamilovali si ju, dokázali vytvoriť nespočítateľné množstvo partitúr a notových zápisov, nekonečné množstvo melódií, a to ani zďaleka ešte nie je koniec. O to viac ma naplnia nádejou skutočnosť, že hoci máme iba obmedzené schopnosti, ten najväčší hudobník, Boh, dokáže skrze nás vytvoriť nekonečné množstvo zázrakov.

KRÍZA DUCHOVNÉHO ŽIVOTA

TOMÁŠ TUPTA

FOTO: LUKÁŠ GROBÁR

Dnešný svet a človek žijúci uprostred neho sú dve skutočnosťami jednej a tej istej reality, ktoré je nevyhnutné neustále vnímať spoločne, jednu s druhou, aby sme mohli aspoň trochu načrieť do studnice prežívania okolností ľudského života. Konkrétny človek – obdarený svojím vonkajším i vnútorným prežívaním – spolu s ostatnými jedincami rodu Homo Sapiens a ostatnými nie-ľudskými bytiami živého či neživého sveta tvoria súčasť

dnešného sveta i kultúry, ktorú aktuálne žijeme. Jedine človek – ľudské bytie – je schopný nadviazať vzťah s Niekým či niečím, kto ho presahuje, transcenduje. Toto bytie, ktoré nekonečne presahuje človeka, mu umožňuje uchopiť ho a uvedomiť si, že je presahovaný, čím sa stáva jeho partnerom v uvedomovaní si skutočností, ktorou je náboženský fenomén. Je totožný pre všetky náboženstvá sveta, pretože vychádza z najvnútornejšej potreby ľudského bytia, ktorou je túžba byť presahovaný.

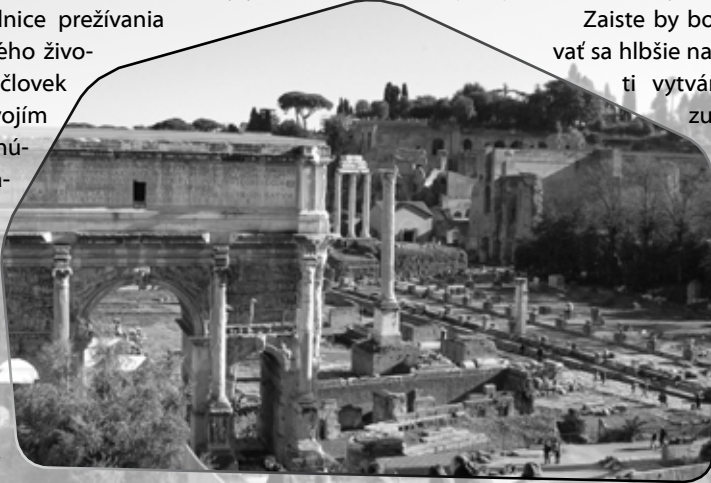
Po tomto viac-menej filozo-

fickom úvode je možné sa dostať ku konštatovaniu, že spomínaný náboženský fenomén, prežívaný v hlbokom osobnom vzťahu medzi konkrétnym ľudským bytím – plne si vedomým svojej potreby „byť

s jeho vnútorným prežívaním. A je to práve táto skutočnosť nejednotnosti, ba až dvojtvárnosti vonkajšieho a vnútorného prežívania, ktorá sa vo svete moderných výrazových prostriedkov označuje termínom kríza.

Zaiste by bolo vhodné zdieľať sa hlbšie na všetky okolnosti vytvárajúce túto krízu, ktoré je možné pozorovať a následne z nich vyvodiť dôsledky, ktorými by sme zabránili jej ďalšiemu šíreniu. No tým by sme, v podstate, nedosiahli nič, len to, že by sme všet-

ku našu pozornosť pripútali k akcidentálnym prejavom – dôsledkom, čím by sme sa výrazne oddialili od podstaty problému. Samotná kríza duchovného života nie je totiž krízou vonkajšou, ale práve naopak. Je krízou preto, že zasahuje vnútro človeka. Je nevyhnutne spojená so zlom a s hriechom. Dokonca by sa dalo povedať, že si s ním podáva či vymieňa kľučku dverí ľudského srdca, aby pokračovala tam, kde hriech zasadil svoje semeno a postupne sa zakorení. Už autor Markovho evanjelia, okolo roku 50 – 60 po Kris-

tovi, pochopil túto skutočnosť, keď vo svojom evanjeliu napísal, že človeka nepoškrvňuje to, čo do neho vchádza zvonku, ale práve naopak, to ho poškrvňuje, čo vychádza z jeho vnútra. Lebo znútra, z ľudského srdca, vychádzajú zlé myšlienky, smilstvá, krádeže, vraždy, cudzoložstvá, chamtivosť, zlomyseľnosť, klamstvo, necudnosť, závisť, rúhanie, pýcha, hlúposť, ..., jednoducho všetky hriechy (porov. Mk 7,20-22). A preto aj kríza, o ktorej hovoríme, vychádza, resp. korení v srdci človeka a je hlavne a, predovšetkým, krízou srdca.

Srdce je centrom života každého ľudského bytia. Ono bolo od počiatku sveta nastavené tak, aby sa rozdávalo, aby milovalo, aby láskou, ktorej je ono pôvodcom, naplňalo všetky okamihy života človeka. Dnešný svet sa však snaží v prvom rade útočiť práve na toto centrum lásky. Tým, že do popredia neustále vystupujú myšlienkové prúdy, dávajúce do svojho centra samotného

človeka, akými sú napríklad materializmus, hedonizmus, pozitivizmus, pragmatizmus, voluntarizmus, nihilizmus a akýkoľvek iný „izmus“, ktoré kradnú človeku jeho srdce, tým, že ho čoraz viac premieňajú na jeho tvrdú, ba až skamenenú napodobeninu, čím spôsobujú šírenie krízy neskutočných rozmerov. Podstatou všetkých týchto smerov je, že nútia človeka myslieť iba na seba, pričom ho zároveň stavajú do pozície odjakživa patriacej Bytiu presahujúcemu. Vo chvíli, keď sa z presahovaného stáva presahujúci, nastáva kríza spočívajúca v neschopnosti naplniť odvekú potrebu ľudského bytia, spočívajúcu v túžbe byť presahovaný. Človek je samotnou svojou bytosťou natoľko obmedzený, že nie je za nijakých okolností schopný nahradiť miesto patriace tomu, kto, resp. čo ho presahuje.

Táto absolutizácia človeka, ktorá mu berie jeho pôvodne miesto v poriadku dejín ľudského bytia, vytvára a umelo ho vtlačá do pozície, ktorej automatickým dôsledkom musí byť kríza vnútorného prežívania či inak povedané – kríza duchovného života. Ved' predsa je nespochybniteľné, že človek nikdy nebude schopný nedokonalosťou svojho bytia vyrovnávať sa tomu, kto ho presahuje.

Čo je výsledkom všetkých uvedených skutočností? Je ním ľudské bytie izolované od sveta, zacyklené samo v sebe, neschopné milovať a rozdávať lásku. Ale to, čo je najhoršie, je, že nie je schopné priznať si situáciu, v ktorej sa nachádza a uvedomiť si ju. Je možné povedať, že nás sa táto kríza nedotkla? Dokedy je možné zatvárať si pred ňou oči a tváriť sa, že jej niet? Ako dlho bude ešte človek schopný predstierať, že to, čo navonok robí, je aj tým, čo vo svojom vnútri prežíva?

BUDTE SVĚTÍ!

TOMÁŠ TUPTA

FOTO: ARCHÍV AUTORA

„Keď prišli na miesto, ktoré sa volá Lebka, ukrižovali jeho i zločincov: jedného sprava, druhého zľava.... Potom povedal: 'Ježišu, spomeň si na mňa, keď prídeš do svojho kráľovstva.' On mu odpovedal: 'Veru, hovorím ti: Dnes budeš so mnou v raji.'“ (Lk 23, 33. 42-43)

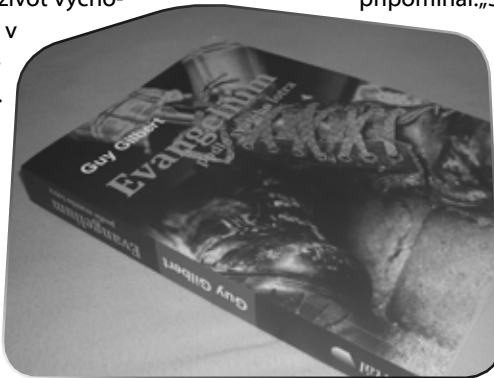
Je možné hovoriť v dnešnom svete o svätosti? Vo svete, ktorý odsunul Boha zo svojho života a zamiloval si hriech? Vo svete, ktorý sa stráca dokonca aj sám sebe? Čo to vlastne svätosť je? Má človek ešte šancu, keď sa zdá, že už všetko v živote riadne pokašľal? Ako sa prihovoriť svetu tak, aby aj pochopil, čo sa mu chce povedať? Tieto a mnohé podobné otázky si denno-denne musí položiť katolícky kňaz Guy Gilbert, ktorý zasvätil svoj život výchove problémovej mládeže v jednej z najdrsnejších parížskych štvrtí. Ján Pavol II. raz pri istej príležitosti povedal: „Byť kresťanom neznamená vytvárať početnú skupinu, ale pôsobiť ako znamenie.“ A tak aj táto kniha spolu s jej autorom chce byť v tomto svete znamením pre súčasného čitateľa a prihovoriť sa mu, o čom kresťanstvo vlastne je. Už len jej samotný názov – Evanjelium podľa svätého lotra – chce veľmi jasne naznačiť, o čom tu bude reč. Že radostná zvesť Kristovho evanjelia je schopná meniť srdcia každého jedného človeka. A že aj lotor, akýkoľvek by bol jeho život, môže byť svätý. Autor v tejto súvislosti hovorí: „Rád pripomínam tohto lotra, ktorý bol v poslednej chvíli Ježišom kanonizovaný. Pápeži vyhlásili tisíce svätých. Ale až príliš často zabúdame, že len jeden v celej

histórii Cirkvi bol kanonizovaný samotným Ježišom Kristom, a to tento lotor. Katolícka cirkev dokáže blahorečiť a svätorečiť, hovoriť o svätých, ale zriedkavo pripomína lotra po pravici. Podľa mňa Cirkev na toho chlapa dosť zabúda. Bol to možno surovec, bezpochyby zabijak. Určite to nebol len obyčajný zlodej peňaženiek. No Kristus ho schytil a vzal so sebou priamo do raja.“

Ján XXIII. počas svojho pontifikátu veľmi rád pripomínal: „Sme stvorení v nebi. Tu sme

len na krátku chvíľu a potom sa opäť vydáme na cestu.“ A rovnako tak aj autor vidí problém súčasného sveta ako neschopnosť uvedomiť si, že človek ju tu ako pútnik, ktorý je povolaný k tomu, aby miloval a takto dosiahol svätosť. Témy svätosti, lásky, milosrdenstva a odpustenia sú základnými

témami, ktoré sa ako zlatá niť tiahnu celou knihou, aby pomohli človeku pochopiť vnútorný zmysel evanjelia. Evanjelium je radostná zvesť o Tom, ktorý je Pravda, no zmyslom pravdy, ako hovorí autor, „nie je moralizovať dnešných ľudí. Zmyslom pravdy je odhaliť každému z nich, či už miluje málo, alebo vôbec, alebo je nemilovaný, že je schopný lásky.“ A tak, vrátiac sa späť k postave lotra, sa autorovi akosi automaticky vynárajú otázky: Ako je možné, že tento ničomník sa vďaka jedinému

momentu dostáva tam, kde sa mnohí často ani po celom živote, strávenom v snahe o dokonalosť, hneď nedostanú? Vari je Boh nespravodlivý, že nevidí to, ako človek žije počas celého svojho života? No hneď si na ne aj odpovedá. „Lotor po Kristovej pravici sa nedostal do raja preto, že zabil. Ježišovo srdce zasiahol pohľad na tohto chudáka. Behom niekoľkých okamihov lotor prekonal všetky etapy zmierenia. Priznal, že jeho život bol kolosálny neúspech, uznal všetky hlúposti, ktoré napáchal. Vyznal svoje viny. Tak požiadal o odpustenie a spoľahol sa na nekonečné Božie milosrdenstvo. Napravil sa. Jeho nápravou je jeho kríž.“

Autor najlepšie vie, o čom hovorí. Počas jeho rozhovorov s „lotrami“, o ktorých sa stará, sa neraz dostáva do pozície Ježiša z evanjelií, ktorý je obklopený hriešnikmi, prostitútkami, vrahmi, násilníkmi, zlodejmi a inými, ktorým sa snaží odovzdať lásku, ktorou ich miluje Ježiš, a ktorá jediná dokáže zmeniť ich životy. Obdivuje týchto ľudí pre ich pokoru, s ktorou sú schopní uznať svoje viny a snažiť sa o nápravu. Jeden z cirkevných otcov raz povedal: „Hriech a pokora sú lepšie ako čnosť spojená s pýchou.“ Guy Gilbert je veľmi aktuálny práve kvôli tomu, že si nezakrýva oči pred pravdou, že všetci sme schopní spáchať každý hriech, a že len vďaka Božej milosti sme tým, čím sme.

V závere si ešte s veľkou láskou spomína na blahoslaveného pápeža Jána Pavla II., ktorý tisícom mladých ľudí, zhromaždených počas Svetových dní mládeže v Paríži v roku 1997, adresoval slová: „Budte svätí!“ A dodáva: „Všetci sme povolaní k svätosti. Nie je to povolanie vyhradené pre kňazov, bigotných katolíkov, biskupov, mníšky a pápežov; je to povolanie každého kresťana. To je poslanstvo, ktoré nám priniesol lotor po pravici. Ten pre nás predstavuje hotový model autentickej svätosti, univerzálny a drsný. Je autentická, pretože bol kanonizovaný priamo samotným Kristom. Je univerzálna, pretože svätosť je dostupná každému z nás v každom okamihu života, dokonca i v poslednej chvíli. Definuje svätosť presným spôsobom. Svätosť je láska a dar, ktorý sa môže prelínať celým životom alebo byť dielom jediného okamihu. Je to výsledok stávky na Božiu lásku.“

RANDE S HRIECHOM

VARI JE TO NA SMIECH,
KEĎ SLABOSŤ MÁM PRE HRIECH?

AZDA JE TO K SMIECHU,
ŽE NAKLÁŇAM SA K HRIECHU?

V OBLEKU NA KRÍŽOVEJ CESTE
KRÁČAM V OTRHANEJ VESTE.
KOLKOKRÁT EŠTE PADNŮŤ SMIEM?

TREBA VSTAŤ, ÁNO, VIEM.

ZAČALO TO AKO SRANDA,
NO POTOM PRIŠLA HANBA.
PRESTAŤ S HRIECHOM RANDIŤ?
NETREBA SA HANBIŤ!

MARIÁN JAKLOVSKÝ

NOTA BENE

„Nota Bene“ v latinčine znamená „dávaj pozor, všimni si“. U nás, v seminári, sa Nota Bene ujalo ako zvyk poslednej myšlienky dňa, ktorú nám nadiktuje otec špirituál, tesne predtým ako sa nám skončí pracovný deň. Ide o výroky známych ale aj menej známych ľudí, ktorí sa chcú podeliť o svoju životnú skúsenosť. My by sme sa radi o nejaké „nota bene“ podelili aj s Vami. Môžete si ich prečítať tesne pred spaním, alebo kedykoľvek máte chuť zastaviť sa a zamyslieť.

Keď dáš Bohu niečo, NA ČOM MU ZÁLEŽÍ, DOSTANEŠ SPÄŤ TO, NA ČOM ZÁLEŽÍ TEBE.

ROZOMLETÉ EVANJELIUM JE ŤAŽKO STRÁVITEĽNÉ.

VIERA NÁS UČÍ ŽIŤ A ŽIVOT NÁS UČÍ VERIŤ.

NIEKEDY NÁS BOH VYŽMÝKA AKO CITRÓN ALE NIKDY NÁS NEODHODÍ.

NIKTO NEMÁ TOLKO PORADCOV PRE SVOJ ŽIVOT AKO TEN, KTO MÁ BIBLIU.

NIKTORÍ ĽUDIA SÚ AKO AKVÁRIJNÉ RYBKY. STÁLE V POHYBE, STÁLE BEZ CIEĽA.

NA HRIEŠNIKOV SA HRAŤ NEDÁ, NA SVÄTÝCH ÁNO.

BOH MÔŽE VŠETKO, ALE TO NEZNAMENÁ, ŽE ZA VŠETKO MÔŽE.

BEĎA ĽUDOM, KTORÍ VIDIA, NEVEDIAC ČO A KTORÍ STOJA, NEVEDIAC NA ČOM.

ČO JE MÚDROSŤ? VŽDY TO ISTÉ CHCIEŤ A TO ISTÉ NEHCIEŤ.

TO HĽADÁ VEĽKÝ MUŽ, ČO JE V ŇOM SAMOM. A TO VŠAK, ČO HĽADÁ OBYČAJNÝ MUŽ, JE V INÝCH.

KÝM ŽIJEŠ, UČ SA. NEČAKAJ, ŽE STAROBA PRINESIE SO SEBOU MÚDROSŤ.

TO NECH ŤA NETRÁPI, ŽE ĽUDIA O MNE NEVEDIA. NECH ŤA TRÁPI TO, ŽE TY NEVIEŠ NIČ O ČLOVEKU.

NEPÁČIŤ SA ZĽÝM JE ČLOVEKU NA CHVÁLU.

ČO JE LEPŠIE? TO JE LEPŠIE, ČO JE BLIŽŠIE K NAJLEPŠIEMU.

ZNAČKU MÔŽEŠ ZMENIŤ, ALE CESTA ZOSTANE ROVNAKÁ.

ČO DÁVA ZMYSEL ŽIVOTU, DÁVA ZMYSEL I SMRTI.

NESMIEME SA BÄŤ TOHO, ŽE ŽIVOT RAZ SKONČÍ, ALE TOHO, ŽEBY UŽ NEMUSEL POKRÁČOVAŤ.

NAJKRAJŠIE UMIERA HALUZ, KTORÁ SA LÁME POD ŤARCHOU VLASTNÉHO OVOCIA.

VŠETKY NAJLEPŠIE VECI V ŽIVOTE PRICHÁDZAJÚ PREVIAZANÉ ŠNÚROU RIZIKA. KEĎ ROZBAĽUJEME DARČEK, OTVÁRAME RIZIKO ALE AJ RADOSŤ.

ZABUDNI NA SEBA, ABY NA TEBA DRUHÍ NEZABUDLI.

BOROMEO (www.kske.sk/boromeo) - **Šéfredaktor:** Tomáš Svat - **Zástupca šéfredaktora:** Marián Jaklovský - **Redakčná rada:** Lukáš Grobár, Tomáš Belá, Blažej Revický, Martin Haluška, Peter Schmotzer, Marek Marcin, Imrich Seman - **Grafická úprava:** Marián Jaklovský, Jozef Vaško, Marek Marcin - **Text prešiel jazykovou úpravou** - **Vydáva:** Kňazský seminár sv. Karola Boromejského - **Adresa:** Hlavná 91, 042 03 Košice - **E-mail:** casopisboromeo@gmail.com - **Vychádza** dvakrát do roka - **Tlač:** Vydavateľstvo Michala Vaška, Námestie Kráľovnej Pokoja 3, 080 01 Prešov - **Predná obálka:** Stanislav Vinter - **Zadná obálka:** Sergej Gerzanič

Kňazský seminár
sv. Karola Boromejského
v Košiciach

DEŇ
OTVORENÝCH
DVERÍ

21. apríla 2013
začiatok 8.45

„Sme jeho ľud a ovce z jeho stáda...“

HOSTIA:

Martin Husovský
(z kapely Komajota)

Skupina „The Wind“

www.kske.sk